

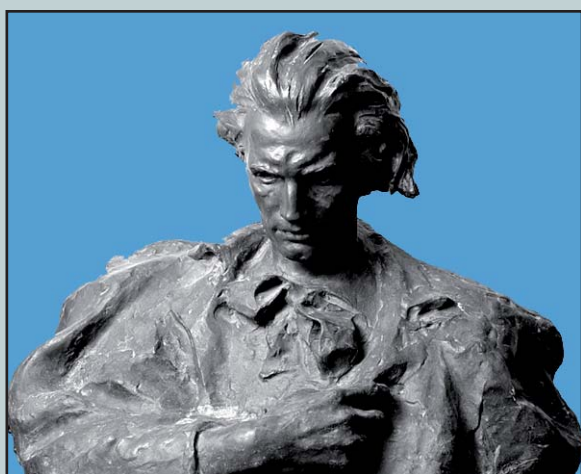
Revistă editată de Asociația Culturală „Agatha Grigorescu Bacovia” - Mizil

Fereastra

Publicație de cultură

Nr. 46

Iunie 2009, 28 pagini, preț 4 lei

120 de ani de la moartea
Luceafărului poeziei românești

Oda
(în metru antic)

Nu credeam să-nvăț a muri vreodată;
Pururi tânăr, înfășurat în manta-mi,
Ochii mei nălțam visători la steaua
Singurătății

Când deodată tu răsăriși în cale-mi,
Suferință tu, dureros de dulce...
Pîn-în fund băui voluptatea morții
Neîndurătoare.

Jalnic ard de viu chinuit ca Nessus,
Ori ca Hercul înveninat de haina-i;
Focul meu al stinge nu pot cu toate
Apele mării

De-al meu propriu vis, mistuit mă vaiet,
Pe-al meu propriu rug mă topesc în flăcări...
Pot să mai renviu luminos din el ca
Pasărea Phoenix?

Piară-mi ochii tulburători din cale,
Vino iar în sân, nepăsare tristă;
Ca să pot muri liniștit, pe mine
Mie redă-mă!

Emil PROCAN

Eterna alergare

– Hei! Dumneata! Da, da dumneata! Opre-te-te puțin!

– Nu pot! Nu pot! Dacă vrei să vorbim, aleargă cu mine!

– Bine, dar să mergi mai încet! Unde alergi aș?

De ce nu poți să te oprești?

– Păi nu vezi? Este ziuă!

– Aș ce dacă este ziuă? De ce trebuie să alegi în halul asta?

– Zgomotul!

– Ce zgomot?

– Zgomotul grijilor mele, la care se mai adaugă acum și mersul copăcel al copiilor și părinților mei care sunt bătrâni. Aștii, am doi copii bucălași, bucăpică ruptă din mine, frumoși nevoie mare.

– Aș cât trebuie să alergi aș?

– Da de unde ești nene, din Lună? Nu m-a întrebat nimeni până acum chestii din astea tâmpite.

Eu alerg de când mă știu, uneori mai încet, alteori, când zgomotul e mai puternic, trebuie să fug cât pot de repede. Până dau de noapte, atunci mă opresc. E adevărat că zgomotul nu-mi dispăre, dar mă pot opri, mă pot apropia chiar de casă. Ei, dar ce puternic a fost zgomotul până am reușit să-mi fac casa. Asurzitor nu alta, de multe ori nici noaptea nu mă mai puteam opri. Dar Dumnezeu m-a ajutat și am reușit! Suntem cu toții fericiți!

– Aș cum, alergi aș de-o viață-ntreagă?

– Da! La noi toată lumea aleargă!

– Aș zici că ești fericit?

– Da, cred că da! Păi avem o casă frumoasă cu trei camere... anul ăsta poate reușim să ne facem și o bucătărie de vară, avem și mașină, suntem sănătoși toți în familie...

Încercam în timp ce-mi vorbea și mergeam alături, să-i privesc fața, ochii... O singură expresie a feței, un singur fel de a privi în această continuă alergare. La fel și în zilele următoare în care l-am însoțit. Seara când întunericul ne oprea, uluit de spectacolul la care asistam, mă retrăgeam într-un colț cu lumină și scriam despre nedreptatea la care era supus Omul. Cu înțelegere, duioșie și chiar cu milă, scriam. Îmi scriam pe ochi, pe frunte, pe obraji, apoi pe mâini, pe degete. Pe piept, în partea stângă îmi desenasem un zâmbet uriaș, iar în jurul lui o creangă înflorită de cireș, un răsărit, o pasăre în

zbor și un val de mare. Speram ca a doua zi să vadă toate astea și să se oprească... Dar ca și cum nimic nu se schimbă, el alerga cu aceeași expresie a feței, cu aceeași privire. Au fost apoi o ploaie de vară și un curcubeu... Am alergat prin munți, am trecut prin râuri, am întâlnit ochi înlăcrimați, copii desculți... Dar pentru Om nu exista decât această perpetuă alergare.

Într-un târziu, a nins; totul a devenit imaculat și infinit de alb. Atunci m-am repezit și i-am introdus în urechi degetele mâinilor mele, scrise cu înțelegere, duioșie și milă... Minune: s-a oprit, s-a rotit de câteva ori sorbind priveliștea și s-a repezit cu mâinile în zăpadă, răscolind-o, încercând să o arunce spre ninsoarea din cer. Un zâmbet adevărat îi inundă fața, care emana acum lumină.

Se apropie apoi de mine și începu să-mi studieze, ochii, obraji... Când văzu zâmbetul din partea stângă a pieptului începu să râdă și mă strânse cu putere la piept. Apoi mă întrebă despre creanga înflorită de cireș, despre răsărit, despre pasărea în zbor și valul de mare.

l-am povestit despre tot ce nu știa, l-am învățat să citească și să caute singur colțuri de lumină, pentru a putea chiar să-și scrie cu înțelegere, duioșie și milă pe fața, pe piept, pe mâini. A plecat, nerăbdător, să caute ceea ce învățase.

Eu m-am întors la prietenii mei, le-am povestit și am hotărât să alergăm alături de ceilalți oameni și cu înțelegerea, duioșia și chiar mila din noi, să-i oprim din eterna alergare, să le arătăm floarea de cireș, răsăritul, pasărea în zbor, valul de mare și să-i învățăm să zâbească...

Număr ilustrat de
Leonard PUCLEA

Mihai Eminescu

„Sunetele îngrozesc piatra”

„Câți oameni sunt într-un om?
Cam tot atâția câte stele sunt cuprinse
într-o picătură de rouă sub cerul cel limpede al nopții”.

„Limba românească e la sine acasă o împărăteasă bogată, careia multe popoare i-au plătit dare în metal aur, pe când ea pare a nu fi dat nimănui nimic. Dar metalul aur ea l-a tipărit în tiparul ei propriu și e azi al ei pentru că tot poartă efigia ei neschimbătoare, neschimbabilă chiar. A o dezbrăca de averile, pe care, economică și chibzuită, le-a adunat în mii de ani,

înseamnă a o face din împărăteasă cerșetoare”.

„Legea rezultă din trebuința poporului, din voința lui și din legiuire liberă, neîntimidată, a acelei voințe”.

„Să ne întrebăm fără părtinire cum întâlnim pe poporul nostru în istorie din momentul în care ea devine mai străvezie... Îl găsim totdeauna dezbinat înăuntrul, dezbinat în politica sa față de vecinii”.

„Nu originea face pe un popor să fie trainic, ci munca lui proprie, fie cu mâna, fie cu mintea”.

„Noi românii de sute de ani n-am

avut altă plăcere mai mare decât de a ne răsturna principii”.

„Menirea vieții tale e să te cauți pe tine însuși”.

„Istoria lumii cugetă – deși încet, însă sigur și just”.

„O țară unde toți poruncesc și nimeni nu ascultă, o țară (ca a noastră) unde antiteza între partide se prefăce în adevărată dușmănie (...) o asemenea țară e menită de a fi pradă vecinilor ei”.

„O casă veche de piatră, dar cam strâmtă, e totuși mai bună pentru vreme de iarnă și pentru nevoi decât un palat de hâr-

tie franțuzească”.

„Progresul națiunilor e limitat, progresul omenirii infinit”.

„Popoarele au lucruri mai scumpe de apărut decât gloria”.

„Împărăția rusească nu este un stat, nu este un popor, este o lume întreagă care, negăsind în sine nimic de o măreție intensă caută mângâierea propriei mărimi în dimensiunile mari”.

„Oricât de mic statul român e puternic, fiindcă de dânsul atârna starea de lucruri stabilită prin munca veacurilor în Europa”.

CONCEPȚIA JURNALISTICĂ A LUI MIHAI EMINESCU

Concepția jurnalistică eminesciană, „*una puritană*”, se bizuia, după cum au demonstrat **D. Vatamaniuc**, **Gh. Bulgăr**, **Victor Vișinescu**, pe adevăr, dreptate, onestitate și, mai ales, am adăugat noi, pe cultură, echivalată cu stăpânirea mai multor domenii ale cunoașterii, aproape ca un specialist, încât în ipostaza unei polemici, ziaristul să stea vertical, nu curbat. Așa se face că Eminescu oția economia politică, filozofia, istoria și sociologia, folclorul, literatura..., la un nivel înalt, greu de combătut de către cineva. Suplimentar, el se documenta cu zel, când debătea o temă. Cuvintele „*superficialitate*”, „*informare după ureche*”, nu existau; teoretic, nu admitea ca preopinientul să-l depășească prin orizontalitatea cunoștințelor.

Orgolios, supermotivată și, năzuind în talentul său nativ, n-a cedat în fața vreunui adversar, dimpotrivă disputa de idei s-a prelungit pe durata altor runde.

Deschiderea spre limbi străine i-a facilitat punerea la curent cu presa occidentală și permanenta comparare a aspectelor locale, naționale cu cele internaționale.

Din respect pentru colegi, cititori și cuvântul scris, parcurgea cu neșă revuistica vremii, inclusiv publicații zonale, pe care le îmbărbăta, ori centrale, recenzate fără părtinire. În genere, el acuza presa de imaturitate, demagogie, obediență față de oamenii politici și de difuzarea unui idiom în paralel cu limba literară standard, „*limba păsărească*”, un fel de kitsch semantic și lexical importat în numele modernismului.

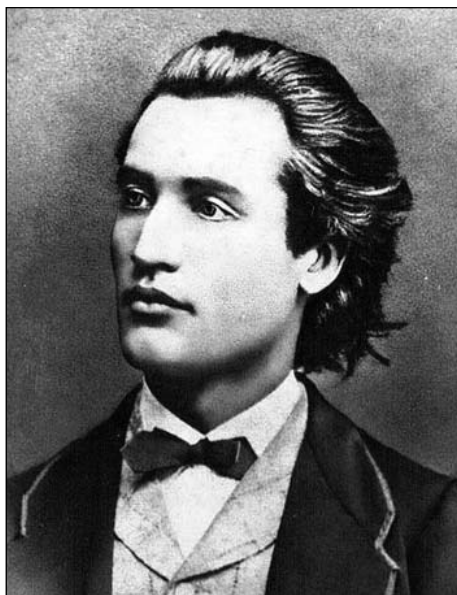
Pe Eminescu l-au deranjat și enervat jurnaliștii „*de spoială*”, convenționali, patriotarzi, de rea-credință, lipsiți de coloană vertebrală; preferatul tirului reproșurilor se numea **C.A. Rosetti**, „*liderul de la Românul*” (liberal). Redactorul de la **Timpul** risipea energie și cu anonimii, cu ziariști prea puțin cunoscuți, cum ar fi „*DI. R*” menționat în „*Literatura de Botoșani*”.

Cu toate că focarul de polemică mocnește sau a fost stins, gazetarul îl (re)aprinde pe considerentul că doar competitivitatea menține trează interesul cititorilor. De îndată ce sesiza o afirmație zero / inexactă, el lămuria cazul oferind definiții generoase, apoi își contracara rivalii și părea spre o ofensivă zdrobitoare.

Discutând în contradictoriu cu colegi nenumiți și nu de talia lui, Eminescu aprecia pe drept cuvânt că a fi național nu se cântărește / omologhează prin excesul de cuvinte, nici prin supralicitarea unui tip de lexic (din care să nu lipsească vocabulele „*patrie*”, „*popor*”, „*bară*”, „*destin*”, „*istorie*”, „*conștiință*”), ci atârna / depindea de altceva. Patriotismul se simte cu inima, zice undeva gazetarul reflexiv, nu cu vorba, lunecoasă, perfidă.

◆ Talentul jurnalistului

El este vital în acreditarea acestei profesii. Fără el, nu te poți numi gazetar, probabil mai nimerit ar fi

termenul de „*penișar*”. Absența talentului nu crește cota de simpatie a publicului larg, nici inducerea unei idei nu se face mai lesne.

Eminescu a pledat voalat pro tenacitate și polivalența scripturală. El însuși le-a dobândit pe ambele, mai ales pe a doua, dacă se ține cont de performanța ca gazetar la **Curierul de Iași**, obscura „*foaie*” travestită peste noapte în publicație de prim plan. „*Dar muncă, nu mănare de muște la apă; și adevăr, nu fraze lustruite și negustorie de vorbe*”. (**M. Eminescu, Publicistică. Referiri istorice și istoriografice, Ed. Cartea Moldovenească, Chișinău, p. 432**).

◆ Forța persuasivă

Talentul s-ar ofili, dacă nu s-ar cupla cu persuasiunea. Cine n-are argumente pro / contra nu va fi credibil, iar publicistul neverosimil va „înmormânta” câteodată gazeta respectivă, mai devreme, mai târziu. Condamnarea la uitare determină și prăbușirea economică.

◆ Contruirea articolului

Desigur că pe la 1870 - 1877 se oțiau în România puține lucruri despre teoria presei. Nu se auzise de „*piramida inversată*”, de „*strategii de credibilitate*”; de funcțiile și rolul presei, nici de „*atac*” ori „*apou*”. Liderul presei din sec al-19-lea, formator de opinii, are unele revelații, anticipând moduri / etape în construcția jurnalistică... Uneori incipit-ul este devastator, demontând punctele de vedere diforme ori justificând agresiv o situație, nu evenimente imediate: „*În București a repausat cunoscutul profesor și membru al Academiei, I. Maxim*” - (**art. Note diverse**).

Alteori se prezintă opinia teza altui jurnalist, se examinează la sânge, depistând punctele nevralgice, urmează combaterea și afirmarea unei optici noi, corecte.

Parafrazându-l („*Apoi exista autoritate și ascultare. De zicea Vodă un cuvânt, era bun zis; iar azi ...?*”, pasaj din articolul **Paralele economice**, inclus în volumul **Icoane vechi și icoane nouă**, p. 49), am însăși și noi : zicea Eminescu o vorbă, apoi lege era.

A colaborat la mai multe gaze-

te (**Albina**, **Federațiunea**, **Curierul de Iași**, **România Liberă**, **Fântâna Blanduziei**, **Convorbiri Literare**), însă cel mai bine s-a simțit la **Timpul** (1877-1883). Nu funcția de redactor șef (aproape doi ani) l-a „încălzit”, cât ambianța: avea doi colegi de nădejde, **I. Slavici** și **I. L. Caragiale**, scriitori profesioniști ca și el.

A lucrat la oficiosul Partidului Conservator, dar aceasta nu a atras obediența, executarea mecanică a ordinelor de sus.

S-a bătut moneda pe xenofobia, antisemitismul, reacționarismul și raționalismul lui Eminescu. Malipiozități servite / ticluite de dușmani, spre a-l discredit; noroc cu **G. Călinescu**, care a intervenit salutar.

Eminescu a taxat prostia, incultura, amatorismul condeierilor din presă, antiromânismul și dezinteresul pentru popor și istorie, frivolitatea, demnitarilor, impostura, arivismul, critica formelor fără fond. N-a favorizat pe nimeni, a avut ce-i drept simpatiile lui, n-a închis ochii la carențele și tarele conservatorilor. Având girul șefului suprem, Lascăr Catargiu, gazetarul poate i-a „rănit” câteodată pe camarazii ideologici, însă răbufnirile tânărului redactor aveau marca originalității stilistice, fapt ce convenea cititorilor.

De astfel, înșeleptul Catargiu conștientiza că un bun publicist ca Eminescu era mai presus de orice ingerință a acestuia în politica partidului.

◆ Curajul

Lui Eminescu nu i-a fost frică de nimeni și de nimic. Respectul față de junimiști și finanțatori era una, iar articolele deranjante, exagerate altceva. Cu structură de intelectual bătaios, el a deschis calea polemicii pe mai multe fronturi/planuri, cu miza predilectă-guvernării, blagosloviți ba „*păpușari*”, ba „*nulități*”.

Decadența abruptă a socialului îl pesimizează o dată atât de mult încât propune ca soluție (optimistă) emigrarea în America (vezi **Icoane vechi și icoane nouă**).

A scrie la comandă părea o utopie; a scrie ceea ce simțea și credea devenise o normalitate. Tot criticând în stânga și în dreapta, își periclita poziția la ziar. Dar ce conta mai mult: adevărul sau funcția?

În orice colț de gazetă publică, semnătura lui aducea un bonus calității și faimei. A dezagreat jumătățile de măsură, s-a ferit de articole de complezență, festive, a respins ferm deviaționismul ideologic

◆ Limba română

Exigentul teoretician al presei a stopat și discreditat accesul neaveniților în „tagma” jurnaliștilor cunoscuți în profunzimile ei.

„*Când cineva nu s-a împrietenit nici măcar cu gramatica românească, să nu cuteze a scrie poezii și nuvele*” (**M. Eminescu, Despre cultură și artă, Ed. Junimea, Iași, 1970, p. 139, mai precis articolul „Literatura din**

Botoșani”).

El însuși i-a parcurs pe marii lingviști străini în frunte cu Meyer - Liibke, pe cei români de la Timotei Cipariu și Alexandru Cihac la I. Heliade Rădulescu și B.P. Hașdeu.

Preocupările lingvistice nu se opreau doar aici. Împreună cu Slavici plănuia publicarea unei gramatici moderne, competente. Nu a fost singurul proiect nefinalizat; multe deziderate au fost enunțate de către jurnalistul care a vrut să facă multe și care nu a înălțat zidul între literatură (recte, poezia, proza) și gazetărie.

Cronica politică, dramatică, recenzia, monologul, editorialul, tableta, studiul economico-social reprezentau doar o parte a speciilor jurnalistice abordate cu maximă seriozitate și pasiune de ziaristul total, polivalent, imposibil de clonat (în epocă).

La comemorare (lui Mihai Eminescu)

Și deșteptii și netoții la mormântu-ți
se-adună
Ca să-i vadă națiunea cum te-ngroapă-a
două oară,
Face unul gura pungă, altul molfăie cu
ură
Lăudându-ți nemurirea, când în gându-i
te înjură...
Lacrimă-i doar buche cărții, ei te-au dat
de mult uitării,
N-au nevoie de luceferi răstigniți pe
crucea zării,
Plictisiți strivesc în creier umbra marilor
idei,
Amintindu-și despre tine când se laudă
pe ei.
S-a uscat demult și teiul, tace buciumul
pe deal,
Lacul codrilor albastru e secăt și ireal.
Ne-am vândut zădărnice, fuge zarea-n
altă zare,
A murit bătrânul Mircea și e mort
Ștefan cel Mare.
De la Nistru până la Tisa suntem noi, cei
fără țară,
Nesfârșirea Mării Negre e o piatră
funerară...
Numai tu poți s-o desfereci, cât nu-i încă
prea târziu
Să le spui acestor fameni că sunt morți și
tu ești viu.

Parastasul păduchilor

Din „Jurnalul unui medic de țară”
- roman în curs de apariție -

Mircea C. Dinescu

26 octombrie

Noaptea e îngheț, îmi aduc aminte mereu că-mi trebuie palton. I-am explicat directorului care e baiul, e de acord să mă recuperez două zile înce-pând de mâine la prânz, după ce scriu medicația pe două zile.

Când am terminat consultațiile pentru întreruperea sarcinilor, a dat buzna un preot din Dumbrava. Are 27 de ani, e înalt, slab, cu o privire ră-tăcită. Any s-a repezit să-i sărute mâna. Părințelul nu mai simte mâna stângă și piciorul stâng, putem să i le tăiem și nu îl doare. Am zis încet, în timp ce el se plimba agitat, prin cabinet: „Any, lasă că te spovedesc eu, fă rost de câte o fi-olă de Plegomazin și Fe-nobarbital, și de o pensă cu gheară. Și o salvare, să aștepte afară.”

Părintele a pierdut brusc sensibilitatea, de că-teva zile. De vină este Diavolul, care îl pune și la alte grele încercări. Pe soție a alungat-o din cauză că era unealta Sata-nei. Schizofrenie bună de internat, nu de slujit.

În afara tulburărilor nervoase n-avea nimic, poate doar o anemie. „La-să Sfinția ta, că scoatem noi acum Necuratul, bă-găm un ser care îl bagă și pe el în draci și își ia tâlpăoșpa. Să vezi ce repede își face efectul!”

I-am făcut o repetă, „ca să nu se mai întoarcă Diavolul” și, la 2-3 minute după injecții, l-am strâns pe nea-teptate cu pensa de antebraț aflat în posesia forțelor iadu-lui. „Auu!” A tras mâna care atârna inertă până atunci. Acea-și manevră la piciorul stâng.

- Ai văzut părinte ce repede a ieșit? Noi lucrăm cu ser sfințit la Ierusalim. Mergi cu Domnul și cu salvarea aca-să. Aleluia!

- Domnul să vă aibă în pază!

Presupun că în ultimul timp Dumnezeu a a-vut prea mulți în pază, unii au reușit să sară gardul.

Femeile din Plăvănești nu erau amatoare de examen genital. La policlinică nu fac nazuri. Una de aproape 50 de ani venise pentru „dureri în capu’ cheptului”. O fi având și nișcă gastrită, e nimic pe lângă neoplasm de col uterin. Nu sunt sigur că am convins-o să

meargă la on-cologie, n-a mers mai de-parte de Podeni până acum. Nu e urgență, n-am cum s-o trimit cu salvarea, l-am anunțat pe Chipser, să insiste să se ducă.

Any n-a venit la TV, s-a dus iar la Gaby.

- Cred că te părăsește colega, ce i-ai făcut?

- Nu prea i-am fă-cut, ea e foarte pupăcioasă. Probabil se simte mai bine acolo, Gaby are alt temperament, o știți...

27 octombrie

Nici în rapid nu am scăpat de purici. Nu-i mai strâng pentru cutie, am depă-șit planul.

„Nu mai avem lo-curi” mi-a zis recepționarul, având privirea fixată pe lode-nul meu maro, cu termenul de folosință ex-pirat. „E prietenul tova-răului Enescu, doctoru’ din Moldova, a spus să-l anun-țăm când vine”, m-a salvat camerista adusă de Providență prin preajmă. Cum n-am o figură măiastră, musai că m-a ținut mi-n-te după loden. Tot a fost bun la ceva. „Pentru prie-tenul lui George trebuie să găsim neapărat un loc”, măsu-rându-mă cam în genul „asta numai doctor nu-i”. „Tocmai pentru a-mi lua un palton am venit la București, să nu mai fiu luat drept cer-e-tor.” „Mă rog, treaba dumneavoastră. Aveți o cameră la etajul unu.”

Când am ajuns în cameră a sunat Enescu: cât stau, când mai putem discuta. Timp fiind puțin, a sosit după o jumătate de oră. Între timp fata venise cu cafeaua. „Să-mi spuneți ce mai aveți nevoie, eu sunt foarte îndatorată la tova-rău’ Enescu, dacă nu era dumnealui mă dădea afară efu’ dinainte, un mitocan, vrea să mă culc cu el. Eu mă culc cu cine vreau, nu poate nimeni să mă oblige.” „Bine faci domni-oară. Mulțumesc pentru cafea, deocamdată nu mai am nevoie de ni-mic.”

Enescu doar că nu m-a sărutat, dracu’ tie de ce i-am căzut cu tronc. Abia aștepta să-i spun cum m-am descurcat cu efii cretini din Moldova. I-am făcut o informare cu mo-mentele mai importante, și de câteva ori m-a gratulat cu „bravo!” la scenă deschisă, fără aplauze.

Are un respect pen-tru medicină, în general. Nu a fost niciodată la țară, în afară de câmpurile de instrucție din armată.

Dacă nu mă deran-jează prea mult și ar găsi unde să stea, ar veni în concediul din anul următor o zi-două la Podeni. „Puteți să

stați cât vreți și cât rezistați la atacul pu-ricilor, poate vor fi mai pușini la anul.”

El este tot burlac con-vins, mai „serve-te” câte o turistă când are ne-voie, „acum este o doamnă drăgușă de la Cluj, dacă doriți, sau fata care v-a servit cafeaua, este o fată curată...” N-am fost dor-nic.

Pe doamna Stoica am trezit-o cu telefonul, la ora 8. Am decepționat-o, credea că-i fac o vizită. „Numai o întâl-nire culturală, la Ateneu sau la Universitate.” A ajuns într-o oră, ambalată luxos.

- Stimată doamnă, să nu creadă lumea că se ține după dumneavoastră un cer-e-tor, vă rog să mă acompa-niați la un magazin pentru a scăpa de acest loden năpărlit, motivul esențial al prezenței mele aici și al revederii noas-tre.

Cu toate că am o slă-biciune pentru maro, am găsit rapid un palton gri, bine lucrat, prețul nu-mai cu ceva mai mult de-cât un salariu. Bun și aprobat de d-na Bucur. Dacă îl aveam în facultate, nu mai puteau colegele să între-be: „Alo, n-ai văzut un cal maro?”

Întâlnind un cer-e-tor îmbrăcat cu un costum uzat, l-am întrebat dacă nu-i trebuie lodenul. L-a privit pe față și pe dos și mi l-a înapoiat: „Mai bine dă-mi bani d-o pâine.” L-am lăsat pe un coș de gunoi.

Doamna m-a povăluit și la alegerea a trei parfumuri de import, mirându-se că am luat „numai” pentru trei doamne sau domni-oare.

- Sunt un om mo-dest, văd că n-ai remarcat.

- Am înțeles că sunteți și modest, și moderat.

- Cum e la București? (discuția a avut loc la o cofetă-rie)

- Ne înțelegem bi-ne, în afară de mersul la O-peră și la Ateneu. Nu sunt obișnuită cu muzica simfonică, el e nelipsit de la concerte. La Operă mai su-port, la concer-te fac eforturi mari să nu adorm. Trebuie să-mi placă, unul din defectele fostei lui soții era că nu-i plăcea să meargă la concerte. I-au plă-cut mult fotografiile, două le-a înrămat, a spus: „se vede că sunt făcute de un profesio-nist”. Vrea să ne căsătorim, dacă n-o da divorț soțul, va trebui să dau eu. Ce motiv să am, doar că-i papă lapte și prost crescut? Nici eu nu-s crescută prea grozav. Chiar nu puteți să mai rămâneți? Rămân tot cu regretul?

- Poate ne mai ve-dem, n-au intrat anii în sac.

Recuperarea a durat nu-mai o zi și jumătate. Lidia a apărut cu un rețetă și un vecin, credea că mă calcă hoții. Any tot în deplasare, și-a luat din lucruri, de la întâi se mută la Gaby.

Căpiva bolnavi de la interne sunt porniți contra lui Mincu. Le-a spus să se ducă la el, la Livezi, că le dă medica-mente mai bu-ne, costă între 200-300 de lei tratamentul. Vrea să scoată pârleala.

Ieri după masă, du-pă ce a venit Gaby, s-au auzit voci cristaline și la Li-dia.

- Gaby, cred că ești epuizată, azi stăm cuminți.

- Văd că vrei să mă pedepsești. Să știți că n-am mai făcut asta până acum, nici n-am avut de gând. Any e a-a de dulcică și pu-păcioasă, s-a întâmplat dintr-o dată. Și zău că nu-mi pare rău. N-ai de ce să te superi, tot nu vrei să iei ce ți se oferă.

Chiar n-am de ce să mă supăr, am pornit bruijul cu radioul în baie și cu magne-tofonul în dormitor.

Pentru ora 19 invita-sem din timp fetele și pe Cara-giști la un bairam. Au apărut odată ceilalți patru, cu un buchet de flori. Ca-ragea:

- Nu știu ce eveni-ment sărbătorești, nu e ziua de naștere, am între-bat la raion, o fi vreun sfânt.

- Vă lămuresc imediat, să pun întâi trepiedul cu apa-ratul, reflectorul și să facem o poză, fiindcă es-te un eveni-ment istoric.

După ce am terminat cu poza, am scos la iveală cutia cu puricii, a-vând deasupra pe cel cu numărul 1000, în celo-fan, prins cu o apă roșie.

- Aveți în față un tro-feu. Vă prezint pe cel de al 1000-lea inamic în-vins în lup-tele grele desfășurate în acest an!

- Mă, bine zice lu-mea că ești nebun! (Caragea)

- Mai nebună sunt eu, am fost la Adjud după flori! (Gaby)

- Vezi ce ne potrivim? Poftiți la parastas! Dumnezeu să-i ierte!

Era grozav să fi a-vut colivă, le-am dat numai cozo-nac, fursecuri, alune, coniac,

lichior, vin, muzică...

După zece ani

Din Katanga mi s-a dat transferul după exact trei ani și două luni, tot după obi-ceiul locului, adică atunci când nu se fac transferări.

În Prahova e cu totul altă viață! Cei care nu fac na-veta sunt socotiți anormali. Chiar dacă faci mai mult pe drum decât la serviciu, nu con-tează. Unii își iau recuperare o zi - două pe săptămână pentru timpul consumat pe drum. O drăgălașă stomatologă cu do-miciliul în București dă tele-fon, după ora 8, numai pentru a întreba dacă se aude ceva despre vreo inspecție. Nu în fiecare zi.

Mi s-a dat post de pe-diatrică. Pentru cei 40 de km trenul face 90 de minute, ju-mătate stând să ia aer curat din Văleni de Munte. Așa dis-pensarului e foarte conștien-cioasă și autoritară. M-a aver-tizat de la început: „Pe linia aceasta toți medicii se întorc cu trenul de 12 și jumătate, sper că nu vreți să faceți sepa-ratism!” Am avut mare noroc, după două luni a fost detașată la spital, iar lucrez singur.

Sunt norocos și cu in-spectorii igieniști: sunt nume-roși, serioși, te amendează nu-mai dacă un copil e plecat din localitate cu părinții și nu știu unde s-au mutat.

La cursul politic am fost uimit când am văzut că se răspunde citind din caiet, și numai cine vrea să aibă 10.

Altă țară! Ce-i drept, lectorul – un medic specialist din policlinică – a plecat într-o excursie de documentare, un-deva mai spre soare apune, să vadă la ce nivel a ajuns „ex-ploatarea omului de către om” și a rămas profund im-presionat văzând descompu-nerea putredului sistem capi-talist. Iar în cele din urmă a rămas... de tot

Cât despre păduchii prahovani sunt cantonați, deo-camdată, numai în satele mai bronzate de la periferia Plo-ieștiului. Puricii rari, în tren plo-nișe.

□

Actor pentru o nouă Golgotă

„Adăugând în ființa lui / abstracta sa / idee de năvoana,
A.B. izbutește să „crească” linie de la un votum la altul, „bine
temperat” de formația sa de matematician. De la triumful an-
fra mătășii, intru’ tîntuirea” metaforică a clipei, pentru asu-
marea „semnelor” al căror surâs trist îl transverie, auto-
mul are curajul să-și declare poetic „lipsa de aripi”, dar încă
„visul spre stele”, dialogând cu sine, cu Dumnezeu, dar mai
ales cu Crist, ca simbol al jertfei. E un soi de model afectiv
pentru metafora poetului, gîstfîtitul pe crucea cuvintelor,
care tocmai pentru asta nu va rămîne nepedpsit.

Poesia lui D. Bocu pendulează între trăirea frustră și
liniesc, dovedind o certă gravitate lirică, decizia expresiei
poetice, supletia reflexivității și un marcat simț al lui.
Jocul și ludic totodată, autorul combină cu îndemănare
registruul colorial cu cel poetic, practicînd o poezie simplă,
lipsoită de podobe rafinate și de virtuozitate prosodică,
dar plină de profunzimi.

5 martie 2009

Gasparian Alina

Portalul timizilor

Ultimul volum de ver-
suri semnat de **Dorin Bocu**
(**Portalul Timizilor**, Editura
Rafet 2009) reprezintă o reu-
șită din multe punctele de vede-
re. Autorul (profesor universi-
tar, doctor în matematici, ef al
catedrei de Informatică aplicată
a Universității „Transilvania”
din Brașov), explorează - apa-
rent - filonul poetic inaugurat în
literatura română de celebrul,
Ion Barbu (Dan Barbilian).

Diferențele sunt însă
notabile: poetul născut la Săru-
lești (județul Buzău) evadează
într-un altfel de „joc secund”,
cel al copilăriei care învârtă ro-
țile din păte ale universului,
punând în locul rigorii intuiția:
„Dor de ramură de brad / și de
prispa casei mele, / mică, / plân-
să, / dar prin care / axa lumii se
abate / să-și îngroape / fără zgo-
mot stelele, / ce-n miez de
noapte / din eternitate cad. /
(...) ...pulberea / în care tim-
pul / se transformă în / răsad”.
(Dor)

Cuvintele devin, pre-
cum lespesile ălefuite de trece-
rea apei, amintiri ale ființei ăle-
fuite de timp: „Să nu treci, /
omule, / niciodată, / prin locul /
în care / Zâna Zorilor / își în-
moaie / în apă / picioarele ei /
ireale, / transparente, / numai

bune de mușcat, / în loc de tur-
tă dulce, / în loc de portocale
parfumate, / în loc de măcriș, /
în loc de ghindă, / în loc de sin-
guratate, / în loc de veselie, / în
loc de lumină, / în loc de cre-
dință” (Să nu treci). Jocul este o
matrice, o inventivă salvare
prin naivitate: „Chirlopani și
martingale, / vraja clipei /
stînd, semeașă, / la taifas cu in-
finitul, / somnifer echipabil /
al speranțelor ce urcă, / în
necunoscut, agale” (**Chirlopani
și martingale**); sau: „Mucenicii
cugetării / iar și-au rupt pe
toboganul / entropiei calenda-
rul” (**Legea numerelor mari**).

Este un punct de pleca-
re pentru „descifrarea” imensi-
tății, în care sensul este dat de
căutare și îndoială (la fel cum,
după părerea noastră se întâ-
pla și la Vasile Voiculescu). În
„peasta atee” a poetului răspun-
surile nu mai au, aproape, im-
portanță: „Mereu rămas în ur-
ma / furtunilor solare / îmi car
prin praful dogmei / eterna în-
trebare: / Lumina învierii / mi-e
dată să mă vindec / sau să-mi
deschidă alte / posibile izvoa-
re?” (**Atât de mare-i clipa**). În
această conjunctură, Dumne-
zeu, pentru care „eternitatea
este o închisoare” poate fi înpe-
les ca nemișcare absolută, pe
când omul este neliniștea tre-
cerii: „Dumnezeu, privind în
vale / își păstrează pentru sine /
clipele de nemișcare. / Omului
i-a dat blestemul / de a-și căuta
substanța / în nevoia de schim-
bare” (**Prea ușor uităm izvorul**);
sau: „și totuși, / în atoatăcu-
prinderea mea / nu încap
emoția ta / când ascuți, / privi-
ghetoarea cântînd / în pădure”
(**Oscilând între gravitație și
roua nespovedită a dimineții**);
sau: „M-am rătăcit de
Tine, / întăia-mi călăuză / prin
colbul neființei” (**S-a împlinit
cuvântul**).

Este, în toate acestea,
o melancolie faustiană, o dramă

a înpeleptului măcinat de for-
mele fixe, care încearcă să eva-
deze dincolo de nemărginire:
într-un cântec de privighetoare
sau în rătăcirea pe un drum de
șar: „Ce s-o fi întâmplat cu tă-
nărul din mine / care visa să
plece / oriunde, / oricât de de-
parte / pentru a găsi ceva / care
trebuia să înlocuiască / acel
amănunt / lipsit de importanță,
/ nici nu știu cum să-i zic, / pen-
tru că așa sunt eu, / dau târcoa-
le adevărului / și îi las pe cei ca-
re mă ascultă / să ghicească ce
se întâmplă, / când eu merg /
pe un drum prăfuit de șar” (**O
seară**). Această blândă simplifi-
care a lumii este, de fapt, unica
șansă a efemerului de a îndura
eternitatea: „A prins contur /
portalul / timizilor, / din fumul
/ cântărilor pe care / flăcări le
respiră / tînjind după structura
/ și simplitatea lumii / descrisă
de Mesia”. Condiția umană nu
este eludată, de această întoar-
cere a privirii de la cerul înstel-
lat către îngusta cărare a coti-
dianului. Chiar dacă clipa devine
suportabilă, strigătul ființei
rămâne unul răscolitor: „Mân-
ca-v-ar câinii să vă mănânce, /
privighetorilor! / Începusem să
cred / în frumusețea uitării”.
Iar absența lui Dumnezeu (sau,
mai bine zis căutarea lui) face
loc, în falile memoriei, unor
fantasme ale puterii lumești:
„Eu, m-am rătăcit de tine, /
încercînd / să dau un nume /
dorului de nemurire / clipelor
unduitoare. / Stau la sfat / cu
regi și tartori / peste țări de ne-
uitat. / Dumnezeule, niciunul /
nu-i atât de viu ca tine / și nici-
unul nu renunță / la puterea lui
Pilat”.

Vom încheia cu această
„inscripție” ce echivalează cu un
crez fundamental: „Când mă
privesc în oglindă / mi se pare
că vād un actor / pentru o nouă
Golgotă.” (**Gravitația**)

Florin URSULEANU

POEME

de **Dorin BOCU**

Legea numerelor mari

Legea numerelor mari va ilumina cuvântul,
tot așa precum speranța va nemărgini pământul.
Fină, umbra rațiunii
taie părții largi prin ceața infinitului genunii.
Zeii, plini de spuma zării
și răsfiră nemurirea peste vatra așteptării.
Stau în chingile gândirii înpelesuri vechi și rare.
Tălpile neadormirii
traversează îndoiala subjugării doctrinare.
Cu un chiot, dens în sine, se prăvale-n rouă carul.
Mucenicii cugetării
iar și-au rupt pe toboganul entropiei calendarul.
Azi părem, din alte veacuri, smulși
și dăpi zălog schimbării.
Fiecare zi aduce frontiere noi privirii
și carate noi visării.
Mamă, tată, zei și cosmos.
Alfa, beta și omega certitudinii că timpul
este doar un fir din care / împletim eternul logos.

Chirlopani și martingale

Chirlopani și martingale,
se înverșunare zeii să-mi trimită,
când eroarea și-a ieșit din ale sale.
Chirlopanii, / pentru insul care umblă pe coclauri
după fluturi și sânziene.
Martingale, / pentru mine, cel ce doarme ros de gânduri
despre cum va fi să fie / când un fluture va pune
mustăcioara lui firavă / pe obrazul unei zâne
care zburdă prin poiene.
Martingale,
dor de nuferi, care stau ascunși prin leme.
Martingale, / fum de aur ambalat de cel ce vede
în dezordinea curentă zămisirea unei teme.
Chirlopani și martingale,
vraja clipei stînd, semeașă, / la taifas cu infinitul,
somnia echipabil al speranțelor
ce urcă, în necunoscut, agale.

N-am să te uit, femeie

(Mamei mele, a cărei tristețe exemplară mă ține
spânzurat de eternitate)

N-am să te uit, femeie, / nici când, pornind spre stele,
puterea ta de-a plînge / se va lavi de stîncă uitării,
care crește în peasta mea atee.
Îmi va rămîne veșnic / surâsul tău în minte.
Pierduseși, în oceanul / schimbărilor de cheie,
speranța de-a învinge / durerea de părinte.
Te încerca tristețea, / pe prispa nemuririi,
în care duhul clipei / își tăvălea blîndețea.
Lăsați în urmă lumea grădinilor,
cuprinse de zarva învierii.
Copilul tău murise, / înmărmurind ecoul,
ce-și căuta izvorul / în adierea calmă /
a zgomotelor serii.
N-am să te uit, femeie, / nici când uitat de sensuri
voi fi precum o frunză / desprinsă din copacul
eternității, noaptea,
de adieri și umbre / din calea mea lactee.

Liber

Liber / n-am mai fost / de când
mama mă lăsa să treier, / lângă prispa nemuririi,
praful clipei / din găoacea / câte unui tainic gând.
Stau, cu sinele la sfat
încercînd să rup din pomul / îndoiei încun hat.
Râd, mereu, / simțind că norii / sunt interesați de zborul
voltelor pe care răsul / le descrie
împlinindu-și / dorul de nemăsurat.
Iar mi-e dor / de revărsarea sinelui
în mângăierea stelelor / ce cresc la umbra
gîndului ce s-a curbat.
Plouă, / timpuri noi ...și plouă / alte rosturi peste sat.
Sunt străin, / în mine însumi.
Plîng, / cu storiile trase,
după tot ce n-am uitat.

PROZĂ SCURTĂ

Domni^oară de onoare

Mărturisesc că, uneori, nu-mi plac nunțile. Mă deprimă. Nunta e o stare de spirit, ori nu e deloc. În absența stării de „nuntire”, nu-i decât o mascaradă demnă de milă, o piesă prost regizată și jucată și mai prost. De aceea nu-mi plac nunțile. Sunt prea puțini acei miri cu adevărat fericiți, dar îi deosebești greu de cei care mimează fericirea. Cât zel depune omul pentru a-n^ela aparențele! Dar mai de plâns e zelul pe care-l depune pentru a se în^ela pe sine. Și formula aceea forțată: „Până când moartea ne va despărți!” De ce s-a^otepși să te despartă moartea? Moartea nu desparte. Doar absența iubirii desparte. A^oadar formula corectă ar fi: „Până când unul dintre noi va înceta să iubească”. Asta presupunând că se pleacă de la o stare inițială, unde există iubire. Și că n-ai consimțit la unire dintr-unul din sutele de motive stupide care-i împing pe cei mulți să facă pasul. Cum îmi spunea fosta directoare - măcar asta era sinceră! - „Prostii, Claudiu! Pe ce lume trăiești? Chiar crezi că oamenii se mai cunună din dragoste?”

„Mă încâpăpănez să cred că da, doamna directoare; cel puțin a^oa ar trebui, câtă vreme e un lucru la care consimțim de bună voie și se presupune că ar trebui să o facem pentru toată viața. Nu pot să admit că nu te sufoci la fiecare două minute lângă omul pe care nu-l iubești”.

„Ești dusă, fato! Ai să rămâi nemăritată, tot visând la cai verzi pe pereți! Vrei să îți de ce m-am măritat eu cu Nistoreanu? Fiindcă aveam douăzeci și oase de ani și mi-era că nu mă mai ia nimeni. Iar el s-a înșurat cu mine fiindcă se săturase de mâncarea de la cantină. Na! Unde-i iubirea aia mare? Și, până la urmă, cui îi trebuie? Uite că mai suntem și-acum împreună, după mai bine de douăzeci de ani”.

Ca să ce? Îmi vine s-o-ntreb. Încerc să n-o judec. Văzându-i o poză din tinerețe, am avut surpriza să constat că era chiar mai urâtă decât acum. O fi și asta o disperare - pe care Dumnezeu a dozat-o în cantitate suficientă acolo unde oansele de mprenare sunt scăzute, nepresărând, în schimb, niciun dram de orgoliu. Altfel cum s-ar mai fi perpetuat specia?

Un bărbat îmi spusese odată: „Habar n-ai cu câtă pasiune îți să iubească urâtele, cu ce deznădejde se agăță de cel care le-ntinde un deget și cum se ncolăcesc până când sunt sigure că nu-l mai scapă. Și pentru că nu sunt sigure niciodată, se străduiesc mereu și mereu. Iar unii bărbai habar n-au ce pierd evitându-le!”

A^oa o fi. Cum să te-agăși? Cum să atârni ca o iederă, când simți că nu ești dorit?

Abia când directoarea îmi făcuse cunoscut motivul căsătoriei sale, am înțeles atitudinea ei mai mult

decât revoltată când îi anunșasem divorțul meu.

- Claudiu, de ce divorțezi, mamă? Te bate?

- Nu mă bate.

- Te-n^eală?

- Nu mă-n^eală.

- Bea, fumează, n-adeuce bani acasă?

- Nimic din toate astea.

- Aoleu! Te pomenești c-o fi impotent!

- Nici vorbă.

- A...tunci? Nu-n^eleg...

- Nu-l mai iubesc, doamnă.

Rar am văzut-o în starea de perplexitate totală. De obicei, nimic n-o mira, nimic n-o oca, făcea față celor mai dramatice situații, părinților cei mai stupizi, veniți să reclame comportamentul vreunui profesor față de neprețuitele odrasle, elevilor cei mai zânatici, celor mai rebeli dintre profesori.

Când i-am spus însă motivul despărțirii mele, a părut lovită de trăsnet, rămânând a^oa minute bune. După care a început să răcnească, de răsună toată cancelaria: „Auziți, lume bună, nu-l mai iubește! Auzi motiv de despărțire! A-nnebunit lumea! Să piei din ochii mei! Pe voi nu v-a bătut nimeni, sau nu v-a bătut de ajuns”.

Am lăsat-o bodegânind, mi-am luat catalogul și am plecat mai devreme la oră. Ce să-i fi explicat? Că nu mi-am dorit altceva decât să iubesc un bărbat toată viața, să-l respect și să-l slujesc (iubirea te face să-ți dorești până și asta), dar, dacă n-a fost să fie, n-ar fi avut vreun sens să mă mint, apoi să-l mint și pe cel de lângă mine? N-ar fi-n^eles. Nu ea; care se măritase de teamă că n-o mai ia nimeni, cu unul care se săturase de mâncarea de la cantină.

Întâmplarea a făcut ca, la ora care a urmat isteriei directoarei, să am de predat „Taina cununiei”. Am făcut-o mai frumos ca oricând și n-am uitat să adaug la sfârșit: „Să nu uitați, dragii mei, că această taină trebuie să se regăsească în sufletul vostru. Că adevărata căsătorie în fața lui Dumnezeu se petrece mai întâi în sufletele celor doi care hotărăsc să-și unească destinele pentru totdeauna. Altfel, ea nu are nicio valoare, oricâte instituții din lumea aceasta și cealaltă ar legaliza-o. Din păcate, Biserica nu a descoperit încă mijloacele pentru a-i identifica pe

farseuri, oficiind astfel și căsătorii care nu ar trebui să se petreacă în veci”.

Aveam să constat că zvonul despărțirii mele apropiate - pe care doar în ziua aceea îl făcusem public printre colegi - se răspândise mai repede în rândul elevilor, care par să fie totdeauna cu un pas înaintea noastră. Astfel că unul mai îndrăzneț mă „plesnise” cu întrebarea:

- Dacă este atât de frumoasă căsătoria și-atât de minunată-i taina de care ne-ai vorbit astăzi, atunci dumneavoastră de ce vă despărțiți?

Recunosc că m-a surprins, dar am luat-o ca pe un prilej binevenit de a-mi explica decizia, ca o continuare la lecție, evitând să-i las cu nedumeriri:

- Înseamnă că taina aceea n-a existat în inima mea, înseamnă că și eu am fost unul dintre farseurii care au păcălit Biserica, dar am decis că este mai bine să pun capăt unei minciuni, decât să trăiesc cu povara ei toată viața.

- Și nu e păcat? m-a „pocnit” și ochelariștul din prima bancă, de întrebările căruia m-am temut încă din prima zi când am intrat în clasă și m-a atacat frontal: „Am crezut că sunteți doamna de desen. Profesoarele de religie nu se rujează, nici nu-și fac unghiile și au decența să meargă cocoșate, în semn de umilință.”

I-am răspuns amuzată, zâmbind, conștientă că ei n-au nicio vină de educația care se face de secole - la noi și pretutindeni - conform căreia oamenii credințoi, religioși, sau care au în vreun fel de a face cu religia ar trebui s-arate precum momăile de ceară: „Nu sunt doamna de desen, dar în cinstea ta, data viitoare mă voi strădui să-mi pictez și-o alunipă pe bărbie.”

Asta a părut să-i încante teribil pe ceilalți - incomodați și ei de colegul mult prea riguros inteligent și studios din prima bancă - astfel că au zornăit geamurile de râsul lor și am știut atunci că-i cântigasem pentru multă vreme. Chiar și pe ochelariștul din banca-ntâi, care a zâmbit mulțumit, în colțul gurii. Întrebarea asta mi-a stat și mie în suflet și chiar pe buze de vreo câteva ori, dar n-am avut curajul să-mi întreb profesorii de la Teologie, mult prea impunători și scorpoși.

- Dacă-i păcat? Este. Dar e mai mare păcatul de-a te prefăca că iubești. Luați-o numai ca pe o părere personală, nu vă mulțumiți cu ce vă spun eu, mai întrebați-i și pe alții, dar voi să fiți cei care decideți căror păcate puteți și cărorora nu să le faceți față. Și mai ales evitați să-i judecați pe alții! Amintiți-vă că nici Dumnezeu nu ne judecă până ce nu ne dăm ultima suflare! Și, întrucât se-auzise clopoșelul, am adăugat:

- Acum fugiți în pauză, că n-a^o vrea să mă-narc de păcate și mai mari!

Că tot îmi „plac” mie nunțile,

azi dimineață, colega de geografie m-a „lovit” în plex cu cea mai indecentă propunere din viața mea: să-i fiu domni^oară de onoare la nuntă. Eu! Domni^oară de onoare. Am dat să cârtesc - stai să vezi că nu mai sunt domni^oară... cât despre onoare, dacă e să mă iau după accepiunea majorității, mi-e cam la fel de străină pe cât ți-e bie bunul simț (asta doar în gând). Ea nimic. Enervată de codeala mea, a venit cu argumentul suprem:

- Las' că nu de domni^oare am eu nevoie prin preajmă! Nu-mi trebuie să se holbeze Gigel al meu la ele.

Bietul Gigel! Încerc, totuși, un sentiment de milă copleșitoare pentru ființa asta, ca pentru toate cele ca ea; trebuie să fie cumplit să-ți otrăvești sufletul degeaba și exact în direcția în care nu trebuie. Am cunoscut multe femei, care considerau că ce-i bun pentru ele e, în mod necesar, de folos și altora. Uitând că, de fapt, ar trebui mai întâi să facă niște comparații.

Care va să zică, totuși, eu nu prezentam un pericol pentru Gigel și, implicit, nici pentru ea. Asta chiar m-a atacat! Îmi mai dă și explicații:

- Domni^oarele mele de onoare trebuie să fie a^oa ca tine, cu cel puțin zece ani mai bătrâne decât mine.

Hopa! Mai bătrâne, deci. Nici măcar mai în vârstă.

Tocmai când mă pregăteam să-i vărs, ca din întâmplare, cafeaua peste planurile de lecție la care tot lucrează de la începutul semestrului și nu le mai termină (ca și când toată ți-înța omenirii ar sta în mazălele ei), profesorul de mate (nici cu asta nu mi-e rușine la capitolul delicatețe!) a „salvat” situația, după ce i-a tras un hăhăit:

- Hă, hă! Auzi, măi Mari, asta (asta eram eu), și dacă-și pune sacu-n cap, tot e mai frumoasă ca tine, cu toți anii ei! Hă, hă!

Însă remarca matematicianului a părut să nu o fi deranjat prea mult pe Marilena. Noroc că universul ei se reduce la Gigel și stratul carbonifer! Ce uor le e unora să fie fericiți!

A ridicat doar puțin ofuscată nasul din hârpoage, amenințându-l cu rigla, pesemne cum face cu elevii:

- Ațiți ce, domn' profesor, vedeți-vă mai bine de integralele dumneavoastră! Și să mai știți că pe mine Gigel mă place și a^oa.

A^oa cum? A^oa prostuță, sau a^oa insipidă?

- Nu știu, Mari, cine te-a trecut pe tine la matematică, da' eu, dacă aud vreun elev zicând „integramă” în loc de „integrală”, îl și las repetent.

- Haideți, domn' profesor, nu fiți rău! La mine integrama și integrala sunt totuna. Că, dacă-mi plăcea matematica, nu mă duceam la geografie.

- Auzi, da' ce-ai zice dacă m-ai auzi pe mine rostind în loc de „Carpaii de curbura” - „Carpaii de curvură”? A? Totuna-i?

(continuare în pag. 6)

TINERI POETI

Daniel LĂCĂȚU^a

Clipă

Nu pleca...
Tăcerea mai are ceva de spus!

Certat cu moartea

Nu-i prima dată
când încearcă să mă fure.
M-a luat prin surprindere,
în miezul nopții,
de trei ori.

I-am cerut nenorocitei
să nu mă mai caute -
cu greu m-am stăpânit
să nu-i trag vreo două

Întâmplător

Am auzit
întâmplător
lacrimi zornăind
pe asfalt.
Ferestrele dormeau -
lume străină
indiferentă

Privighetoarea

Inima-mi plânge
în tăcere.
Pe-o creangă
privighetoarea-
își dă

ultima suflare

Poezia

Poezia a fugit în lume,
cât mai departe de mine
și e fericită acolo unde e.
Mi-a trimis o telegramă-
îmi cere iertare ca m-a părăsit.
Cuvintele sunt sparte și pustii

Privat de libertate

M-am născut prematur
la 7 luni.
Aveam două kilograme
doar în brațul drept,
degetele prea murdare
de cerneală

Până astăzi
am fost privat de libertate
închis într-un incubator

Păcatele

De împărăția cerului
mă desparte o cortină.
Ruga mea se face pândări.
Păcatele îmi ard,
dar nu se risipesc

Anca Elisei

fructe de rouă

poate am obsesii, când văd
că pe florile albe
lumina condensează
picături de sânge,

răsfărânte în rouă...
voi nu mă credeți oricum,
chiar dacă cerul nu poate fi
atât de departe
cum îl cred eu uneori...
o să am restanțe la filozofie
fiindcă am scris
că pantofii profesorului
sunt mai pușin reali
decât unele lucruri ce nu se văd...
o să primesc, totuși, într-o zi
un premiu pentru
cel mai plictisitor volum de poezii,
pentru că în toate
au să zboare aceleași păsări
și au să foșnească aceleași plante
amăgitoare, cu fructe de rouă,
sclipitoare și însângerate.

cuvinte

cuvintele nu vin la mine
ca păsările pe umerii sfinților...
eu nu pot decât să le aud de
departe
cum fâlfâie cu aripile lor lente
în văzduhul de gheață
al oglinzilor...

rugă

învață-mă să-mi iubesc la fel
aripile și tălpile...
în lumea asta ciudată cine știe
care din ele vor zbura mai întâi.

(urmare din pag. 5)

Noroc că se făcuse de plecat la oră, altfel cine știe cât s-ar mai fi ciondănit.

Problema e ce mă fac eu? Aia o ține sus și tare să mă facă ața cum mama m-a făcut - domnișoară. Dacă refuz, e-n stare de orice - să-mi taie o ăușă pe la spate, să-mi agațe vreo lozincă... După aia, stă o oră pe capul po-pii, să-i ia păcatele cu mâna. Am pro-vocat-o odată la o discuție și-am aflat - de ce nu mă mir? - că și ea e dintre cei care consideră spovedania un prilej de a-și șterge cu buretele păcate multe și grele, pentru ca apoi s-o ia de la capăt. Ce mare lucru? Când simți că s-au adunat prea multe, le ștergi iar. Și viața își continuă drumul și tu pe-alături-re-a cu ea, fără să-nveți nimic de la nimeni, nici măcar din propriile greșeli.

Și totuși, eu ce mă fac? Dacă mă duc, apare altă problemă: cum să mă-mbrac, ca să nu-l agăț pe Gigel?

Halucinații

Merg. Dacă m-aș opri, s-ar despica pământul. Trebuie să merg cât mai mult, până cad.

O b s e r v .
Trebuie să observ, să aud, să văd în jurul meu, să mă agăț de lumea exterioară, altfel m-aș prăbuși în mine pentru totdeauna.

Privesc atent, să mă încredinșez că lumea nu s-a schimbat. Îmi repet în gând: „Nu s-a schimbat nimic“.

Un câine mi se-alătură vreo doi pași. Îmi vine să-l întreb ca Moromete: „Unde mergem noi, măi Niculae?“. Nu știe. Își pierde interesul și rămâne lângă un coș de gunoi. Astăzi,

nici câinii nu mă iubesc.

Un copil îmi zâmbește din cărucior. Mă întreb de ce-mi zâmbesc toți copiii. E drăguț, dar nu-i al meu. Nu te uita la mine, copile, azi sunt urât! Scot limba la el și începe să urle.

Într-o mașină staționată, surprind cu coada ochiului un bărbat care se holbează la mine. Ce-o fi văzut? A! Am lacrimi. Așa e - nu vezi toată ziua oameni care-și varsă lacrimile pe stradă. Și eu care credeam că sunt sexy! Mai bine-mi pun ochelarii. Ce dacă-i umbră?

O țigancă mârșăluiește cu țigara-n mână. Se duce glonș la o florărie-să din altă rasă și-o înjură: „Făi femeie, ești neună? Ți-am zis să-ți iei florile și să te cari tocma-n capu' ălălalt de stradă! Repede, că altfel ți le-arunc!“ Femeia dă să negocieze, cu teamă, n-are succes. Umilită, își strânge florile și pleacă. Mă revolt. Apoi mă mir că mai am vlagă să mă înduioșez de umilința altora. Îmi dă prin gând să mă-ntorc să-i cumpăr toate florile. N-o fac. Marile decizii le luăm doar în gând.

La o terasă, un bărbat și o femeie se privesc în ochi. N-au nevoie de cuvinte, se țin de mână. Sunt frumoși și pare că se iubesc. Întorc capul. Azi nu suport fericirea nimănui.

Un bătrân mă oprește să mă-ntrebe cât e ceasul. Îmi vars năduful pe el și-i spun că „mi se rupe“. Își face cruce și-mi șuieră ceva de străbuni. Las' că nici ție nu ți se rupe de mine! Și-apoi, la ce-ți folosește să știi cât e ceasul, când mergi fără țință și nu știi încotro te-ndrepți?

Eu am ajuns. Nu vroiam să ajung. Mai fac două ture în jurul hotelului. Mă uit la frunze. Cu câtă resemnare obișnuiesc să cadă și se lasă călca-te-n picioare!

Un țigan burtos mă privește lasciv și-mi face cu ochiul. Mi se ridică

stomacul în gât. Țasta-i pește. Mai bine mă făceam vampă.

Mă decid să intru. Dau bună ziua. Sau seara. Ce mai contează? Receptorul și camerista joacă zaruri. Cum mi-or fi zicând între ei? Aiurita de la 205. Lui îi povestisem cu altă ocazie (când îmi spusese că nu mai face inventarul camerei, că are încredere), cum am plecat odată c-un prosop dintr-un hotel, crezând că-i al meu. Evident, l-am înapoiat - gata spălat și călcat -, cu scuzele de rigoare. De-atunci mi se pare că mă privește suspicios. Dobitocule! N-am furat decât o dată în viață, prin clasa a patra, un mărșăor de la o librărie. Pineam morșă să i-l dau mamei și n-avusesem cui să cer bani. Hm... să nu furi! Dar dacă-ți dorești să oferi?

Intrată în cameră, aprind țigara și ies jumate pe geam, să nu pierd contactul cu lumea. Zgomotul mașinilor îmi sapă brazde pe creier.

Mă uit în oglindă. Sunt urâtă, cu toate smacurile de pe față. Singura cosmetică care dă rezultate e fericirea. Mă bucur că sunt urâtă. Mă urășc și mai tare, întinzându-mi boielile pe ochi. Așa! Frumusețea, inteligența, talentul și toate calitățile omului sunt bune la nimic, câtă vreme nu te ajută să dobândești pușinul pe care-l ceri de la viață.

Mi-am amintit copilul căruia i-am întins un bănuș, pentru ca imediat să i-l iau înapoi. Eram studentă, mergeam prin București și un copil al străzii, cu un cățeluș în brațe, mi-a cerut bani. l-am dat. Mai bine nu-i dădeam! Se pare că prima reacție ne definește, aceea pe care-o facem îndemnați de suflet. Dar ce te faci cu cretina de min-te, care-și bagă coada? Mi-am adus brusc aminte că erau singurii mei bani și-mi trebuiau de tramvai. L-am strigat, s-a întors și i-am cerut banii, scuzân-

du-mă ca o proastă. N-am să-i uit pri-virea, nici banul acela care m-a atins dureros. Adică ce era dacă făceam blatul? Mă prindea sau nu mă prindea. Sau ce-ar fi fost, dacă mergeam trei stații pe jos? Ei, vezi! Primim cu măsura cu care oferim. Și mă mai mir când viața îmi flutură câte-o chestie pe la nas, doar ca să aibă ce lua înapoi! Măcar de-aș dobândi și eu seninul aceluia copil, care mi-a pus cu resemnare banul în palmă! L-am căutat de-atunci de zeci de ori, să-l umplu de bani. Evident, nu l-am mai găsit. Dar îl visam nopțile. Ar fi trebuit să-mi învâș de atunci lecția: nici șansa de-a oferi nu-ți este permisă la nesfârșit.

Încep să mă dezbrac, cu mișcări lente și gândul aiurea. La jumătate obolesc, mai aprind o țigară...pușin scrum și gata cu ciorapii mei cu bandă adezivă. Nu-mi pare rău de ei, chiar dacă mi-i pusesem prima dată. Privesc cu plăcere firul cum se duce până jos. Nu mi se pare suficient. Îi destram definitiv și-i arunc la coș. Totul se des-tramă.

Iau hotărâri eroice pe care le voi uita a doua zi. Toate cuvintele omenirii s-au adunat într-o frază cu tăiș de lamă ascuțită, care-mi face tâm-plele să zvâcnească, pe care mi-o repet de o mie de ori, să n-ovăș pe de rost, să n-o mai uit, ca bază pentru alte ho-tărâri eroice.

Piue telefonul. Să nu fii tristă. Nu sunt. Când ți se prăbușește o lu-me, cum să fii tristă?

Acvariu

Nouă ne rămâne doar amintirea, ca un acvariu în care moartea și viața au culorile mirifice ale transparenței, numai amărăciunea imensității și tăcerea oglinzilor în care singurătatea se trezește dimineata și împrăstie pe luciul apei mărunte sentimente pentru hrana peștilor...

Uneori ne rămâne chiar mai puțin, poate doar tavanul cerului pe care îl scrijilim cu unghia...

Jumătate de om

Despre jumătate de om călare pe jumătate de iepure schiop mai putem vorbi, prefăcându-ne buni și înțelegători și mai ales fericiți... Dar vine o zi când ne dor umerii, când rănilile se deschid ca niște apusuri sau răsărituri de soare, și când, ne rupem în două: jumătate nemurire și calaltă o fugă către sfârșitul ipocrit al fericirii

Lucian Mănăilescu

Pagina 6

Revistă de cultură

Însemnări de la Festivalul Național „Eusebiu Camilar - Magda Isanos”

Ideea de care vreau să vă vorbesc m-a pâlit exact în vârful capului și a fost atât de puternică încât m-a trezit din somn. Degeaba am încercat să mă scap de Domnia-Sa numărând până la 999, proferând imprecapii și alintații verbale. Fiindcă nu m-a lăsat să dorm, nici eu n-o să vă las, așadar o să o fac de râs și o pârâsc sintetizând-o.

- Ai scos cârpi, o duzină. (Vorba lui **Mihai Merticarul**, „Nu sunt de duzină”), la edituri de prestigiu (**Eminescu**, **Muzeul Literaturii**, **Augusta** sau **Paralela 45**). Punctând ideea obsedantă, abracadabrantă și insomnică a fost aceea de a scoate și o carte în natala Bucovină!

V. Andru nota că sunt de unde mi-e jumătatea. Accept, dar ce facem cu cealaltă jumătate, mai ales cea sufletească, parăivenia ei de treabă, madama asta a rămas „acasă” și probez cu subiectele cârpiilor mele, care se bat cu cele teleormănene pentru a domina.

Am afirmat și îmi păstrez opinia: Dumnezeu a turnat frumosul din cuvinte în ambalaje omenești de toate felurile, multe dintre acestea având, probabil ca un fel de compensație și „niște mici mari ciudățenisme”. (Se poate comenta pe tema asta). Eu recunosc pentru moment una: mai cred în povești! lat-o!

A fost odată un telefon dat amicului cu A mare, bijutierului de cuvinte, **C. Blănaru**:

„- Bădie, Dumnezeu să te ție! Iată ce mi-a trecut prin cap mie... și i-am rezumat dureroasa idee și înșelăgătorul amic a sugerat că salvarea mea poate fi numa' ea, Zâna cea Bălaie, care arde cu pâlpăie când simte că trebuie scoasă la lumină o carte care te alină, crezi că e ceva de cartea lui mata?”.

Așa am ajuns s-o cunosc pe **Veronica Steiciuc** și **Carmen**, o Zână modernă, cu carnet de conducere, care mi s-a părut puțin cam agitată la ideea că poate ajuta pe cineva care își caută frumosul din cuvinte.

M-a suit pe locul mortului de frică și admirăție și m-a debarcat la oameni cu nume și suflete de bucovinean păstrate-n amintirea cea mai albastră a sufletului meu: un **Mihai Sumanaru**, o **Domnișă Agachi**, care mi s-a părut că

a sărit din picturile lui Rafael, o **Rodică** la care gradul de **Căpitan** a devenit nume și așa a fost posibil ca „Defuncții” mei să capete viață în mai puțin de o lună.

Trăiască 1 Mai, Ziua Internațională a celor care (S)Muncesc la Cuvinte și-i doresc să le facă mai frumoase, și mai drăgăstoase!

și mai ales Ziua de 1 Mai, 2009, care a făcut posibilă (Prin strădania (re)cunoscută a Domnișei **Festivalului Național „Eusebiu Camilar - Magda Isanos” Carmen Veronica Steiciuc** desfășurat în cele două localități din sintagma domnului **Rachieru**: *Suceava, un orășel de lângă Udești!*

Acolo, coane cititorule, lume cu renume despre care am citit și pe care i-am admirat sau văzut sporadic pe ecranele... calculatoarelor noastre. Politețurile care au mai rămas pe iciclea ne obligă să dăm întâietate Doamnelor și să recunoaștem deschis că prezența **Carolinei Ilca** a „domnit” la propriu și la figurat în aceste două zile. Domnia-sa a fost „doinită” de o Doamnă cu nume de legendă și suflet aplecat asupra frumosului și mai puțin plăcutului eveniment cotidian, dar care a semnat admirabile proze, care amintesc de unduirea lină a obcinelelor noastre: **Doina Cernica**.

Personal m-am simțit copleșit de niște „Cârpi” mai altfel de la Vidra din Apuseni: „Cartea de lână” și „Cartea de lut”. Au fost pentru noi revelația izvorâtă din originalitatea demonstrată prin aceea că poezia poate fi scrisă pe păsări, pe lucruri (o spată, un pistornic - pecete specială pentru prescură -, câteva păsări de lână).

Au prezentat-o **Mircea A. Diaconu**, stră-strănepotul altui Diacon, Coresi, care caută prin „întunearecul” de cuvinte străine măcar cinci românești, precum exegetul de față a căutat în același „întunearec” de poezii acele minunate semine de postmodernism și talent..

Numele celui de al doilea prezentator **Vasile Spiridon**, am sugerat că a fost scris metatetic, normal ar fi trebuit să se numească „Don' Spirit” care fără sabie de cuvinte a venit și de data asta într-o „Apărare” și ilustrarea poeziei” de azi. Îmi permit ca din sinceră prepuire să-i întorc salutările mele progresiste și să-mi exprim „bucuria într-o posibilă reîntâlnire sub faldurile steagului de afinități spirituale”.

și eu am absolvit Liceul A. T. Laurian din Botoani, pe când **Gellu Dorian** (Mi-a plăcut să scriu că se numește Doru Gellian), avea 4 ani!

Recunosc, nu știu de ce n-am avut curajul să-l abordez într-o amintire a unor vremuri peste care a trecut deja un mileniu. și încă mai recunosc ceva: Calitatea mea de sudisto-teleormănean nu mi-a oferit posibilitatea de a veni în contact cu „poemele pierdute” în boabe de cristal, nici cu „Poesia mirabilis”! Promit s-o fac până la ediția următoare.

Surpriza Festivalului, (afirmația aparține aceleiași Zâne Bălaie și moderne care a interpretat - excelent - rolul de Director al ediției actuale, a XIV-a, a Festivalului cică așa fi fost Eu, Constantin T. Ciubotaru, cel botezat în biserica din Udești, Țolot tot aici, apoi la Botoani, la Iași și „măritat” de soartă și nevastă în Câmpia Burnasului, zona Roșiorii de Încă se mai Vede.

Careva mi-a cerut să mă circumscriu într-o frază. Doamna Carolina zicea că a fost impresionată de bocetele din Teleorman. Probabil că eu sunt un astfel de bocet care plânge pe notele din gama râsului. Surpriză?

Am protestat, după părerea mea aproape toți ceilalți puteau juca acest rol, fiind și mai tineri și mai frumoși... De ce numărul zis cu ghinion? „Folk-lor despre Defuncții puterii... Sau invers!” este cea de-a 13 carte a mea!

Despre subsemnatul, exegetul, subtilul și profundul prozator, suceveano-câmpulungean și mai recent ieșean Constantin Blănaru a spus ceea ce aș auzit, pentru care zise-i sunt recunoscător, iar pentru efortul de a mă citi și comenta îi mulțumesc pe această cale. Ca argument se poate consulta, benevol și sinteza de pe ultima copertă a cârpii în discuție.

Poate că post-Festival se vor mai spune vorbe mai bune ori neune, asta-i treaba cea mare și nobilă a celor care sunt născuți, făcuți ori prefăcuți exegeți.

Ce așa dori să notez: Au mai fost prezente și alte personalități despre care încerc să notez telegrafic, enumerându-i alfabetic și așa cum mă duce mintea: Un **Arcu C**, pe care l-am întrebat (în scris), dacă este un arcaș care se folosește de săgețile cuvintelor dulci sau ascuțite. Oare o să-mi răspundă la sau în Timpul vieții?

Clement I și **D**. Numele-i vine de la „clemență”. Oare ție dumnealui unde se găsește un medicament prin care s-ar putea vindeca, părerea mea, de hipermodestie? Azi chestia asta nu se mai poartă!

Camilar Mihai, neam cu mine pe linie de mama, recunoaște că mi-a fost elev în celălalt mileniu, când m-am rătăcit printre cei care (s)-au predat limba trigonometrică și algebrică, de care m-am speriat și am evadat pentru 44 de ani în tabăra slujitorilor de cuvânt scris și vorbit. Sper să se țină de cuvântul dat că se va apuca de mult visatul și proiectatul Dicționar al celor despre care chiar domnia-sa zicea că au primit de Sus darul inteligenței și frumosului exprimat prin cuvinte.

Cârlan Nicolae, cetățeanul de onoare al satului care are și originea și mutația pe veci în alte locuri, dar care a făcut „CEVA” pentru sat, care m-a încântat cu impresionantele „Țiute” despre udeșteni, cu acel fantastic rămas bun pe care Eusebiu Camilar și l-a luat de la mărul sub care-și așează masa de scris.

Ciobanu Veniam, cu care am studențit exact în aceiași ani la Iași, dar ficare și-a scris „istoria”, privind Oade-ciul, eu de la nord spre sud, el de la răsărit spre apus...

Papuc Liviu a intrat în sală cu toată înălțimea de care dispune, peste care și-a așezat acel zâmbet permanento-circumflex despre care n-am știut ce să cred.

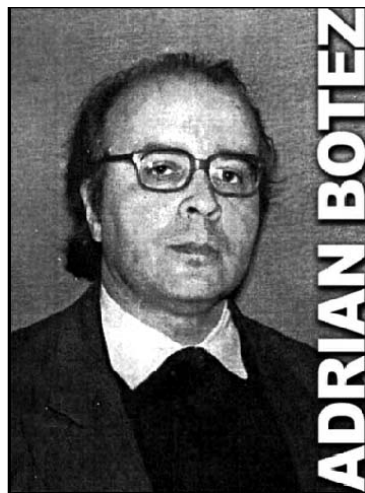
La plecarea din **Cabinetul-Cămin Cultural „Mircea Motrici”**, de la nunta de cuvinte, de la ospățul de poezie admirabil regizată de soții **Iacob**, de la trupcile și clarinetul (care m-au făcut să danset pe sub masă), de la acele dumnezeiești melodii cântate de viitorii Camilari și Varvariuc, de la ospățul amintind de picnicurile din alte vremi, revenind i-am apinut calea și l-am rugat să-mi ierte dedicația tremurată de emoție.

Motrici Rozalia... Doamne ce greu este să găsești acele cuvinte care să nu doară! Când vezi un om care pine steagul sus, care zâmbește așa de timid, despre care ții că și-a legat speranțele de un om, iar acum luptă să-lase lumii ceva din cel care a fost idealul în viață, îi săruși mâna și admiri pios piesele din Casa Memorială Mircea Motrici, îți ȳtergi o lacrimă povestindu-i tatălui său câte ceva din ce a fost...

Gazdele, **Liviu Popescu**, inițiatorul și realizatorul majorității edițiilor acestui festival, ajutat de doamna sa, urmat de **Zebi** cel mititel și zâna cea zburdalnică, cu ani în urmă-mi vorbeau de un grandios proiect sub egida dar viața și moartea, la fel ca ziua și noaptea se deosebesc, și iau jertfele, dar ne lasă și speranța că se va putea face și altceva. Speră și purtătorul de tricolor **Savel Viorel Botezatu**, proaspătul și jovialul Primar al comunei, care zâmbește a aprobare.

Am uitat să spun despre un sufletist, **Vasile Julinski**, cel care alături de **George Muntean** m-a invitat cu 5 ani în urmă la două ediții. Iar privesc în jurul meu și constat că mi i-am uitat pe alții, vechi și dragi cunoștințe, poetul și omul **Ion Cosmei**, colegii de studenție și prietenilor de-o viață, **Saveta Văreanu**, **Ion Anton**, **Ioan Bodnariuc**, pe care i-am perceput ca invitații mei de onoare! și **Emil Iliescu**, care a spus: „Chiar dacă a plouat, picăturile au fost lacrimi și cuvinte. Lacrimi pentru cei care au fost, cuvinte pentru cei ce vor veni după noi prin timpuri”. Alte calde mulțămiri **Mihaele Dordea**: „Ne-am hrănit la Udești și Suceava cu lumina minții și a sufletului din care dumneavoastră ne-ați dăruit cu pri-soaință” și **Alexandrei Emilia Bucur**, care se confesează: „Mamele noastre nasc întotdeauna copii poezi”.

Sper să am un lung timp de amicitie cu laureații! și reciproca o doresc valabilă! și - vorba lui Sadoveanu - Orice istorie are un sfârșit, totul mi s-a părut fain-frumos și-mi cer iertare celor pe care nu i-am pomenit. Promit s-o fac data trecută.

Poeme îngreșător de noi

Caravaggio

(lui Tică Ghiniță, în memoriam...)

am venit la el - mult după ce m-a^oteptase
Fratele meu cel Bun: l-am aflat
lini^otit - întins între florile umbrei
cu ochii închiși - a sumbră veghere
de sine...

îl cuprinsese - deja
gerul pământului

m-am aplecat spre fruntea lui
să-i dau ultima sărutare: deja
îmi degerau buzele - cu sălbatic
incendiu - gonite din Poarta Cetății

viscol și înșepeneire-a
peșterilor vorbe

și-atunci pe dată - el - larg - și-a deschis
spre mine - tulburi
otrăviți de funesta - irepresibila chemare
Amândoi Ochi

ne-am privit hupav - ochi în ochi (...ai lui într-ai
mei - ai mei într-ai
lui...) - înșepeniți în
sumbre extaze

...de-atunci - nimeni nu ne-a mai văzut:
Călăuză mi-a fost el și ^operaciu - spre unde
nu-i voie unul ce se zice că-i viu
de trecut...

...prăvălitu-s-au peste noi
bolși de morminte:
cu capul pe pieptul Fratelui Geamăn
scufundat și supus întru toate - prefirându-ne
între osiile timpului - pulbere

De-ale iluziei vieții

mereu s-o iei de la capăt...
parcă viața ta ar lua-o - și ea
mereu de la capăt...
diii - boală de viață - prin ce grohotiuri m-ai
băgat - de nu mai ^otiu deosebi
o roată de
alta - și rămân - poponeș - cocoșat în vârful
carului...

ce bine e când ai haine de
schimb: lepezi de pe tine-o
femeie - tragi pe tine - degrabă
o altă femeie - cu care te-mbraci
uscat și aseptice - blindat contra
pneumopatiei...cardiopatiei... - mă
rog - tot boli dintr-astea - de
suferință - oftare și
febră...

altfel - dărdâi ca un
pui de bogdaproste - toată
viața...

nu prea am gânduri - dar
șin la ele - câte
sunt - și pe unde
vor fi fiind ele
plecate

mi-e tot mai lene să fac gesturi
să mă desfac - dezlipesc - descleiez în
gesturi - nici decisive nici nondecisive

de niciun fel:
a^o dori - fierbinte - să mă-ntorc
în OU

chiar și în oul numit "Moarte"
dacă alt ou nu e pe piață
și de-acolo - din ou - m-a^o apuca
să strig - laolaltă cu toți negușătorii:
„care mă vrei care mă vinzi care
mă cumperi
bunule Iuda - vino și
fă-ți datoria - fariseilor
nu vă lăsați a^oteptați“

Nu există schimbare

nu există schimbare: dăm nas în nas - cu noi în^oine
la fiecare colț: „e-hei...ce faci...? ...bună!
ce mult te-ai schimbat!“ - spui
croncănind plictisit - celui care e^oti - vei fi
ai fost... - ce importanță are că
filosofezi? - încerci să scapi de monotonie - de tine
dar te trezești pipăindu-te pe după limba-și
arsă... - nu mai încapi în nicio
cabină ori cabală... - nicidecum
norii nu-și schimbă decât hainele -
e^oti mai pompos - kinky
dar - abia de-acolo încep adevăratele -
întru Furtună - recapitulări

Vocea lui Dumnezeu

o zi frumoasă de toamnă - e
Vocea Lui Dumnezeu:
„Vă iert - zice El (infinitul nostalgic) - vă iert
pentru atâtea drăcească și încinsă
vară - vă iert
pentru nesimțitorile înghețuri de
iarnă - vă iert
și încercați să vă iertați și voi...“

nu vă dau bătrânețe - nici
Nădejde - nici măcar
secetoasă- A^oteptarea - ci
milă - necuprinsa Mea
Milă ...între voi și pe voi
iertăți-vă - regăsiți-vă - mii - în alte
mii - în surășurile altora - închideți pleoapele
Florii - în
Hristul de Mugure...”

Requiem pentru Basarabia (8 aprilie 2009)

zile de primăvară - zile de
prigoană - înviată
uită-te la Nistru - cum
curge - uită-te la
viață - cum se duce - tânără - fără
rost - fără de lumină - fără de
Mistic Pribeag - Călăuză

uită-te la Nistru - cum
curge - degeaba - uită-te la
sânge - cum șiroiește
degeaba - uită-te la
gânduri - cum se năpustesc pe
străzi - degeaba

niciun duh nu trece peste
apele Nistrului - nu plutește
niciun duh pe

deasupra străzilor - incendii sumbre de
speranțe - cu gâtul ars - lacrimi stoarse de
gaze lacrimogene

(oameni de cenușă - peste tot - numai
oameni de cenușă...)

zile de primăvară - zile de prigoană - degeaba
te uiți la Răsărit: nu răsar decât mon^otrii
nopții - care nu mai trece -
degeaba te uiți spre Apus - căci acolo
în mod corect - de toți ^otiut - moare orice
soare

uită-te la Nistru - cum
curge - uită-te la
Prut - cum tace
vinovat: n-a venit
ceasul - „încă nu s-au întrunit
toate condițiile - și toate conjuncturile n-au
încă nuntit“... - la masa lor
otrăvită...

a^oa ^ooptesc apele Prutului - scuzându-se
față de apele Nistrului...

neamurile tac - cu
spatele la neamul care
moare - la a nu se mai ^otie
câta generație de sfinți inutili... - li s-a
refuzat martirilor - calendarul - dinainte de
Facerea Lumii - dinspre Răsărit - spre Apus

să-și fie rușine - soare
că te mai ridici deasupra
mălului - de pe fundul
Nistrului - de pe fundul
Prutului - unde zac
uitate - îngropate de ape - moaștele lui
Hristos...

Vișini în floare

a venit Împăratul! - nimeni n-a auzit
huruitul roșilor cale^otii Maieștii Sale - dar
Maiestatea Sa este aici! - hlamida albă
a acoperit pământul - ca pe un
nou - izbăvitor văzduh - cu blândul -
atotcuprinzătorul totalitarism - al înșelegerii

a venit Împăratul! - e atâtea
proaspătă - neîntinată bunătate - cerească
blândețe - în stăpânirea lui absolută - încât
până și zărele s-au oprit din
scârșăitul lor slugarnic - despre democrație...
până și ziua a uitat să mai fie și noapte...

a venit Împăratul! - cu atâtea liniște albă a umplut
grădina și ochii - încât nimeni nu mai simte
nevoia să mai privească la televizor:

Împăratul - hlamida lui florile de vișin -
mai mult decât oricare soare: ele revărsând bine

se îngroapă - sub pleoapa uitării - în flori albe de
vișin - Mocirla - hlamida lui de iubire -
atotițătoare în albeața caldă a petalelor ei - curmă
- încă de pe buze - încă din beciul minții -
orice început de zvâcnet al cozii de drac:
bârfa - cârtire și zvon...

a venit Împăratul! iată singura - eterna - beată
cât și clipa goetheană de fericire - REALITATE

de acum - până-n vecie nimeni nu va mai avea
dreptul de a fi toropit: Cristalul
cu toată asprimea lui rece - trezitoare de
a^otri în sânge - fulgerătoare de mon^otri în
vise - a învins

menuetul de ingeri este ritmul - de-acum -
al aortei - al auriculelor și ventriculelor noastre

a venit Împăratul! dacă nu vă puteți bucura -
măcar priviți - și smeriți-vă truțiile sufletului -
în liniștea cea vie - fo^onitoarea mării de alb -
a Sărbătorii.

Arlechinul

(FRAGMENT)

progrese, îmi pot ameliora handicapul ȳi, în cele din urmă, pot ajunge la performanȳa normalității. Aȳa ȳi în cazul puterii de înțelegere, de conexare cu partea de suflet a tot ceea ce există în jur.

Această neputinȳă duce la o lipsa de comunicare, la însingurare, închistare ȳi în cele din urmă la indiferenȳă, dezinteres, ignoranȳă. Egocentrismul, nederanjat de nici o conexiune din plaja dintre lacrimă ȳi zâmbet, are o singură menire: să-ȳi satisfacă interesele, plăcerile, necesităȳile, nepînând cont de nimeni ȳi de nimic.

Era convinsă că un potenȳial hoȳ sau criminal, dacă ar reuȳi să înȳeagă neajunsurile ȳi zbaterile unui om cu mâinile crăpate de muncă ȳi aȳteptare, dacă ar reuȳi să înȳeagă lacrima ȳi durerea cui-va, nu ar fi fost în stare să fure sau să omoare, niciodată.

Visa să poată învăȳa ȳtiinȳa sufletului ȳi să transforme oamenii, aȳa zis răi, în oameni simplii, normali.

I-ar fi plăcut să înȳeȳ oamenii să se simtă oameni! I-ar fi plăcut să lupte împotriva vărsării de sânge, a războaielor ȳi nu înȳelega de ce nimeni nu se gîndise la asta. Gratiile, beciurile ȳi toate celerulele întunericii din această lume, ar trebui înlocuite cu lumină, zâmbet ȳi mâini întinse.

Un câine îȳi dă viaȳa fără să clipească pentru stăpînul său în primejdie, deoarece a reuȳit să-ȳi cunoască bunătatea ȳi adevăratul suflet prin gesturile de grijă ȳi ocrotire pe care i le-a oferit acesta pîna atunci. Acelaȳi câine, fără puȳinȳa de a-l cunoaȳte, în alte condiȳii l-ar fi putu sfăȳia.

Cunoaȳterea prin libertatea simȳurilor e secretul armoniei tuturor lucrurilor!

I-ar fi plăcut să poată face mai mult pentru oamenii năpăstuiȳi de aura răului ȳi a celorlalȳi oameni. I-ar fi plăcut...

Ioana învăȳa foarte bine, citea mult ȳi foarte rar ieȳea cu colegile la plimbare. Doi ani la rînd ocupase primul loc la olimpiada naȳională de chimie ȳi intrase la medicină fără examen. Bucuria colegilor ȳi prietenilor i s-a părut, atunci, amestecată cu sarcasm ȳi ironie. Descoperise însă că nu le poartă ranchiună, zâmbea ȳi-ȳi vedea mai departe de ale ei.

Din primii ani de liceu, visase să facă psihiatria, pentru că o fascinau gîndurile ȳi suflitele oamenilor. Încerca să le pătrundă ȳi să le înȳeagă! Ar fi vrut să se apropie de cei care fac rău, de cei care pot fi indiferenȳi la durerea celor din jur, de cei ce pot să-ȳi urască semenii.

Această categorie de oameni i se părea, totuȳi, cea mai nedreptăȳită de societate. O societate care, după părerea ei, secole de-a rîndul nu a putut să facă altceva decît decît să construiască pentru aceȳtia gratii, teroare ȳi legi care să-i aȳeze dincolo de noi, dincolo de posibilitatea de a fi ajutaȳi, dincolo de copaci, de munȳi, de ape, de soare, dincolo de viaȳa normală ȳi de tot ce i-ar fi putut schimba în bine.

Considera că răul în sine nu există, că toȳi oamenii se nasc cu darul divin al binelui, că toȳi sunt la fel ȳi numai puterea de înȳelegere îi deosebeȳte. La fel ca ȳi în cazul celorlalte simȳuri, unii se pot naȳte surzi, orbi, muȳi ori cu alte defecte. Ajutaȳi, ei pot face

Mihail BATOG - BUJENIȳĂ

Munca în construcȳii

Domnul aȳtefu Dorel părăsi în grabă lo-cuinȳa îngrijorat peste măsură de mirosul din ce în ce mai puternic de friptură. Vipia de afară făcuse din garsoniera închiriată la ultimul etaj un cuptor cu microunde sui-generis, iar neliniȳtea că ar putea deveni gustărică pentru canibali avea deja un se-rios fundament raȳional.

În răcoarea liftului se gîndi dacă n-ar fi bine să-ȳi mute acolo rezidenȳa, însă mirosurile îi anihilau entuziasmul.

Ajunse cu bine afară ȳi se trînti pe o bancă din micul scuar dintre blocuri, la umbra iluzorie a unor salcâmi prăfuiȳi. Avu puterea să se mire de longevitatea unei bănci, din lemn totuȳi, în perimetru, apoi căzu într-un fel de dulce comă închipuindu-ȳi că se află într-o saună. Era totuȳi un intelectual! Asistent universitar, specialist în psiho-sociologie la o universitate particulară, pasionat de muzică veche ȳi fluturi, dar ȳi disperat de faptul că rectorul îi pusese în vedere să predea, în două zile, titlul tezei de doctorat ȳi, culmea, prin cap nu-i trecea nici o idee. Nici măcar aia cu luatul uneia de-a gata!

Putea fi considerat, desigur, un fraier, unul dintre acei oameni cinstiȳi care nu au nici o ȳansă în viaȳă! Disperarea era însă acum cea care îi dădea forȳa să urmărească, destul de atent, acȳiunile pline de inteligenȳă ale unor copii din cartier care ȳutiseră furtunul de la gura de incendiu, dăduseră drumul la robinet ȳi se scăldau fericȳi, în băltoacele formate, în care de altfel au apărut mai multe raȳe, niȳte câini lăȳoȳi, ba chiar ȳi câȳiva godăcei, mari amatori de tăvăleală, în noroi, alături de copilaȳi. Bucuria câtorva stropi de răcoare în arȳȳa cumplită a verii, devoala viaȳa mai puȳin cunoscută a cartierului.

Dorel se simȳea ȳi el fericit, mai ales că puȳtii scăpaseră de câteva ori jetul peste banca unde se afla. Numai că, de undeva din adâncurile blocului, ieȳi domnul administrator, un fost tovarăȳ de nădejde în „aparat“, care începu să înjure cu multă pricepere copii ȳi să-i pocnească destul de meseriaȳ cu un ciomag.

- Bă, inconȳtienȳilor, fire-ar mă-ta a dreacu' ȳi dare-ar dreacii-n voi să dea, voi risipiȳi apa, iar copii dăȳn Africa nu are nici măcar dă băut! Nemernicilor, habar n-aveȳi dă suferinȳele altora, numai dă voi vă pasă, zbiera el, gâfăind, pilde moraliza-

toare ȳi îndemnuri la solidaritate între popoare, în spiritul internaȳionalismului proletar.

Starea de lenevie fericită zbură din Dorel cu viteza luminii ȳi o idee de certă valoare îl fulgeră. Asta era! A doua zi se prezentă la rector, domnul profesor Tararache, zis ȳi Crocodilu', cu titlul tezei ȳi direcȳiile de cercetare: „Atitudinea noilor generaȳii față de pseudovalorile perisabile, induse de propaganda comunistă, referitoare la solidaritatea între popoare. Argumentări ȳi studii de caz“.

Undeva se auzi un muget ȳi Dorel îȳi închipui că vestitul Minotaur va apărea cu scopul clar de a-l sfărteca. Bieȳtele lecturi din tinereȳe îȳi arătau acum faȳa ascunsă. De unde Minotaur!? Era chiar domnul rector, un fan declarat, nostalgic al vechilor tradiȳii, care-i indica precis unde să-ȳi bage tema de cercetare, plus câteva amănunte despre mama sa.

Dorel reuȳi să evite o carte care zbura spre el, apoi părăsi demn biroul rectorului. Abia afară izbucni în plîns.

Cum simȳise însă că banca aceea din spatele blocului este o sursă de inspiraȳii, se duse direct acolo ȳi se aȳeză. Zarva copiilor, mamele care strigau îndemnuri de luptă de la ferestre, câinii sau doamnele rrome care insistau să primească ceva de pomană nu-l puteau tulbura.

Privea hipnotizat la muncitorii care lucrau (mă rog, este un fel de a spune!) la un bloc din apropiere. Sticle de bere, bancuri, băza, fumat, dormit pe schele, cu alte cuvinte, viaȳă tatăăă, nu glumă! aȳi, în mod sigur, nimeni nu le cerea vreo temă de cercetare, sau doctoratul. Ideea veni de la sine! Simplă, deci genială!

- Băăă, ia să-mi bag io picioarele în el de doctorat ȳi de muncă la catedră! Intru în construcȳii, fac doi ani cărcă, apoi devin calificat, mă pun pe trai, ca băieȳii aȳtia, după alȳi trei ani am bani mai mulȳi decît în o sută de ani de universitar, cu ei îmi iau un doctorat de-a gata, ȳi-l scuip în bot ȳi pe boȳorogu' ăsta de-mi mănăncă sufletul acu'!

Precum vedem, Dorel începuse să devină înȳelept numai privindu-i pe bravi constructori. Vă daȳi seama ce va să fie peste cinci ani?!

Andreea Aprodu

POEME

Amintiri de vânzare

Am căutat firme de reciclat sentimente, dar nu am găsit... Aȳa că, mi-am instalat taraba

la colȳ de stradă ȳi am început să strig, precum ȳiganiȳ: „Plăteȳti unul, primeȳti două!“... Dar nimeni nu se încumetră să cumpere amintiri uzate!

Capăt de linie

Am inventat jocuri ca să-mi petrec singurătăȳile, am inserat cerul cu iluzii, am zburat în frunze căzând, am petrecut ani în pustiu ca să învăȳ alfabetul numelui tău. Am exersat totul, pîna ȳi ignoranȳa ȳi uitările, am rătăcit drumuri ȳi te-am imaginat orbeȳte astfel încât te aud în tic-tacul ceasului... Te simt în mândrie, în umilinȳă, în tăcere, într-o altfel de copilărie... Nu te-am iubit oricum,

te-am iubit atît de mult încât acum mă întreb dacă eu mai sunt eu sau doar locuiesc în mine.

Drum

Pe drumul meu, străjuit de ceaȳă, se întoarce fiul zborului risipitor... Într-un fel mă asemăn cu el: sunt un copac pe care îl dor rădăcinile!...

Eu

Mă revoltă singurătatea dulce a Raiului, pentru că nu trăiesc în trupul meu de înger incurabil ci într-o altă fiinȳă...

Tinereȳea noastră

Tinereȳea noastră pune

la cale Fericirea copacilor ȳi rădeam când se pierdea în nervuri. De atunci ne tot repetăm! aȳi încă nu ne învăȳă nimeni, că tristeȳile se prelungesc, doar din mână în mână

Perpetuum mobile

(Sunt ca un prunc ce plînge mereu!)

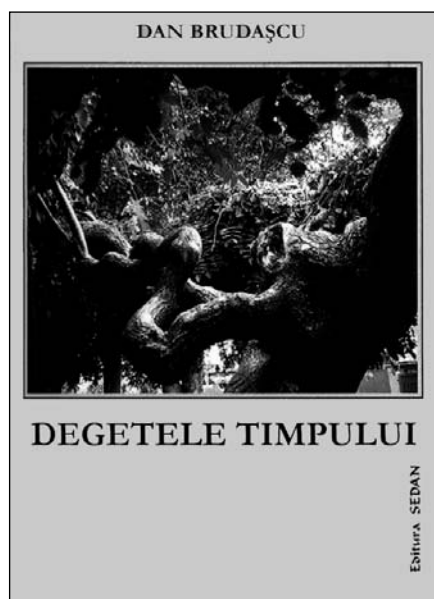
Deschizând ochii.. mă regăsesc

în mijlocul cercului, unde se adună toȳi curioȳii să rădă, să înjure, să scuipe. Eu plâng neîncetat, pîna când cineva îmi aruncă drumul iubirii drept jucărie ca să-mi petrec viaȳa plângând cu zâmbet. Ameȳită în caruselul sentimentelor mă închin fără îndoială ȳi îmi reneg Dumnezeuul închizând ochii.

Dan Brudașcu - Degetele timpului

Eugen Evu

Înnălbit dar nu cânepiu, ci cum se spune pe la noi, dalb, de pe coperta unei cărți de poezie editată de Editura SEDAN, *Dan Brudașcu* ne arată un chip necunoscut unora, însă al unui scriitor clujean ce își este, ținut și de mine mai ales prin revista „Cetatea Culturală”, ce o cultivă conviv cu un venerabil conjudeșean (am zis Miron Scorobete) și un cunoscut poet de ră-ră structură sufletească, care, nu știu de ce, îmi amintește de regretatul poet tribunist, Negoiaș Irimie.

Cunoscut mai ales nu prin poezie, ci prin cultură poetică și un anume romantism, altul decât cel al altuia înalt fost clujean, Nicolae Prepiceanu, bucureștenizat... În odinioara tinereții mele literare, aceștia mi-au fost afini pe filiera sufletească ardeleană, desigur pe o listă mult mai mare, al cărui răboj era în acea clădire de colț, o clădire boemă, (Arizona !) unde i-am cunoscut și pe D.R. Popescu, Adrian Popescu, Augustin Buzura, Teohar Mihadaș (ce mare poet aromân !) ...l-am cunoscut, însă unii bag-sama, nu ne mai prea cunosc. Ne rămân cărțile d-lor, olaltă cu reveriile acelor vârste.

Prin revistele Steaua, Tribuna, Cetatea Culturală, mai sporadic Echinoc, desigur, cât și prin numeroși confrăți clujeni de la filiala USR, refac acele călătorii acum virtuale, citind ce se scrie la Cluj și în zonă. Nu știu cum se face, însă revistele „cu țăif” s-au regрупat inclusiv estetic și fortuit (dar când a fost altfel?) sub umbrela politicii (citește buget), iar eu care publicam frecvent mai ales în Tribuna, mă trezii persona non gratta.

Desigur, nu port ranchiună, desigur, nu, ... doar la o tristețe am dreptul - măcar a-ă, de natură poetică ... platonice, cum dicit Dan Brudașcu, evocând Phaidros: adică de nebulia muzelor. Care, vezi bine, sunt mai multe pentru noi, însă una în felurimea ei de avataruri, și ea este paradoxal geloasă pe hieraticile proprii întrupări.

Îi cer scuze poetului Dan Brudașcu pentru digresiunea aceasta, încercând să îmi exprim câteva idei la cartea de poezie „Degetele timpului”, recent dăruită. Sub inspiratul titlu-metaforă, poetul clujean „sedantează” cu onorabilă auto-consecvență, nu doar un moralist, eseist, editor, traducător și pare-se un spiritus movens conservator - nu blamabil, - ci în sensul de

tradicionalist cărturăresc, - sedantează, mai bine glumind, în dimensiunea delicată a răbdării de a glossa, cum mărturisește, timp de vreo 30 de ani, scrierile lirice proprii, într-o reușită an-tologie reperată la Timp.

Întocmirea cărții este structurată pe substanțialitatea afectelor, ci nu pe cea a livrescului en vogue. A-ădar el se smulge tentației omniprezent azi de a acutiza religiosul, sau dimpotrivă, profanul în sensul că le atinge pe ambele, însă prin afinitatea electivă (da) cu vegetalul, în interregnumul ființei, cel „preluat” din materie, din natură, interferând în esoterice contemplări sofianice. A-ădar substanța vie a trăirii proprii, este cea de rezonanță cu „duhul” și hierogramele textuale, dincolo de aparentul discurs uneori prozomematic, explicit: deoarece Dan Brudașcu descrie eseistic(poeseic) starea creației și respinge eboșele sau decalcurile.

Alegând simbolistica mâinii - degetelor, degetele acestui timp al duratei, ne sunt trecute ca o reverie pe claviaturi semantice, fiind nu ale scribului, ci ale unui pianist de „nocturne”, pe arpegii aparent moderne, însă de fapt romantic-medievale. Impactul biografic, autoreferențial, este „sincopat”, sub pretextul auto-indus că a „ajunge poet numai datorită artei”, ci nu fiind înăscutul, nu din tagma celor „cuprinși de nebunie”, cum Platon, utopicul Platon, dușmanul „republicii poezilor” (ca și Bacon, Thomas Morus, Campanella și... Gabriela Melinescu).

Dan Brudașcu poate este mai lipsos când aduce o scuză ca atare. Cartea lui este un calendar al stărilor emanamente lirice, raportări ale sufletului, uneori de o candoare juvenilă, (dar și de indignată revoltă a lui Juvenal!)... A celui ce spunea că „indignarea face poezia”.

Poesia lui Dan Brudașcu este când vag elegiacă, alteori moral-resentimentară, luând pulsul degradării politicești dintr-un polis și mai în degradare, - când romanșioasă, punctând afectele inimii empatice, repulsia față de orfania mulțimii, ori inserpiile arspoeticii ca termometru al ferbilelor stări „de nebunie, de boală de origine divină”.

Chiar de cronologic jurnalul intimelor decantări în meditație se perindă în anii mulți, constat că timpul interior, coordonata lui stabilă, este una a filosofiei existențiale și a raportului id-ului cu timpul.

Căderea din condiția antică a poetului în agora de care scria o carte de neuitat și rarul la vedere prieten Al. Cubleșan, este a însăși agoriei. Poetul profet, poetul oracular, au devenit desueși „banale sintagme” ale „orgoliului unei ființe mistuite de neliniști, un blazon”... Nobleșea acestui balzon o deplânge fără lamento, Dan Brudașcu, ci mai degrabă s-a înrolat cu literatura confinilor apropiati, sau chiar de pe alte meridiane, în zona mulțimilor lui Le Bon... care nici ele nu mai sunt demult ale lui Le Bon, nici ale lui Miron Cosma.

Remarcabil în context îmi pa-

re poemul *Poezia la români*, virulent amar pamflet eludând total metafora, pentru că ea este caducă în context. (*Vezi și O lume de plastic* - remember Oriana Falacci!), sau *Rădăcini în vânt*, o parabolă a dezrădăcinării și implantului „dendrologic” în paideuma... Alt poem memorabil este *Roata morii*, dar și *Trenul de noapte*, *Tempi fugaces*, *Trădări*... Când este diatribic, Dan Brudașcu răbufnește din vise de adâncime, din ceva ancestral, nu sentențios, ci de o mare tristețe elegiacă.

Stilistic, poetului îi repugnă plasticizarea, poate tocmai aceea aură ce o nălucește în cazul invocat de Platon, rostirea „profetică”, oraculară, delfică, Dan Brudașcu este totuși un pragmatic, unul ce își ocrotește prudent misterul perceptiv de profunzime, în halou oniric, iată de ce poeziile cărții sale sunt mai degrabă file de jurnal ale omului neabătător, ale omului în fond tandru, ale omului social, însă stingherit în pluralitatea comunitară: deloc paradoxal.

Dacă referirile intimiste, la sentimente esențiale, abundă, ele sunt semnul unei psihologii empatice puternice, manifeste. Tema esențială a cărții este Condiția umanului.

Sentința: cunoaște-te pe tine însuși. Reflectarea în „cealalt”, mai ales în iubirile multe - dar - una - singură..., sunt pregăt ale confesiunii și prefigurând ceva sfâșietor, un presimț al despărțirii, acela care latent arde în fiecare, însă mai abrupt, ori mai demol.

Poesia lui Dan Brudașcu acuză condiția omului esențializată în a celui care scrie, a celui care arde mai alb, a celui care urăște cenușa. Iubirea pentru femeie, cea arhetipală, a originii, este aceea din *Privirea ta*, un poem bine ascuns în simplitate, dar insinuant în parabolă: „Privirea ta / ascunde milenii / de-mbrășiări / ale țarpei / din vintrea păcatului / păstrează cu sfînșenie (stranie antinomie, n.n!) tăcerea / și nu mărturisește / nimănui / clipele de pierzanie...”

Opus și apropiind perspectiva riscant, privirea bărbatului „caută mereu flămând / naivă și încrezătoare” refuzând să accepte că totul nu e decât

o clipă în care te dăruie fără a oferi nimic... că, de fapt, îmbrățișarea (femeii) „e doar un ritual banal / ...moștenit de la curtezanele / de la curțile faraonilor / sau poate de la gheșele Orientului”.

Această orientizare a femeii de „acum”, poetul o bănuie a fi ceva resurect, esoterie a reîncarnărilor, ceea ce poate fi decodat din devălmășia sincretismelor lumii ca ceva absolut... țințific!

În fine, constrâns de spațiu, mă rezum la a mai spune că nu îl cred pe Dan Brudașcu omul, dar îl înțeleg pe poet, când conchide că suntem sub spectrul lepădării sinelui..., însă cred în felul său în acele „ascunse lacrimi / de nepătrunse taine / ale zefirului de vară” (...) „rămâne în urmăși / nisip cald / și oasele albe / ale lăcarilor / cu aripi secerate/...”

Prin aceea că poetul, el însuși, colocvial amar cu conștiința-i, spune splendid - serenic: „Te lepezi de tine / fără să ții măcar / că aripa obosită / n-a-ncetat să spere / mult visată- / întâlnire cu zefirul”. (*Trădări*, pag. 86). Simbolul zefirului revine ca o cheie magică a stărilor de levitație poetică la Dan Brudașcu.

Este sentimentul de acalmie metafizică a poeziei sale, desciderea spre inefabil a ființei ce se smulge corporalității ostentate, spre a fi resorbită verticale spiralete... A timpului.

Dan Brudașcu rotunjește colorarul cu o întezărire în abisul unui interior de „antimemorie”.

Un fel de încăpere - sub-piramidală - (ca semnificat), cu spectrale iconerii stihiale, încremenite în timp - netimp..., unde „prin cotloane nu mai găsesc nici urmă / de trecerea ta / pierdută-i fi oare / de neînchipuite genuni!”

Iată o memorie aprocrifă a subcortexului labirintic, unde susură neinvocat apele uitării Lethe, altfel vindecătoare. *Degetele timpului* este o carte de citit și de recitat.

Decât numeroase și desubstanțializate, cărțile de poezie îndelung elaborate, (sau trăite), sunt mai de dorit, și autorului, și cititorului.

Academia Liberă „Păstorel” Iași

Frăți căzuși

Dăm iarăși sunet de buciim, din vestita podgorie cu același nume, pentru a vă pohti și în acest an, tot către primele trei zile ale lui brumărel, ca pe malurile cele încă înverzite ale celui râu, Bahlui pre numele său, amarnic să ne înfruntăm în stihuri și snoave. Purcedeți dară, cu grabire, să ne spargem în figuri de stil, să ne rupem în strălucitoare lănci prozodice și tâlcul celor plâsmuite, de tot râsul să fie. Iară cea din urmă încăierare petrecese-va între prea cinstiții juri, cei care, cu multă dreptate și chibzuială, împărți-vor, celor merituosi, cununile de lauri ale victoriei, după cum urmează:

- ✱ Trei premii pentru poezie umoristică; ✱ Trei premii pentru epigramă;
- ✱ Trei premii pentru proză scurtă umoristică.

Tema concursului: „*Beția de cuvinte*”

Precizări: Pentru epigrame - 3 epigrame la tema impusă și 3 pe o temă aleasă de concurent; Pentru poezii - o poezie la tema dată și cel mult 3, cu temă liberă; Pentru proză - 2 proze scurte, obligatoriu pe tema dată.

Intră în jurizare materialele trimise până la data de **15.09.2009** pe adresa revistei Booklook, respectiv: **IAȘI str. GEORGE COȘBUC nr. 19 c.p. 700469.**

Primin materiale numai în plic închis, în dublu exemplar, cu moto, având specificația: **PENTRU CONCURSUL „ALO... PĂSTOREL” IAȘI, octombrie, 2009.**

Senatul Academiei Libere „Păstorel” Iași

Fără pictură nu aş putea trăi

(Interviu cu pictorul Leonard Puclea)

Lucian Mănăilescu: Am să încep prin a-mi cere scuze pentru faptul că nu am putut să fiu prezent la vernisajul expoziției tale. Dar asta îmi conferă o mică avantaj; azi o pot vedea singur și, cred, este o expoziție despre... singurătate. Cum a fost?

Leonard Puclea: Cum să fie? Lume multă, peste 200 de persoane, printre care s-a aflat și criticul de artă **Ilie Roșianu**, un spațiu ambiental de excepție, datorat unuia dintre puținii patroni buzoieni care investesc în cultură nu numai bani ci și suflet - **Sorin Cristea** - în paranteză fie spus aici urmează să funcționeze, din toamnă, o cafenea literară, unde se va încerca reluarea tradiției interbelice a întâlnirilor dintre intelectualii orașului, pe „fundalul” permanetizat al unor expoziții de pictură, grafică, sculptură etc.

L.M.: Scriitoarea și traducătoarea **Paula Romanescu** spunea despre tine: „Leonard Puclea este un pictor pentru care tradiția și universalitatea sunt repere întru formarea de artist al culorii”. Care este „palmaresul” tău și cum te-ai defini ca artist?

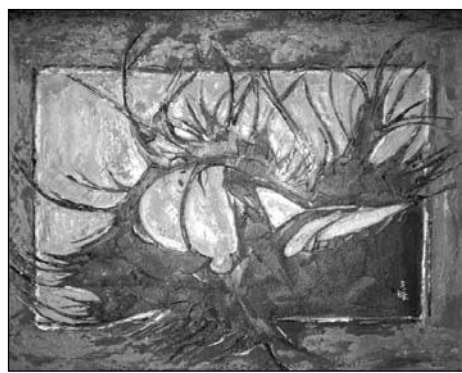
L.P.: Pentru că pictura nu e fotbal nu țin atât de mult la un „palmares” oficial. Am avut vreo 7 expoziții personale la Buzău și Focșani și nu mai știu câte de grup. Mai semnificativ mi se pare, totuși, faptul că am tablouri în colecții particulare din România, Spania, Olanda, Franța, Canada sau Florida (SUA).
pictură, grafică, sculptură etc.

L.M.: Te consideri pictor profesionist?

L.P.: Bună întrebare. Prima condiție ca să devii „consacrat”, adică membru UAP, este să fii absolvent de Arte Plastice. Dacă nu ești - cred unii - nu exiști. În România zilelor noastre, plecând de la acest criteriu, Van Gogh ar fi fost un... amator. La fel cum, în muzică, Menuhin, care a absolvit... o zi de școală, nu ar fi putut cânta, în România, nici măcar la o casă orănească de cultură. Și, totuși, da, mă consider profesionist; pentru că trăiesc din pictură și fără pictură... n-aș putea trăi.

L.M.: Tablourile tale, cel puțin cele expuse, sunt „încadrate” de un chenar de culoare, în prelungirea ramei, ca și când ai vrea să îndepărtezi subiectul de privitor. De ce faci asta?

L.P.: Ca să nu se intre „buzna”

în subiect. Spațiul acela crează perspectivă și dă un timp de gândire. Până la oază e de străbătut - nu-i așa? - nispul propriilor gânduri.

L.M.: Un tablou al tău m-a impresionat în mod deosebit. Este vorba despre calvarul de pe Golgota: pe fundalul lunar apare Isus crucificat, iar în continuare crucea unuia dintre tâlhari, dar unghiul privitorului nu permite să se distingă trupul acestuia. În prim plan se distinge doar brațul vertical al crucii celui alt tâlhar... Este un echilibru fascinant, asigurat de figura centrală a lui Hristos, între cosmos, semnat de astrul nocturn și efemeritatea umană... Cum străbăți acest labirint metaforic, atunci când pânza tabloului este încă goală?

L.P.: De fapt, pentru orice artist personajele sunt pretexte pentru a ilumina sentimente și stări. Spunea **Corneliu Baba**: „Noi nici nu ne dăm seama că, de fapt, ne luptăm cu Dumnezeu. Asta e menirea noastră...”

Sigur, aspirația către absolut nu înseamnă absolutul, pe care, dacă l-am atinge am năruî totuși. La fel cum

fac o serie de „curențe artistice” contemporane, denudând arta și alungând misterul în lumina vulgară a realității. Dumnezeu, ca intuiție, ca speranță, dar mai ales ca iubire nu te mai poate ajuta, atunci când îl „ucizi”.

L.M.: Ai modele în pictură?

L.P.: Sigur că da. Fără modele nu se poate. De la picturile rupestre până la Picasso, artistul plastic a privit mereu peste umăr, acumulând, experimentând, căutându-se pe sine în ceilalți. Pe mine m-a fascinat, întotdeauna, pictura românească, în care există nu doar imagine ci și înțeles. I-am admirat pe **Nicolae Grigorescu**, **Ghe. Pătrașcu**, **Nicolae Tonitza**, **Luchian**... Cred că toți aceștia s-au străduit, ca niște mucenici, să picteze o catedrală de aer. Dar fascinația vine, pentru mine, de la **Ciucurencu**, pentru îndârjirea cu care caută să armonizeze tonuri de culoare, să le facă compatibile, chiar dacă, teoretic, acest lucru pare imposibil.

Desigur „a avea modele” nu înseamnă a copia; transcenderea modelului, decantarea lui în propriul Eu te ajută, în cele din urmă, să te descoperi.

L.M.: Cum pictezi?

L.P.: Așa cum respir. Uneori greu, alteori... mă trezesc noaptea din somn, mă așez în fața eșafetului și mă concentrez asupra unui... vis. Importante sunt, în egală măsură, și împlinirile și eșecurile.

L.M.: Ce înseamnă pentru tine un tablou realizat?

L.P.: Așa răspunde cu un exemplu: dacă pictezi o pădure, pe pânză nu trebuie să rămână o anumită pădure ci... pădurea. Un tablou realizat este ceea ce te esențializează, ceea ce face lumea să devină (și) a ta.

George Tutcălău

Industria extractivă de gânduri

Eu lucrez de mic în industria extractivă de gânduri ca faimosul copil de trupă din vremurile interbelice date ca etalon. Pe aici nici nu avem alte bogății câmpiile nu au vârfuri turistice ci numai tumuli săraci, apele fără arbori pe maluri nu mai sunt arenele renumitelor concerte de păsări; braconierii noștri au distrus fondul cinmegetic iar administratorii pădurii au defrișat crângurile. Am și alte motive pentru care am ales domeniul ăsta unul ar fi conștiința că puținii înțeleg rostul erelor geologice, altul e conștiința că sunt un altfel de cuceritor.

Călmăpui

Pe valea Călmăpuiului toate sunt gata să cadă iarba pe degetele pocite umbra pe pasărea părăsită rudenia noastră în apă versanții sunt asaltați. Câmpia e suflată de fum viața tânără are alt drum, Pe valea Călmăpuiului străinii ne iau locul.

Timpul

Timpul se lăpește de la mine, din hipocentru spre ei, presărând transversal și nu mai are greutate, ci, doar forme de icoane de luni până vineri.

Doamne, ce dulce așteptare!

O nouă dimensiune

Ziua de azi
Închide în ea pe cea de ieri
și pe cea de mâine;
Tot mai des mi se pare
Că re trăiesc trecutul și viitorul
În clipa prezentă.

S-a îngustat
Marea sufletului,
Sau timpul a intrat
Într-o nouă dimensiune?

Vocabule

Tot mai des, vorbe mari...
Situaii mici, vorbe mari,
Momente mari, vorbe mari,
Oameni mici, vorbe mari,
Oameni mari, vorbe mari...

De parcă rostindu-le,
Am câștigat ceva
Din infinitul pe care îl ascund...
Nici nu bănuim
Cum ne ucid în ascuns
Asasini neplătiți,
Vorbele mari, vorbele mari...

Ca o pradă, viața

Hulpave animale dau năvală
În trupul meu să-l mistuie de viu,
Le vâd cum le sclipesc ochii

de smoală
și le aud siesta, mai târziu.

Cu vestă antiglonț și cu pistoale,
Mă înarmez. Încerc să le opresc,
Dar puntea nu e trasă
și-un somn moale,
Mă biruie încet, dumnezeiesc.

O legănare, o visare-alene,
Plutește-n apa Stixului o stea;
O întrebare stăruie devreme:
Să fie asta oare viața mea?

Măine mereu

Florile și-au stâns petalele
Peste umbra subțire
Care-am fost.

Îngerii și-au scuturat aripile
și-au adormit buștea.

E noapte târzie,
Pe acoperișul meu
Umbra o pisică numărând orele
În cadența uoară a pașilor...

Doamne, ce dulce așteptare!

Ninsoare

Ninge peste oraș, ninge
Peste lume,
Nu am nimic de comentat,

Dumnezeu nu negociază cu noi
Pe această temă.

Frigul mă face să visez
La un pinut îndepărtat,
În care doar sufletele
Curate sălăluiesc
Alături de ursul alb...
Al ne ia în brațe,
Ne ridică până în grinda casei,
și trece palmele aspre
Prin capul nostru,
Ne strânge apoi la piept,
De-i gata să ne sugrume,
Iar, când adoarme,
Îi înălțăm în suflet
Icoane de lumină albă...
Albă, asemenea pinutului
La care visam,
În care urmele
Se pierd în viscol...

Seară de iarnă

Ceasul bate în pereții
De lemn putrezit,
Icoane plâng
Cu lacrimi de mirt,
Lumina trece prin
Vămi îngerești...

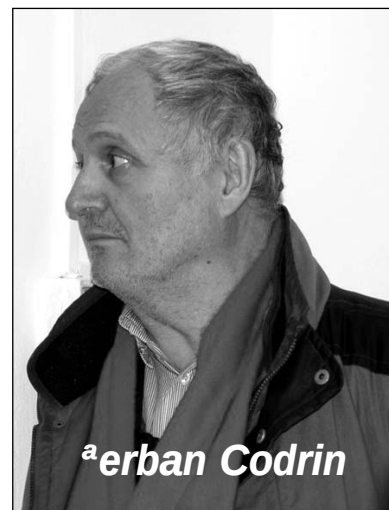
E vreme de veghe,
e timp de povești.

Domnița Neaga

**„Testamentul din strada Nisipuri“ sau „Poeme din cartea de muncă”
întocmite în bolgiile damnașilor și în sferile fericirilor
de magistrul ^aerban Codrin
pe vremurile grozavei călătorii cu prea multe peripeții și revelații minunate
în Infern, Purgatoriu și Paradis**

APOCALIPSA DUPĂ LAMPA LUI ILICI, REVOLUȚIONARUL DE PROFESIE

(Fragmente)

^aerban Codrin

45. Marți noaptea spre miercuri, când s-a dus dracului democrația

„Hei, voi, neamuri, neamuri asiaticе, tezaure de barbarie și te-roare!

Asupra Palatului de Iarnă voiam agresiuni, asalturi, ploii proaspete, vii, de gloanțe, să fecundeze mari avalanșe, asediatorii urlând în extaz, când baionetele se înfig; voiam ca epoca revoluțiilor mele să erupă cu atentate, explozii și frică și, o dată frânte zăgăzurile, armatele de misionari internaționali să se reverse, fluxuri de sânge necunoscând refluxuri să așeze, ca bolovanii, unul asupra altuia popor peste popor, calmuci peste francezi, tunguzi peste italieni, ceceni peste ucrainieni, etiopieni peste englezi, tătari peste ruși, unguri peste chinezi, iacupi peste germani, turani peste americani până în culmea celei mai înalte aventuri, de unde, sus, în vârful cosmic, să contemplu Imperiul meu, triumfător și mondial.

Dar acolo, în piața umplută cu vânt a Palatului, nici un proiector nu pipăia universul, nici o apoteoză de lumină boreale, numai Cruciătorul, ce nume o fi avut, închiriat de Kaizerul prusac, dădu semnalul de atac printr-o scuiptură de obuz orb asupra întunericului, îndemn pentru agenții în uniforme de matrozi să o rupă la fugă, pe mușete.

Îndărătul baricadelor de butuci, ușile împănate și așteptau, descurate, mitralierele dormeau nepăsător.

O, brandenburguri de aur pe cele mai roșii cu albastru uniforme de servitori, mercenarii mai vegheau cu prudență în posturile lor de îndrumători competenți!

Pe coridoare, statui obosise și îndoiau grumazul, mușchii de marmură se odihneau. În saloane, oglinzile dilatau singurătatea. În dormitoare ochii parinelor, de vopsea fosforescentă în rame de bronz, cuverturile, cearăfurile cum se înghesuiau de-a valma în rașe, și ciorapii, și cămășile de noapte. În birouri, cuștile jupui au marochinul, paturile puștilor spărgeau sertarele, palatul se desfolia bătut de hărții, zburau frunze pătrate, albe, ca într-o pădure, toamna, de mesteacăn, răsfoită de neliniște.

O, popor devastator, perdelele îi lustruiau cizmele, noroiul și im-

prima pe covoare, mesaj către veșnicie, amprenta revoluției mele!

Parii dormeau în portretele îngropate sub postavul roșu, numai salonul de malachit înflorat cu aur mai scotea câte un cuvânt, miniștrii posomorâți, împrejurul mesei de consiliu, și măzgăleau ciornele cu desene încurcate. „Sus din fotolii”, strigă un matroz, „Sus din fotolii, băieți, democrația s-a dus dracului! Mai uitați-vă o dată la ceasul de bronz, bine-i minte ora și minutul! Încolonarea doi câte doi, derbedeilor, să vă numărăm bucată cu bucată, ca pe vișei, și la fortăreață cu voi! Vă așteptăm lopețile, săpați-vă culcușul și înghițiți-vă glonțul, hai, luați-vă hapul mai repede, nu face să ne prindă dimineața cu treabă neastută!”

„Dintr-o dată, îmi oștea agentul de serviciu, focuri de revolver au rupt liniștea palatului, cizme în avalanșă coborau scările către subsoluri.” Pe viață și pe moarte, gărziile roșii cheamă ajutoare, luau cu asalt, în beciuri, Châteauneuf-du-Pape, decapitau cu baioneta Cabernet Sauvignon Médac, lichidau Chabornieux, atacau Moët et Chardon, săreau dopurile la Johannisberg, împușcau în veit-Clicquot, sângea Pinot de Chardonnay, cucureau Pouilly, năvală pe Roamanée, doborau Meusault, nu iertau Clos-Vongeoat, capitulau Chateau Grand-Larose, Chateau Yquem, Chateau-Margaux!

O, farmecul bebiilor în revoluții!

47. Miercuri spre dimineață, când am conversat îndelung

„Dormitam în fotoliu, din vigilență, de fapt luptam cu ardoare, mâna mea de fier era a Sfârșimătorilor de Comitete Centrale, a Cuceritorilor de palate, manevram cu precizie cele mai devastatoare energii, degetul meu conducea asalturi, da, eram Comandorul de profesie, Nimicitorul de prezidii și consilii, Exterminatorul de Adunări Constituante, cel dintâi al unei mari seminții de Invincibili.

De altfel, în câteva clipe sau în câteva ore, ceea ce mă lăsa indiferent, începea congresul general al sovietelor, o turmă de vite în stare de hipertensiune, de baionete și revolvere entuziaste. Căutam în amintire un vers memorabil și nu-l găseam, poate acesta: „Guvernul de aventurieri democrați a încetat să mai existe.” Nu era un vers, dar ce strigăt extraordinar, de univers în furtună!

Eu, Dictatura băutorilor de ceai din toate părțile, cu puterea brașelor, din altare și parlamente, din consilii de miniștri și academii, din concerne și bănci de credit, din fotolii presiden-

piale și tronuri imperiale, din idei umanitariste și epoei cu conșinutul greșit, voi ridica ceea ce nu s-a mai pomenit: Un rug mondial!

În flăcările apoteotice să joc de bucurie, Eu, Proprietarul de profesie al omenirii!

Un informator, într-o salopetă nespălată de muncitor, cu atât mai veritabilă, de unde o furase (?), pe cine dezbrăcase (?), erau întrebări și nu aveam de gând să i le pun, îmi aducea mesaje extraordinare în mizeria lor, prin el simțeam exact pulsul acelei adunări murdare, spun simțeam pulsul, adică nu-mi scăpa o imagine, un gest, un protest. „În sala de bal”, spunea,

„În sala de bal a Institutului de fete se bulucește gloata, delegați la congresul sovietelor, care mai de care moșăie pe scaune, doarme răsturnat pe parchet, cu sacul de campanie sub cap, înghite votcă și fum cu nemiluita ori se umflă, la cantină, cu varză fiartă.”

Pe podium, întâmpinați cu fluerături și aplauze, urcări membrii prezidiului Câteva epave din Comitetul Executiv Central al Sovietelor de Deputați mai erau în stare să clineze îndărătul mesei cu postav roșu, ha, ha, ha, haaaa! Nici pomeneală de fugarul cu-fundă-la-gât, albă, în fruntea adunării, nici vorbă de miniștrii încuiați în fortăreață la doi metri sub celulă. Otorii se agitau. „Masele oprimite”, strigau în gura mare,

„Masele oprimite au deplină dreptate, însă mâna lor este manevrată și nu oricum, ci în mod criminal! Patria a fost proclamată Republică! Parul de ieri, cetățeanul Nicolae Alexandrovici de azi, și ispășește exilul în Siberia! Niște profesioniști ai trădării, o bandă nebună de aventurieri, o clică de uzurpatori fură puterea de stat!

Apararea întregii autorități democratice de niște mâini oculte condamnă revoluția la moarte, înmormântează libertatea!”

și aș mai departe și aș mai departe, und so weiter, cum ar spune tovarășul Keizer Wilhelm (der Zwei)!

49. Miercuri noapte spre joi, când a bătut istoria cu pumnul în masă

Tocmai admiram desenul de pe ceașcă, niște păsări cântătoare sau necântătoare, oricum, de o grație desăvârșită.

Priveam pe sub gene cum oemineul se umplea de polen aurifer. Printre fibrele de lemn, albe, mustea tămaie.

O, atentate, conspirații!

Cu mâinile pe revolvere, pe grenade, pe aruncătoarele de mine, jurăm să îmbogățim pământul cu frumuseți de cimitire clandestine!

O, conspirații, atentate!

Astfel gândeam în extaz, dar titlurile de oșchioapă ale ziarelor răcneau cât le stătea în putere despre crime împotriva poporului revoluționar. „Sindicatul feroviarilor”, declara o fișică,

„Sindicatul feroviarilor nu se aliază în rușul capului cu puciștii, refuză demn și categoric să devină unelte în mâinile unor gropari.”

„Nici nu ne dăm seama”, proclama altă pagină întâi,

„Nici nu ne dăm seama cum o coaliție de spioni fără pară și Dumnezeu omoară cu sânge rece democrația chiar sub ochii noștri neputincioși.”

Pe cât le sfârțecam maculatura, le-o sfășiam, le-o zdrențuiam, pe atât urletele reacționarilor nu se mototeau.

Tovarăși anarhiști din lumea toată! Ceasurile cu detonator s-au declanșat, ale istoriei, iată, gloanțele se freacă de panica burghezilor. Ce auziți e răcnetul meu de răscoală!

Astfel gândeam, cu lingurița de miere pe limbă, numai zierele mă torturau, le ardeam în oșmineu, le pârșoleam, le răsuceam în foc, nu voiau să tacă, atât, nu voiau să tacă, nu voiau, dar eu voiam!

Tovarăși de înaltă calificare în atacuri și răpiri, maeștri internaționali în explozibil și teroare, falsificatori de pașapoarte și biografii, dragi inamici ai societății, dindărătul perdelelor de camuflaj vă trimit salutul meu!

Prin ușa secretă pătrunseseră mai mulți luptători pentru fericirea întregii omeniri, alți experți în elan și avânt. „În numele tuturor!” spunea,

„În numele tuturor epocilor și popoarelor, congresul general vă invită să-i primiți aplauzele furtunoase!”

Din aplauze în aplauze, fulgeram: Tovarășe popoare dărz mobilizate, când o revoluție se înecă, aprindeți altele, sânge din sângele vostru, ură din ura voastră!

Din urale în urale, tunam: Tovarăși proletari din toate părțile, tot înainte peste morminte, morminte, morminte!

Astfel, din aclamații în aclamații a fost votat cu revolverele în sus întâiul guvern din lume al tuturor muncitorilor de profesie și al păranilor de carieră!

Până la urmă, purtat pe brațe către odaia cu pereții sculptați în lemn de mai multe esențe, nu m-am prăbușit în fotoliu, nicidecum, dar greața mă umpluse, apoi dăduse peste margini, cu spume și aceli.

Mai apoi, scufundat între blănuri de ren sau de focă, îmi scăpă amănuntul, fruntea luminoasă mi-am sprijinit-o cu trei degete.

Șerban CODRIN

BALADIERUL

Un poem pentru CCCLXV și încă una de zile și nopți

Baladă ori de câte ori discipolul primește vizita maestrului (1)

„Ocean îmi ești, și cer mărinimos,
Compassiune, grație, miracol,
Sfințenie, credință și oracol,
De-aceea te invit acolo, jos,
Și-aștept cu sufletul mai mare dragul
Să-nnobilezi grădinii mele pragul...
Ți-ofer mătăsură, smirnă, cărți în dar
Și paradisul fructelor pe-alese!
Har, binecuvântează-mi rodul mesei,
Maestre radiind ca un altar!...”

A doua zi, la ușa cu zăvor,
În nerăbdarea vizitei mărețe
Să se reverse-ospădu-ntr-o ospețe,
Bătu cu degetul un călător.

„Mi-e foame, sete, vin de prea departe
Și nedreptăți am îndurat, și moarte...”
„Ești cel mai drag prieten, așadar
Te rog, primește farfuria plină
Și bezna scânteiază-mi cu lumină,
Maestre radiind ca un altar!...”

La poarta-ntredeschisă, a treia zi,
Târâ în cea mai noduroasă bătă,
O babă ticălos de amărâtă
De propria ruină se-ngrozi.
„Săracă sunt ca seceta, și goală,
Aruncă-mi, fiule, prin gard o poală...”
„Ai nimerit acasă, Mamă, dar
Întâi te-aștept cu-mpărâtești bucate,
Așa că-ncearcă-le pe săturate,
Maestre radiind ca un altar!...”

Nicicum nu se-ntâlnesc prea
la-ntâmplare
Discipol cu-înșelept la drumul mare,
Urciorul cu-apa binecuvântată.
„Nu-ți mulțumesc, spre cinste, în zadar,
Ci viața mea-i de mii de ori bogată,
Când lămpi mi-aprinzi de fiecare dată,
Maestre radiind ca un altar!...”

Balada primejdiosului supliciu în swing-ul saxofonului de jazz (CXXI)

Când urlă valuri printre stânci sărate
Și saramura fierbe într-un tuci,
Zvârlind pe pământ zeamă de lăptuci,
Ne răsfățăm, de lene-nținși pe spate,
Cu oboseala zilei în papuci
Și poezia nopții în carate:
Minunea de la Cana Galileii
Preschimbă universul în bordel
Și-asediată într-un pat rebel
Pupa-și-a, fato, ce-ai mai scump,
cerceii!

Iar trupul tău nebun de așteptare,
Cu-obraznicia unui rut fatal
M-absoarbe în infern și carnaval,
C-așa-i pârjolul, infinit de mare,
Ba chiar, pe bune, providențial
Dintr-o aceeași cosmică-ntâmplare:
Acum, ținând ce-ți fură derbedeii,
Bijuteria dulce, cu dichis,
Cam unde-ascunzi intrarea-n paradis,
Pupa-și-a, fato, ce-ai mai scump,
cerceii!

Jăratice-și dărmă edificiul
Și flăcări tăvălite-n mărăcini
Se sinucid puțin câte puțin:
Întotdeauna goală din oficiu,
Dansezi primejdios, dansezi felin,
Răcnești, decazi și-zvârcolești supliciu
La una dintre marginile Căii

Lactee, gemând până la extaz
În swing-ul saxofonului de jazz,
Pupa-și-a, fato, ce-ai mai scump,
cerceii!

Într-o lehamite posomorâtă,
Sfârșeala-și vâlguește teleleii...
Până spre ziuă marea se-ntârâtă
Și adormim mahmur, după un chef
Măreț, cu noaptea, stelele și zeii,
Trântiți pe lupanare de sidef,
Pupa-și-a, fato, ce-ai mai scump,
cerceii!

Baladă anume dedicată paradisului cu nostru-nică porțișă de intrare (CCCXXXIV)

Noi n-avem bună creștere și țin
Să recunoaștem fără ocolișuri,
Pară și lacomi până la sublim,
Ce sumedenie de ascunzișuri
Pline cu giuvaere abisale
Găsim sub rochii, sutiene, poale.
Abia înopi în spicele-efemere,
E-un lan pletos, un lan iluminat
De maci în candelabre-aurifere,
Când ai un trup clădit pentru păcat.

Ca un chefliu, arunci dintr-un picior
Pantofu-ornat cu flori de mazărice.
Nesperiată de vreun vânător,
Chiar dintre noi pănește-o potârniche
Și pipi, de frică ridicându-și fusta.
Uite, n bretonul ciufulit lăcusta
Pare un fel ciudat de jucărie
Și-mi spui fără reproș: „Pe-orice
bărbat
Îl mituiești c-un damf de-obraznicie,
Când ai un trup clădit pentru păcat!...”

Desculță și întinsă pe-un cearșaf,
Cu fruntea în agrară diademă,
Părăști pe desfrânatul caligraf:
Ți-a zugrăvit o nobilă emblemă,
Unde piciorul năvăle se-mbină
Cu celălalt țințar într-o grădină
De-arome și-mi țintești cu-nflăcărare:
„Aici maestrul a imaginat
Spre paradis nostru-nică intrare,
Când ai un trup clădit pentru păcat!...”

Și peste dăracite catifele
Îmi plimbi o mână cu intenții rele,
De hoțoman pus numai pe furat,
Până-mi deschizi o poartă inimoasă,
Lemn de-abanos în fluturi ondulat,
Cu frenezie de grădinărească,
Când ai un trup clădit pentru păcat...

Balada pașnicei leneviri pe rogojina împletită până la destin (CCXLII)

Brav tolănită pe o rogojină,
Miroși a zahăr ars și tuciuriu,
Boare de ambră dulce, ori smochină
În prăvălia unui cafegiu,
Balsam mai proaspăt ca un măr abia
Mușcat cu pofta de a sfâșia,
Parfum mai somnoros ca patefonul
În râvna ta cu termenul redus,
Când studiezi pe brânci Decameronul
Și pașnic lenevești cu fundu-n sus.

Iar dedesubt, pe rogojina moale
Și împletită până la destin
Cu flori banale, flori provinciale,
Condamni la terciuire doi ciorchini:

Dintr-unul îmi oferi să beau câpuni
Cu lapte-n patul unde faci minuni,
Din celălalt îmi dai s-absorb delicii
Primejdioase până la refuz,
Dar iată, eu te-ademenesc cu vicii,
Tu pașnic lenevești cu fundu-n sus.

Și mai ascunzi ceva cu precădere
Sub un tufiș pletos, cu rămuriș
Cărlionțat pe un hârdău cu miere:
Acolo-nfierbântatul urdiniș
Mă-ndeamnă la elogi și păcat,
Așa cum nimeni nu m-a îndemnat.
Tocmai de-aceea te-aș ruga, primește
Încă-un omagiu cu polen difuz
Și-ngăduie-mi să intru țințarește,
Când pașnic lenevești cu fundu-n sus.

Abia de se întâmplă aprobări
După-un puhoi de rugăciuni la cer
Să-mi pritocești năzbătii în abuz,
Dar până-atunci ca un profet patetic
Ridic un deget și proclam j'accuse!,
Pe când tu, ignorându-mă ermetic,
Ce pașnic lenevești cu fundu-n sus.

(252)

Aseară, luna ca o farfurie
Cu mere, portocale, nuci, smochine
Și struguri în dantelă brumărie,
Aezând la masă, țipi ghicea de bine.
Erau de față la discuții cana
Cu apă, lingurița și paharul,
Dar mai cu seamă geana și sprânceana
Prea-i admirau urechii chihlimbarul.
Cât despre vremuri, comentau în sobă
Butucul și o flacăra blondină,
Cum rochiile tale-n garderobă
Discret își unduiau mătasea fină,

Când viscolu-ți bătea fără mână
De nerăbdare și pervers la ușă.

(254)

Cu luna înhămată la treizeci
Și trei de lebede și pescăruși,
Dă viscolul năvală de la ruși,
De-aproape-ntr-o vârtėjuri te îneci.
Acum e timpul să ne proclamăm
Călăi, iubito, cânilor cu vin,
Să ne conducă-un chef de drept divin
Cu tobele spre-un eșafod suprem.
Jaf în pereți, în sobă bubuieli,
E-o hărmălaie pusă pe scandal,
Dar noi habar n-avem, dansăm la bal,
Cu pașni nervoși, tangou ca-ntr-un bordel.

Beau de nebun, nici tu nu te prefaci
Și-orgia o împingem până-n draci.

(259)

Oricât de-nfrigurat, cu mâna goală,
Ba mint, cu viscolul în buzunar,
De noaptea Moșului Crăciun, ce dar
Să-mi cumpăr, preferat?...

O portocală
Aleg, neîlefuită, una mică...
Întors acasă, toată grija mea
E soba, când aud pe cineva
Râzând ca-ntr-un castel de rândunică...
Mirat la culme, o zăresc pe masă
Cum face sărituri, de jos în sus,
De sus în jos, de-aș vrea să mă amuz
De mingea zăpăcită și zemoasă...

Deodată fulgeră și tu te-arăpi
Din miezul spintecat în jumătăți!...

Balada cu adevărat singurei statornicii printre toate cele trecătoare (366)

Când sanctuarul cel mai luminos
Se stinge nicidecum din întâmplare,
Când răul se-nveșmântă până jos
În aur, purpură și sărbătoare,
Când e pierdută pâinea în furtună
Și băntuie, și năruie, și tună
În loc să ne audă Dumnezeu,
Oricât de vechi sau nou

ni-i legământul,
Întâi tu recunoaște-n crezul tău,
Că totul trece, mai rămâne vântul...

Când paradisul ți-e-nărcat de crini
Cu-arome-n candelabre statuare,
Imaginând o diademă din
Compassiune, zâmbet, alinare,
Când ieri și azi și mâine-ți

cântă-n strună,
Pe rând, ori logodite împreună,
Când ai orgoliu-acerb și nățflep
De-a stăpâni cu ghearele pământul,
O clipă de trezie-ngăduie-ți,
Că totul trece, mai rămâne vântul...

Când zbor și răpiune te proclamă,
Triumf, expansiune,-acaparare,
Când pașii tăi din rană în balsam
Și din balsam în răni tentaculare
Oricâte-adânci înfrângeri încunună,
O cupă-a biruinței te răzbuună,
Când ăizeci de secunde pe minut
Îți decretezi și-ți pavoazezi avântul,
Ușii marea lecție din absolut,
Că totul trece, mai rămâne vântul...

Când ceasul bucuriei tale sună,
Trezește-te mai bine din minciună,
Să nu devii căzutul și înfrântul
O dată și-ncă-o dată îngropat,
Ci caută-ți printre greșeli cuvântul,
Pe singuru-nșelept cu-aderăvat,
Că totul trece, mai rămâne vântul...

Gheorghe POSTELNICU

Minunata Adela

Fragmente

În timpul campaniei electorale, satul Bădila e plin de povești. Oameni de toate vârstele transpun exemplele luate de la televizor în viața de toate zilele. Snoave, seriale, istorioare, pilde. Candidații ce rol joacă? Hainele, mașinile, medicamentele, pigările și transpirația lor îi sufocă pe bătlenii. „Să plece hoții și să vină patrioții”, strigă Ică Bolocan în difuzoarele caravanei. Merită felicitări. Actualul primar a devenit proprietarul unor terenuri din intravilan prin jonglerii judiciare. A cumpărat pe nimica toată două clădiri retrocedate vechilor proprietari. S-a îngropat în bunuri plin de înșuflețire. Coboară din mașină domnul Ică. Dă mâna cu oamenii. Buzes răsfrânte, privire grea, cute izvorâte din oboesală și timp, pete lunare pe chelie. Bere la toată lumea! Bătlenii au o anumită culoare duminică, o roșeață care își ia zborul spre viață.

Pașii de somnambul ai vicelui, vocea lui gătită vin, trec, se mișcă pe ulițele cătunelor. În jeep sau călare pe bicicletă, cu gura arsă, cu distonocalmul în buzunar. Bătlenii îi răspund dând din mâini și din cap, în vreme ce pigările pendulează între buze. Piganii se strâng pe sub streșini. Candidatul scrie de zor în carnețel, parcă e reporterul de teren al lui Dumnezeu. Printre picăturile de ploaie prinde contur un proiect social. Pentru început două cișmele și câte o remorcă cu deșeurile de fag la două familii. Copiii călăresc niște cai răpciugoși care mai mult de atât nu pot face. E greu de găsit o distracție mai bună, dar firma lui de cablu TV va începe să îngroape stâlpii. Până la Crăciun, bineînțeles, și puradeii iau viața cot la cot cu părinții lor, toți într-un pat. Într-adevăr, a venit vremea ca piganii să se rupă de trecut. Momentul lor de maximă oboesală este între 9 dimineața și 6 seara. Trebuie, până la urmă, să sufere anumite mutații.

Mihai Mihai e în formă mare. Va strânge 400 de semnături și va candida ca independent. Îi va învinge pe toți cu multă bărbăție. Este cerut de populație. Poartă blugi și adidași și combate alcoolismul și fumatul. Excesul de haleală și homosexualitatea. Recomandă totuși fasolea cu umeală, plăcinta cu mere și apa de la Unguriu. Va schimba numele echipei de fotbal. Își taie unghiile în fiecare săptămână. Face vizite experimentale femeilor rămase singure cu atâtea necazuri pe cap. Va căuta un răspuns în timp ce își face o oală cu ceai. Are calculator și telefon mobil și cu ajutorul lor își conduce toată afacerea: stăna cu 52 de capre. Fiul radiopiilor solare, iată porecla lui.

Viața satului se desfășoară „la cea mai înaltă tensiune”, dar nu e lucru de mirare că nimeni nu-și asumă răspunderea pentru faptele pe care le comite. Bătlenii, printre care se numără și cei 12 candidați la funcția de primar, nu sunt nici buni, nici răi. Obosiți în aceeași măsură, de când omajul a devenit o problemă reală. Dar cui îi pasă? Barurile sunt pline de forfotă. De ce s-ar duce bătlenii la muncă, dacă nu-i obligă nimeni? Doar pe copii nu-i caută poarta cu pensia. În fond, e o mare urare să nu te duci în fiecare zi la serviciu. Stresul vine de la sculatul de dimineață și de la navetă. Pământul s-a dat înapoi, conform Legii 11, dar nu s-a dezintegrat, nu s-a sinucis și asta înseamnă libertate. „*Libertate te iubim / Ori învingem ori murim*”. Libertatea trebuie zgâlțâită cum zgâlțâi un pom. Pe fețele lor, Jan Zigu a mai văzut și alte stări patologice: dinți de lapte și melancolie. Poveștile, ca și observațiile îi erau Adelei de mare folos, pe când el reinventa jurnalul personal. Ce-i drept, puterile politice adoră ideile afrodisiace, iubesc fiecare sunet care le iese pe guri, și, în clipa în care se prind despre ce este vorba, preiau comanda. Asta-i pilul, spun ei, crezând că îl dau gata pe Jan Zigu, medita Jan Zigu.

- Domnul Jan va prezenta o informare privind desfășurarea campaniei electorale în satul Bădila, cu 30 de zile înaintea alegerilor locale. Vom analiza în organizația noastră ce-am făcut până acum și ce măsuri vom întreprinde în zilele care urmează,

pentru a câștiga un număr cât mai mare de consilieri locali, județeni, cât și fotoliul de primar al satului Bădila pentru a treia oară consecutiv. Are cuvântul domnul Jan.

Ca într-o oglindă defectă, linia gurii îi strâmbă fața lui Jan Zigu, surprinzând un vârtej de griji și picășele de planuri.

- Toți candidații sunt bolnavi de cap. Paranoia. Prozac. Nu-i de mirare că sunt frânți de oboesală.

- Da, da. Trăiască domnul Jan.
- Funcția nu l-a schimbat. E cât se poate de omenos.

- Lucrurile vor merge ca pe roate. Va fi așă, o...
- Totul e aici, spune Jan Zigu, arătând fruntea și scaunele din fața sa.

- Totul va ieși bine.
- Trăiască doamna Adela și domnul deputat Feraru.

- Minunați!

Umezindu-și vârful degetelor, întinde hamurile de acril și depărtează șesuturile rozalii. Adela stă pe spate, cu picioarele ridicate pe speteaza canapelelor.

- Încet, o aude oștind. Așă, acum intră.

El ține un sân în fiecare mână. Ea se ghemuiește și mai mult. Botul lui nu ție ce caută. O fotografie lucioasă se dezvoltă între cele două rânduri de piele. Respirația se desface în gâlgăituri de satisfacție. Fețele sunt neomenești, rotunde, nerăbdătoare, aproape de explozie. Adela în genunchi, Adela rotindu-se ca elicea unui elicopter. Adela, frângându-se ca gâtul unei egrete... vrea să plângă. E o lacrimă în fiecare ochi:

- Ești minunată, Adela!

Cu arsuri în tot corpul, cu inima-n urechea stângă, izvorul suferinței seacă și se pornea iar și iar. S-au oprit când creierele erau carbonizate și aerul încremenit. Camerele popasului turistic gem de îndrăgostiți supraîncălziți. Răcirea se face la bar. Se amestecă și ei cu celelalte puncte. Sala e în stare se șoc sexual. Lumea cunoaște bine secolul XX. A avut timp să-l cunoască. Adela se uită prin bar în căutarea unor repere. Se întorc în cameră, îl lasă să o pipăie, să o mozească. Ea scoate suspine de pisică, amănunțite, candidă și cere un timp de odihnă. Se piaptână, se pudrează, îl strigă pe micul Florin și vrea să plece spre Văleni. Micul Florin: piele săracă în pigmenți, umeri plini de pustule, pânțele ca piftia, gușă, gingii dezgolate. Al naibii de urât! Ce meclă! Adela și Florin Feraru. Tinereșea și bătrâneșea. Unde ai fost, când...? Nicăieri. Secretara spunea, se bălbaia, alta nu găsești? O femeie serioasă? La Liceul de poliție. Era înaintarea în grad. Nu mi-ai spus, zice ea încăpățănată. Ai mânăncă și beau și se giugiulesc. Se pudrează și își smulg perii din nas. Nu mai au chef de întrebări înșuetoare când plutesc pe felii de fum. Vorbele schelălăiesc. Baierile burții se întind. Ajută-mă să-mi câștig demnitatea, ajută-l pe Jan. Jur că așă voi face. Bie își deschid un cont la BCR. Așă mai merge, Zeus. Cum ai spus? Zeus și Afrodita. Mda... Covoarul seamănă cu o pătură roasă până la urzeală de atâtă frecat. Stau buimaci printre cutii goale ca adolescenții printre blocuri. Usturea începe de la buric. Chilopii sunt ringul de dans al durerii. Ei stochează viața de la 15 ani la 70. Ai renunța mai devreme, dar nu ai pe unde să treci. Nu te poți ascunde. Interesele te găsesc peste tot. Sparg ușă, sparg zidul și dau de tine. Grămezile de interese scot porcării pe gură și viața devine tot mai fierbinte. Ai soarele. În coasta norilor slinoși făcea cercuri de zoaie. Un tiv de grăsimă încadrat de alte tivuri mai decolorate își executa pedeapsa. La câteva minute soarele se aprindea și iar se stinge ca un far de semnalizare.

Conducerea unei localități e o problemă de anarhie și de șansă. Stai pe marginea unei balustrade

- funcția - te ții de el - de scaun - nu te uiți în prăpastie și te menții treaz. Consătenii se uită la tine și nu le pasă. Fac presupuneri cam cât vei putea sta agățat, dar dacă-ți rupi gâtul, nu vor avea niciun regret. Nu-ți pasă? Atunci când vrei să conduci un sat cu 4000 de suflete, nu e diferit de volanul autocamionului sau al tractorului tău. Îți pregătești terenul. Renunși la visul că în biroul primarului viața poate fi dulce. Scoți părleala după un an, doi, dacă nu ajungi în pragul epuizării.

Pentru toți ceilalți viața se reduce la funcția asta, crede și Anton Andrei. Orice se reduce la ceva. Bucuria se reduce la o masă bună și la un cur bombat. Ce revoluție? Întrebare fostul primar în ianuarie 1990. Ce schimbare? Dacă pot să beau și să reglez, e ca și până acum. De aceea candida și el din partea unei mișcări ecologiste care recomanda echilibrul în natură și polenizarea cu ajutorul insectelor. Probabil că atunci când va fi din nou stăpânul telefoanelor, se va dovedi o forță a meselor bogate și a roșului de Blăjani. Va trage câte o rață la Râmnicu Sărat să smulgă otrăvii amantei. Iată-i intrați în horă: vicele, secretarul, contabilul, casierul. Vor cădea din cer un petec de asfalt, o conductă, niște ajutoare sociale. Îți iei o zi liberă pe săptămână și despici patul. În timpul campaniei electorale nu trebuie să te oprești din ceea ce îți să faci. Oamenii apreciază asta. La fel și iubita. Cât e de concentrată întâlnirea lor, lista are laude întrepesute cu aluzii.

E atâtea harababură în târgul săptămânal și totuși găsești cu ușurință tot ce poțtești. Vin și basarabence cu trei șolduri: piese de schimb pentru biciclete și pompe hidraulice, pastă de dinți bulgărească. Burtoși colțoși, tineri pe picioroange, fete cu echipamente speciale - toți au fețele roșii și mulțumite. Anton se plimbă cu palmele asudate de atâtea strângeri de mână. Mata erai altfel, mata mai dădeai un bon de lemne, de benzină, de ulei, de zahăr, mata erai noi. Intră cu ei în marele flux. Zornăie soneriile și ceasurile cu baterii, bâzâie jucăriile cu telecomandă. Andrei Anton este îmbrăcat ca la biroul lui de la cooperativa de credit. Nu e de mirare că bătlenii îl salută cu drag.

Turiștii vin din toate părțile. Ei călătoresc fără întrerupere. Pentru Adela viața a intrat pe un drum bun. Se simte bine, se simte femeie matură. Nu e un simplu turist. Câmpurile de forță ale destinului au adus-o alături de Florin. Toate au un sfârșit, dar va ști ce are de făcut la momentul potrivit. Stațiunile turistice sunt pline de hărmălaie. Vor merge la pensiuni izolate. Acum Adela este consilierul personal al domnului deputat Florin Feraru.

Trebuie mereu să clădești viitorul. Lumea nu stă pe loc, a spus el. Mă rog, nu a folosit atât de multe cuvinte, dar asta a fost ideea. Datele și ideile lui principale se lipiseră de podeșe, bucăți de drum, plombe de asfalt, gunoarie și câini vagabonzi.

Istoria se schimbă. NATO, UE și altele. Trebuie să te agăți ca lumea. Nici Adela și nici Jan nu se mai pierd în povești sau în filmele proaste de la televizor. Au o altă atitudine: sunt moderni, europeni. Nu mai iau lucrurile cu binișorul. Oamenii sunt răi și te pot face să suferi. Au strâns multă energie și acum o revarsă în societate. Prima întrebare pe care și-o pun în legătură cu un interlocutor, e cât câștigă.

Cei mici? Directorii, învățătorii, funcționarii publici, poliștii, contabilii, medicul de familie se uită la Florin ca la Ioan Botezătorul, cu zâmbete leșinate, cu enervarea ținută în frâu. Când trăiești printre ochelariști și obezi, tâmpiți și fricoși, nu-ți este greu să înghiți orice. Viața de om conștient te trage în jos. Trecem printr-o fază emotivă, recunosc ei.

Autonomie, autonomie, scâncește câte unul cu respirația tăiată, verde la față ca o opărlă sleită de soare, dar Adela respiră normal, ca printr-o gură de aerisire.

Minunata Adela.

POEZIA TÂNĂRĂ

Aida HANCER

poema pu°cării°ului

unde dumnezeu au pus soarele
nu mai înjură
astăzi sunt fericit am divorpat în sfâr°it
patul meu biblioteca mea
în care îmi închid uneori mâinile
criminale sau sufletul
biblioteca în care EU
intru cu picioarele
mă spāl în ea ca-ntr-o cadă
iată u°ile sunt încuiate
dar eu alerg în sus de-a lungul gratiilor
°i îmi înmoi degetele
apoi cobor

fratele meu e deținut
într-o închisoare străină
vorbe°te engleza cite°te pe whitman
când are pigări °i-°i vede
copiii crescând în poalele lumii noi
mama noastră l-a născut pe el în locul
de unde lumina pă°ne°te cu urlet
pe-atunci eu eram deja un fum fericit

fiecare să-°i pină lanțul în jurul propri-
ilor picioare
vom face mai mult loc aici
aerului de-afară
să ne ascu°ă creierele iată
dumnezeu mi-a făcut o gaură
în ceafă °i de acolo
vor curge lapte °i miere
pentru deținuii cu ochii mirați
°i cinstiți de afară

colegii mei frații mei în uniforme de
pâine furată avem cu toții nevoie
în noi cre°te un raft pentru lucruri
furate totul e
să aduci în tine tot ce lipse°te
a°a cum mie îmi lipse°te
soarele care vouă
vi se toarnă pe gât

marianeî marin

dragă poetă,
disperarea mea s-a cumîpîit
°i-mi zâmbe°te
din cartea ta. de fapt eu dorm cu
singurul tău volum de poezii sub pernă
poate groaza să intre ca un hoș
printre principii să devină
o spun cu mândrie adevăratul motiv
al morții mele viitoare
dar tu nu ai avut altă grijă
decât scrisul °i manipularea
mu°chilor faciali ai cititorului tău
ai făcut abstracție de liberul arbitru
al fiecărui °i ne-ai
făcut o lume de tri°ti de sinuciga°i
de apartamente ferecate
la etajul 10 aproape de soare
deschide-ți inima abia acum
suntem sinceri cu tine
abia acum disperarea ta
ne atinge ca miera
ne linge cuminte pe frunte
indiferența ta e o bătaie din aripi
după ce tai capul găinii °i ea zboară
lăsând urme de sânge °i poftă
în gura tăietorului

ai fost ie°irea noastră de incendiu
dragă poetă

mă întorc obosită din mijlocul lor
cum dimineața se apleacă lini°tită
peste balustrada de la parter
un soare mort pregătit să învie
răce°te °i mai mult aerul
noi încadrăm frumos
splaiul independenței
apa ne refuză imaginile ni le întoarce
noi cei din râu suntem noi
cei pe stradă nepotrivii

soarele caută o palmă în care
să scuipe aur
dar noi avem pumnii strâni
înăuntru °i înafară
nu e nevoie să fumezi aceste
fabrici din pieptul tău
se odihnesc acum
învelite, ca pentru nuntă
într-o mantie ro°ie

nimic uman se pogoară peste noi
ne ia în brațe
°i înfige degetul rece între tâmpla mea
°i "le tien est le mien again"
°i tâmpla ta
dar e°ti fratele meu siamez
si dâmbovița e limba mea care
se plimbă lini°tită
pe tâmpla ora°ului bucure°ti
dimineața

poemului cear°afului nou

a° putea roade o ve°nicie
la coastele mele
ca între ele să se curbeze
o formă de vas
în care să înfigeți cozi de flori
pentru că aceasta este
supunerea groaza
că am să cad sub talpa prietenului
atunci când el va strivi umbra
unui gândac pe cear°af
°i sub cear°af mi se odihne°te sufletul
ca într-un altar ridicat într-un pat
sub fereastră la etajul patru
sângele meu este laptele lui Dumnezeu
care nu are sâni.
prin urmare ceea ce cre°te cu el
se nume°te lucru °i
poartă vesel o bască de lut

într-o zi am să-mi pierd mâinile
atunci am să strâng între umeri
lucrurile ca °i cum le-a° storce de apă

scriu de puțin timp la
poemul cear°afurilor °i-al cepii
rămâi tu în patul acesta
vântul nu te va atinge. numai un aer
°i va promite ceva fericire
°i-o sa te-n°ele
afară zeii înaintează pe roși
netezesc copacii

deschide gura scui-pă-ți sufletul
vântul °i plimbă degetele
cu neru°inare °i umflă perdelele
le lasă gravide

Tâmpla

ai putea să îți gâdili tâmpla
până la provocare
°i să nu-i dai pistolul
să vezi cum tremură cum se zbate
pe sub fire de păr plantate intenționat
în pielea cea mai subțire
sub care se ascunde
cel mai greu creier
o tâmplă care zvâcne°te
o poezie care se suce°te ca un cear°af
plin de apă

POEZIA TÂNĂRĂ

ai putea să îi juri că
îi vei săruta buzele cu tâmpla

că în următorul moment
lumina se va îngălbeni
ca în interiorul unui bostan vara
nu poate să doară atunci când
și se ia respirația pentru că
respirația nu face parte din tine
e organul comun

dar tu îți iube°ti tâmpla
inima capului care bate
a mortăciune întrepînută
°i-a bijuterie
ca o mână căreia i se întinde pistolul
dar degetele i se taie cu lama de frică
doar durerea nu trebuie să aibă
culoare doar formă °i
urli într-o pungă de hârtie
ca în biserică
claxoanele par să se roage
afară numai
punga e plină de mizerie
plămânii nu mai au
decât putere să fo°nească
întrii cu totul în pungă de hârtie
ca într-o capelă din curtea spitalului 9

lini°te°te-te aceasta este un conflict
°i poate deveni

capul tău produce tâmpile
pe care le vinde

Ecaterina BARGAN

ecaterina dispare

Ce faci tu, ecaterina, în viața asta
fără ferestre, fără ziduri °i fără străzi,
ce faci cu ace°ti ratași care îți plîng
pe umăr, ace°ti alcoolici
care monologhează lîngă tine,
de parcă beția i-a transportat
în altă epocă,
unde „toți oamenii merg drept,
iar hitler e un tip de treabă!”
Cum ai ajuns tu genială ecaterina
cînd °i victor e genial!
°i raisa e genială!
°i igor e genial!
°i aliona e genială!
°i andrei °i ludmila °i tatiana
°i vasile °i denis °i alexandru
sunt genii!!!
°i numai °oarecii sunt ni°te rozătoare!
doar °oarecii crapă de idiopenie!
Cum ai ajuns tu, ecaterina,
să invidiezi °oarecii
Că ei nu plîng...
Iar tu, ecaterina, plîngi patru ore
ghemuită într-un fotoliu,
ca într-o palmă imensă,
°i dinții îți tremură cu zgomot.

ne vizităm trecutul din obligație

mergem pe trasee °tiute
ne ferim prudent haina de garduri

POEZIA TÂNĂRĂ

strîngem colacul fiebinte de duminică
ar putea fi semn de salvare
îl înșeleg doar cei mici

nu uităm drumul spre biserică
în care ne-am învățat copilăria
să stea în picioare
la început imitînd gesturile bătrînilor
care î°i °tiau păcatele
apoi aflăm de aura bolnăvicioasă

o jale surdă îngrămădită acolo

fantomele stau de veghe
să nu bată vîntul
să nu se stingă lumînările
să nu plîngă cei dragi
dar vîntul se tot strecoară
pe alocuri
stinge lumina

î°i urlă singurătatea

intervale neatînse

trăie°te frumos °i distins îmi zic amicii
eu mă holbez în umbra fulgilor
dezlipesc accidente
ni°te felii de carne expirată
rămîn sub unghii

tăietura neînchegată
încă mai °iroie°te viu pe linia vieții
strîng pumnul
durerea înăuntru
dar nu de asta îmi mu°c furia

în zăpada fără trup
am obosit de decembrie

bătrîna

bătrîna tace cu mîinile crispate.
ridurile îngrămădesc u°i închise,
ochi orbi, noutăți robotizate,
ascultate ani în °ir la radioul local,
discursuri monotone.

bătrîna tace cu mîinile crispate
în pustiul iernii.
bătrîna e un monument
acoperit cu zăpadă.

fiindcă am curaj

°tii, gluma aia a devenit
mai contagioasă decît intenția ei
tu ai înșeles °i am rîs împreună.
ceilalți m-au condamnat.

nu mi-e frică de cancer, mi-e frică
de dragostea asta cancerigenă.
mă tem că dragostea asta fără antidot
o să devină o dragoste adevărată.

eu las aburii să-mi decoreze seara
cu griul depresiei.
tu... n-ai habar!

disperări

nu este nici hohot de plîns,
nici rîs isteric,
nici singurătate.
nu e floare, nu e zid, nu e gheață...
nu este ochiul naiv de copil.
moartea e doar moartea
°i este totul

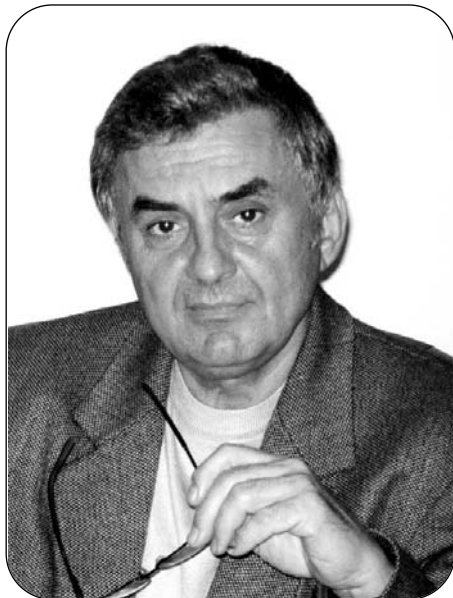
este hohot de plîns, este plîns isteric
este singurătate.
e floare, e zid, e gheață
este ochiul naiv de copil.
moartea este totul

dar

niciodată nu o să am
destulă imaginație
pentru moarte.

Proză scurtă

Cornel DIACONU

Desculț prin curte

Dăduse în pârg „pietrosul”. Rezemat de trunchiul noduros, Victor căuta cu privirea fructele coapte. De cireșul înalt, cu ramurile dispuse într-o coroană ca o lumânare, nu-l legau numai amintiri plăcute; din el căzuse când abia împlinise zece ani și-o fracturase brațul stâng. Toată vara aceea a stat pe malul gârlei privindu-i pe ceilalți copii cum se bălăcesc în răcoarea limpede a apei. Căpiva ani mai târziu a uitat păpănia și s-au împrietenit din nou; o prietenie de iunie și atât. Stătea minute în șir cocoșat pe crengile cu bobice de lumină sclipind sub soarele fierbinte și iscodea cine și cum trece pe ulișă în jos, până spre Capul Satului. Mînca agale cireșele mărunte, ispite galben-portocalii, simțind până la extaz pe cerul gurii gustul lor dulce-acidulat. Se strecura dintr-un pom în altul al grădinii; îi plăcea să-și simtă gleznele „biciuite” de iarba înaltă...

Nu se schimbaseră nimic: gutuiul, părul văratic, mărul creșesc și mărișă, cireșul. Poate doar nukul, conțurat acum în umbra altei vârste.

Maică-sa l-a urmărit o vreme, din spatele țămbrelor înalte, apoi și-a găsit de lucru printre brazdele de ceață și morcov. O încerca o bucurie ascunsă: „S-a schimbat copilul ăsta; l-o fi marcat suferința, dar l-a și maturizat, vâd eu!”

- Ce faci cu atâtea lăptuci? Victor se apropiase pe neobservate - așă credea - și-i urmărea gesturile cumpătate, dar energice.

- Mă gândeam la povestea aia cu grebla; doar o țtii... Sper să nu ni se întâmple și nouă la fel. Ce să fac? N-am uitat că-ți plăceau foile cu lapte; m-am gândit să te simți ca acasă...

- Ești supărată pe mine?

- De ce-aș fi? Boala e bine s-o previi, că dacă te-ncolțește se tratează greu. Recunosc, te-am „spionat” mai adineauri... Aveam noi, aici în sat, pe unul Codin; lumea-l poreclise Țuguiță. Prin ce împrejurare nu știu, ajunsese secretar de raion. Și-apoi când venea pe-acasă, tot așă, ieșea desculț prin curte, fudul nevoie mare, și-și țuguia buzele - chipurile de durere - când călca pe câte-un glod. Pesemne uitase că prin glodul ăla se făcuse mare. Așă vrea să nu uiți că modestia noastră nu e veșmântul pe care să-l îmbraci sau să-l lepezi după cum bate vântul.

- Adică ai constatat tu că-i calcăluia pe urme...

- Nu, doar îți povestesc de-ale

noastre, pentru că n-aș vrea să te înțâmpine ca pe un străin satul, când mai vii pe-acasă. O fi greșind, da' vâd că te comporți ca și când n-ai fi de aici.

- Nu mă supăr dacă-mi spui direct ce ai cu mine, fără ocolișurile astea subtile...

- Ce am?... Am nevoie de 2 - 3 brațe de lemn la bucătărie. În polată găsești niște crăci mai groase și toporul.

- A-ha, asta era!... Și-ți trebuia un car de vorbe că pâine fără muncă nu se poate...

- Tocmai asta-i buba; și la bloc dacă stai și-ai-acolo-s treburi de făcut. Un bărbat e bine să le știe pe toate, dar și să le hotărască locul și rostul.

Victor a tăcut, continuându-și ideea în gând: „Dacă mama s-a necăjit, înseamnă că «analizează» de multă vreme lipsa mea de inițiativă”.

După ce a tocat toate crengile - niște rămășițe de la pomii curățaiți de uscătură în primăvară, Victor le-a cărat în pridvor, aproape de intrarea în bucătărie, apoi a umplut gura sobii cu vreascuri, sprijinit într-un genunchi și le-a aprins. Flacăra a cuprins plita de dedesupt, cu un zgomot de «mocăniță» obosită.

- Doar n-ai de gând să stai bosumflat toată ziua...

- Nu sunt bosumflat; mai degrabă dezamăgit.

- Băiatul mamei... de mult am vrut să-ți dau un sfat: pune mâna pe treabă și fi mai gospodar și mai organizat, că, în pofida calificării tale, ești foarte dezordonat. Fă în așă fel, încât să lași ceva în urmă... În viață fiecare lucru trebuie îngrijit și nu lăsat la voia întâmplării. Adu-ți aminte de ce-ți spun, ori de câte ori va trebui să ieși o hotărâre, atunci când nu voi mai fi și n-o să ai pe cineva care să te întrebe, din toată inima, dacă ți-e foame; totuși ai pâinea și cușitul în mână ta și te poți hrăni singur... Ți-am spălat rufe, miroseau pipător a oaie și...

- Stai un pic! Nu ți-am spus? Armata e o adunătură de indivizi, îmbrăcați elegant, care au misiunea să iașă pe stradă pentru un fel de paradă a modei. Iar cine-i vede să exclame și-n somn: „Mă, frumoasă armată-i asta!”. Din când în când mai facem și câte o ceremonie, pentru ca invidia să devină certitudine. În afară de tine, nimeni nu bănuiește că suntem noi, militarii, de dezordonați.

- Eu aș vrea să fi un exemplu, și acolo dar și acasă sau când te duci la gărlă în pantaloni scurți...

- Dumnești trecută am plecat într-o aplicație de trei zile. Observi că am zis duminică, ceea ce înseamnă că armata nu are zile sau ore libere. După ce am mers pe jos 30 de kilometri, am intrat în dispozitiv, am săpat niște tranșee, iar noaptea am plecat încă vreo 10 kilometri... Ne-am odihnit puțin într-o casă părăsită și, a doua zi, în zori, eram „pe poziție”. În fine, noaptea următoare ne-a prins lângă o stână de oi. Am dormit, dacă se poate spune așă, pe paie, într-un staul. De-aia miroseau hainele mele a oaie. Îmi pare rău, n-aș vrea să crezi că mă plâng de cine și de ce oboseală. Poate-ar fi fost mai bine să nu vin, dar nici nu pot să nu recunosc că dorul de voi, de tine și de locurile astea, e mai presus decât mirosurile de împrumut ale vieții? Cum să te conving că nu sunt, totuși, un „dezordonat”?

Când a întors capul i-a desco-

perit chipul posomorât. S-a dus la ea, a îmbrățișat-o și a sărutat-o, apăsător, pe frunte.

- Nu-ți face griji, nu voi uita niciodată sfaturile tale. Și am să merg desculț prin curte, dar nu ca Țuguiță...

Lucian MĂNĂILESCU

Drum în oglindă

Și-a aprins o țigară, măsurând camera de la un capăt la altul și încercând să-și limpezească mintea. Pe urmă și-a turnat în ceașcă restul de cafea, rămas de seara, și a deschis vechiul album cu fotografii. Pe măsură ce răsfoia paginile încerca un vag sentiment de nedumerire: un om bătrân, mărunt, cu o pălărie caraghioasă pe cap, ținea pe după umeri o femeie încă frumoasă, cu ochii strălucind trist, teribil de trist... erau părinții lui... fuseseră... Pe urmă un coleg de liceu, a cărui siluetă se sincroniza cu cascada din spate, un drum prăfuit de pe marginea căruia făcea cu mâna un copil desculț, fețe zămbitoare, probabil la un revelion, un sicriu cu mulți oameni în jur, un munte, o apă, cerul... Erau rude, prieteni de-o zi sau de ani... Pe mulți uitase cum îi cheamă, mulți muriseră, sau poate toți muriseră, în ziua în care viața le-a despărțit drumurile. Dacă i-ar fi reîntâlnit acum, ei nu ar fi fost decât niște străini, fără legătură cu cei de odinioară.

Dar el - și gândul se prelinse ca un șarpe pe lespezile memoriei, el mai era viu? Când terminase facultatea simplă, din plin, sentimentul ratării. Repartizat la un spital rural își risipia timpul între tenisul de câmp și cărțile aruncate pe podeaua cămarușei unde stătea în gazdă. Muncea mult, cu îndârjire și zădărnice. Încerca să înțeleagă, sau doar să supraviețuiască?... Sătul de medicină, de „lucrul pe carcasa umană” - cum spunea doctorul Vârzaru - vroia să se înscrie la filozofie și să ia totul de la capăt. Secretarul de partid a râs, când l-a auzit. „Păi, mă, doctore, tu nu ești membru de partid...” Și cine dracu crezi că te face? N-ai origine sănătoasă, nu ești nici muncitor, nici țărăn, nici măcar... femeie”. Avea dreptate... Cine era el?

Fumul de țigară se țara leneș pe fereastră. A privit ceasul. Era, deja, cinci. A alungat gândurile și a început să se îmbrace. Și-a pus în valiză câteva lucruri de schimb, a luat cheile Daciei, a privit pentru o clipă chipul neras al bărbatului din oglindă și a ieșit. Motorul a hârăit asmatic și hârbul a demarat pe aleea rulând, apoi, către ieșirea din București. În oglinda retrovizoare întunericul începea să se risipească într-o geană de lumină roșiată-

că. Gândurile îl trecură, repede, pe „pilot automat”.

Aida, la întoarcerea din țara tuturor posibilităților, îi mărturisise:

„Ati ce înseamnă un spital de urgență la aiă. Devi măcelar. Coși și tai trupuri mutilate, al căror șir pare să nu se mai termine. Ajungi un robot, fără prieteni, fără amintiri, fără pasiuni, fără alte instincte decât cel obsedant al succesului supraviețuirii. Copiilor tăi li se spune la școală că, dacă sunt pedepșiți, să sune la numărul special de telefon. Îți sunt pur și simplu furăți, au drepturi cu care nu poți ce să faci și drogul libertății. N-am putut rezista...”

Mașina alerga prin Bărăganul cu sate abia întrezărite în ceața dimineții, printre întinderi de ciulin și câte un petic de arătură, ici acolo, împovărând și mai mult cenușul peisajului. A oprit la un han, undeva în apropiere de Urziceni. Pe marginea drumului, tarabe și gherete jalnice, cu „negustori” oacheși care erau în stare să-ți ofere orice, la prețuri de nimic, numai să vadă de unde scoți banii. A intrat în bar, s-a așezat la o masă și a comandat o cafea mare, fără zahăr. A adăugat, după o clipă: „Și un gin tonic!”. În fond - râse în gând - dacă am ghinion și rămân fără permis, în trei luni reînvăp să merg pe propriile-mi picioare.

Tot la hanul ăsta oprise în urmă cu 5 ani, când se întorcea de la mare, cu Dorin, bunul lui prieten de la Strigoia. Ileana, soția lui Dorin i-a povestit, atunci, câte prostii făcuse „încăpățânatul ăsta”. A refuzat să fie director de școală, a refuzat să fie primar, și s-a apucat, împreună cu alți doi țărâșniși, ingineri pe „antierul de la baraj, să construiască un „vapor”. Cum lucrările la amenajarea hidrotehnică au fost sistate, atunci când Petre Roman a constatat că România e un morman de fiare vechi, inginerii au plecat și Dorin a rămas, ca Noe, cu „arca” în garaj și cu mașina în curte. El se amuza de toate astea: „Auzi, ce idee! director de școală... Păi eu sunt profesor de limba română. Nici primar, nici notar, nici... dracu mai știe ce! Ileana, cu toată supărarea asta a ei, mă înțelege. De două veri iau copii cu mine, refacem traseele turistice și, seara, lângă foc, vorbim despre dragoste și despre moarte și despre naiba mai știe ce. Fără ascunzișuri, fără sofisticări sau cuvinte mari... Acum îmi fac o cabană pe malul lacului. Abia aștept să dormim acolo, să ne sculăm în zori și să mergem la pescuit. Să ne sălbățicim, să uităm nebunia lumii și să ne îndrăgostim de propria noastră nebulie!”

Cabana a văzut-o a doua zi. L-a lăsat pe Dorin pe acoperiș, bătând ultimul șir de îndrile. Cam după o lună l-a sunat Ileana. Din vorbele ei a înțeles, cu greu, că Dorin dispăruse, pur și simplu. Cei mai mulți credeau că s-a înecat în lac. L-au căutat zile întregi, au venit scafandri de la Constanța, jandarmii au răscolit pădurile din preajmă, dar totul a fost zadarnic. Atunci, în noaptea în care a stat de vorbă cu Ileana, pe terasa casei lor din Luncă, a înțeles că sunt aceleași stele pe cer și că, în zori, va răsară același soare. „Îl urăsc pe Dumnezeu așă cum n-am urât pe nimeni, niciodată!” - i-a spus Ileana. Dar ce avea Dumnezeu cu toate astea? În fond, la miliarde de miliarde de particule din univers, de ce l-ar fi interesat pe El una anume.

(Urmare în pag. 17)

(urmare din pag. 16)

Drum în oglindă

ai, pe urmă, poate că ar fi mai bine să se întâmple a^a cu toți oamenii: să dispară, într-o bună zi, ^oi nimeni să nu ^otie unde s-au dus, în care viață sau în care moarte. Chinul a^otep-tării ar fi mai adevărat, poate, decât ipocrizia de a pune flori pe un mormânt. Fără să vrea mâna a alunecat peste părul llenei, ca o adiere... Mâna lui care îl durea... Ileana a tresărit, apoi i-a prins palma în palma ei delicată, ca ^oi când ar fi strâns în ea un fluture, pe care nu ^otia dacă să-l strivească sau să-l lase să-^oi ia zborul. S-a ridicat de pe canapea, tăcut, ^oi a plecat pe malul râului să a^otepte dimineața.

După ce a sorbit ultimul strop de cafea ^oi a plătit, a ie^oit afară, în lumina bătuită de frunzele toamnei. S-a suit în ma^oină, a răsucit cheia în contact ^oi, pentru o clipă, a fost tentat să întoarcă... De fapt ce căuta el la Strigoaia? Umbre!? Umbre sunt peste tot... Depărtarea poate vindeca amintirile, dar întoarcerile le pot ucide. O lacrimă pe care n-o mai plânsese demult i s-a prelins, sărată, pe colțul buzei. A pornit ma^oina conducând, câpiva kilometri, cu accelerația la podea... Noroc că hârbul ^oi vedea, în continuare, de constantele lui imuabile, acul vitezometrului nereu^oind să treacă prea mult peste cifra 100. „Trebuie să-mi schimb ma^oina - se gândi - cu asta nici să te sinucizi nu poți!”

Un drum, unul dintre multele drumuri ce străbat lumea. Întâmplător e acum ^oi drumul lui, urcând în serpentine molcome spre curbura Carpaților, apoi, ca într-o zvârcolire, repezindu-se în viraje scurte când spre o zare, când spre alta. Cu nimic diferit față de drumul pe care plecase cu ani în urmă, din sat. Doar că acum era un drum inversat, un drum în oglindă. ^oi amintea cercul rotund al zării, din care nu ie^oise până la 10-11 ani. Pe atunci imensitatea era mărginită de munții Strigoaiei, în cău^oul cărora se afla moara, ci^omeaua cu apa de cristal, izlazul pe care se ducea, de fiecare dată, plângând că ai lui nu vor să-i cumpere vacă. Pitea în buzunare bomboane ^oi covrigi ^oi se ruga de ceilalți copii: „Lasă-mă să-^obi păzesc eu vaca! ^obi dau trei bomboane!”. Trei bomboane... prețul unei iluzii. De câte ori nu l-a plătit!

Motorul a „tu^oit” de câteva ori ^oi, îngrijorat, Matei a tras pe dreapta, la Fântâna lui Mihai. O stupizenie patriotardă, sculptată în piatră de Măgura, alimentată cu apă, la inaugurare, dintr-o cisternă ascunsă sub deal, ca să nu afle tovară^oul prim-secretar că fântâna aia somptuasă, ce marca ipotetica trecere a lui Mihai Viteazu prin zonă, este sortită secetei ve^onice.

A ridicat capota motorului, l-a lăsat să meargă la ralanti, dar totul era, sau părea să fie, în ordine. După câteva minute l-a oprit ^oi s-a a^oezat pe bordura monumentului, aprinzându-^oi țigara. A fumat, o vreme, fără gânduri, ”inn-odând” țigările. Pe urmă s-a suit la volan ^oi a întors ma^oina către Bucure^oti.

Peisaj multicolor

Dumitru BĂLUȚĂ

Poeziile lui Dumitru Băluță au un ton sincer ^oi degajat de confesiune intimă turnată în forma baladei, psalmului, elegiei ^oi pastelului, care-i, de fapt, un peisaj sufletesc multicolor.

*Fără eforturi de sofisticare ^oi de hermetizare abilă atât de frecvente azi, autorul se angajează într-un dialog de natură existențială cu sine ^oi cu Celălalt, cu Dumnezeu ^oi lumea, cu Trecutul ^oi Prezentul. Un anume efort există totu^oi: acela de melodizare, de contabilizare a textului, de psalmodiere, de baladizare sau de îngânare a trecerii timpului prin surprinderea sune-
telor desfrunzirii, ^oirului curgerii, curgerii ca licoarea a verdelui verii.*

Muzicalizând, analogizând ritmurile poeziilor cu cele ale trăirii, Dumitru Băluță realizează ^oi notații plastice memorabile (...).

Poetul se aruncă în abisul timpului ca să mai surprindă ^oi să trăiască o clipă.

E un timp populat de Zei, adevărați sau ratați, nutrind bucuria ^oi tristețea lui, lumina ^oi „fluturii de fum” din sufletul, din „inima-limită” a lui, a poetului.

Acad. Mihai Cimpoi

Conjugare la singular

Eu, învinsul, inventez
câte-un copac
cu frunze geloase pe vânt -
oh, intrigante frunze!
Nicicând nu tac,
până nu cad la pământ.

Tu îmi e^oti inimă,
în loc de cuvinte,
pietre nobile-n bro^oe-ți pui,
din cele în adevăr azvârlite...

El, ea

Cre^ote-n zbor de vultur aprilin,
în oglinda de diamant
umple crugul fatal
cu sine-n declin -
nimic cu dogmaticul Kant?

Eu, tu, el, ea - atât,
ni^ote singulari,
dar conjugăți laolaltă -
o, comod plural,
azil de solitari! -
doar Unul de partea cealaltă.

Decapitarea Botezătorului

Nimic nu e mai greu
ca somnul
ce îl duc pe picioare
^oi nu ^otiu până când,
în care mă-amuză spectacolul
cu decapitarea Botezătorului

azi, iar îndrăgostitul de
Solomeea
fiind chiar eu, proscrisul.

Sunt cel condamnat
să caute pe sine în sine,
precum noaptea
- constrânsă de întuneric -
la lumină se trage ^oi se face zi,
iar ziua - orbită de lumină -
se dă la întuneric
^oi se face noapte
^oi tot a^oa, până când
cercul nu mai are sfâr^oit
^oi nici început,
până când ideea de sine ^oi ea
nu mai e identică cu sine
în sine.

Nimic nu doare mai mult,
decât sfâr^oitul în nesfâr^oire
a celui ce nu mai e de găsit.

Viața-ne

Nu ezita, prive^ote-ne
de unde nu mai ^otim că e^oti,
din toate părțile:
fumegăm pe lemnul
crucii de Pa^oti
ca mucul candeliei,
în care nu mai turnăm oloiul
^oi la o parte să dai
de pe vorbele noastre vâul...

Astfel agonisim

viața-ne de toate zilele
^oi nu o găsim
decât pe miri^oti, țepoasele -
de fapt, la pâine
dintotdeauna nădejdea ni-i,
ce cu viața-ne,
econom, pe cântare o pui.

Expulzarea din Troiță

De 2000 de ani iconocla^oti -
atâtea bătălii!...

Protestează sfinții
cu albastrul cerului pe umeri,
adunați pe zid la Voroneț.

Însă^oi zidirea,
fiind altar de înălțare,
se surpa, se surpa, se surpa
în genunea unei lumi
expulzate din Troiță

Mai noii,
în obrăzare vechi,
trag sabia ^otirbă din teacă
^oi taie colțul pietrei
în mănăstiri
loc să facă altor ierarhi.

De 2000 de ani...

^atefan Alexandru Ciobanu

29 ianuarie 2009

criza mondială: cerealele nu mai au acela^oi gust sau devin prea evidente nu poți lua liftul într-o lume bidualimensională ca să ajungi sus ^obi crezi un Dumnezeu ^oi o cale de urmat cu multe bagaje fără mănere

în^ourubezi un leu în sufragerie pentru a fi lini^ote mu^oti dintr-un măr la pol se mai crapă un ghețar vâzându-l te a^otepți să iasă de acolo o vrabie un fluture un urs polar

dar crăpătura se întinde drept ca o tăietură de bisturiu, fără să despartă nimic în două.

29 martie 2009

^otefanul în^oira sare peste felii mari de pâine afară un bulb de fier s-a a^oezat în aer la cre^otetul clădirilor pentru prima oară autoritățile au dat din degete au scos pe toți ^oia din case au adus armata au apărut primele somații primele focuri de arme nimic a fost prima zi ^oi prima noapte apoi copiii s-au apropiat de umbra creponată a dimineții reflectând obiectul suspendat ca un glob de crăciun au pus pe

Jurnal cu topică apocaliptică

marginii visele de nisip cu ochii zgâriați de cer a fost ziua a doua ^oi noaptea a doua după care oamenii veneau ^oi se holbau sus din buzunare le cădeau fărâme pentru ^oingeri puneau urechea pe pământ nu morții iar nu le înviaseră a fost ziua a treia ^oi noaptea a treia la serviciu fiecare avea soare la pachet nu se mai vedeau prin sertare ascunși cu vertebrele capsate a fost ziua a patra ^oi noaptea a patra au adus galantare de jertfe congelate codurile de bare tatuau solzii de celofan a fost ziua

a cincea ^oi noaptea a cincea când s-au dezbrăcat violent de pe gulerile cămă-^oii le picurau bucăți mari de sânge cu mâinile se desprindeau de pe trupuri urlau erau adus în strada mare moloz cu basculanta a fost ziua a ^oasea ^oi noaptea a ^oasea ^otefanul a curățat masa din bucătărie a scos radioul din priză a ie^oit pe geam că stătea la parter a început să cânte un elefant se legăna... sau podul de piatră s-a dărâmat... ^oi în gând: „ce ^otiri dau ^oția în noaptea de înviere!”

2 aprilie 2009

de ieri vara se a^oează după-miaza pe bordură cu pantalonii trei sferturi lăsând la vedere ni^ote vânățai care zâmbesc prive^ote la oameni oamenii se simt priviți ^oi intră în biserică unde ^oi fac cruce încă una ies din biserică mai u^oori dar mai denși în suflet cu o stivă de cruci puse una peste alta cruci care se ridică spre cer de cum trec strada copiii le vâd transformându-se în nori din nori în iepure ba nu în om bătân ba în câlup de mare cu aripi multe multe...

7 aprilie 2009

pe ea o cheamă toată lumea dar nu ^otie când o să vină a lipit cu lacrimile ei pe o plan^oă mare multe con-fetti

oamenii veneau ca atra^oi de magnet se uitau ^oi intrau în tablou repede prea repede spre supărarea publicului care se manifesta sonor în fundal

mai apuca doar să îi sărute pe tălpi ca să nu le mai înflorească riduri din rama tabloului au ie^oit păsări ca furnicile după ploaie atunci a zâmbit a simțit pentru prima oară în viață că în piept îi bate o inimă în care este o altă inimă care ascunde o altă inimă

zâmbetul ei uni soarele cu luna ^oi se putea uita la nori ca într-o fântână

îngerii plămânilor ei ai rinichilor ai pielii ai degetelor ai gemetelor ai sânilor ^oi tot a^oa aruncau de plictiseală pietricele în mare sperând să ridice ni-elul apei ^oi să înece toată lumea

VITRINA CU CĂRȚI

Adrian BOTEZ

Pantomime la marginea lumii - „Mierle de toamnă“ de Ion Panait

Urmărim, cu atenție, de cca. 10 ani, procesul de densificare a poeziei trubadurului focănean Ion Panait. Deci, nu ne-a mirat deloc faptul apariției unui volum care, chiar dacă nu conține hai-ku-uri autentice (de tipul celor migălite, în Țara Cireșilor în Floare, de Matsuo Basho, Masaoka Shiki, Yosa Buson și Kobayashi Issa - ... sau, în Carpații românești, de ăerban Codrin...) - conține, totuși, foarte reușite pantomime, adaptări la cosmicul și la matricea de sensibilitate românești, ale haiku-urilor nipone

Volumul de 62 de pagini (ilustrat cu splendide reproduceri după tablouri ale lui Van Gogh, din perioada olandeză și din cea nord-franceză) conține poeme cu valori negale. Uneori, aglomerația subștantivă nu lasă poezia să-și respire Rostul Profund, alături imaginea este „mișcată”, voalată... Dar, atunci când Ion Panait nimereste drept în inimă Poemul, ca Mantră Sacră, imaginile sunt adevărate explozii galactice, iar oximoroanele și paradoxurile fac punți stelare între lumi. Însuși Infernul Logosului - poate deveni „rădăcină de miere”, prin menșinerea, fie și fantasmatică, mnemotonică, a străjii erosului: „Infernul - / miera de vrajă / a gurii tale” (cf. p. 8).

Poetul, devenit Aedul Toamnei, bardul gaelico-viking, nu se predă unui tărâm anume, ca fixare definitivă - ci oscilează, cu memoria reînviitoare, între „amiza zilei”, pe care refuză să o considere trecută, ci, dimpotrivă, o socoate un dar/har etern al zeilor („Amiza zilei - / euharistia surâsului / în preajma zeilor”) - și „marginea oceanului” - ca formă mistică de proliferare a lacrimii, ca semnalizare a pierderii cămei vieții: „La marginea oceanului / melancholia lacrimii / în derivă” (cf. p. 5). Dar, mereu, Poetul ție să păstreze, la modul mistic-mioritic, tragic, „mierla” funestă - lângă Lumina de Argint a Sărbătorii/Nunții Cosmice: „Cântecul mierlei - / și-n pragul casei / argintul sărbătorii” (cf. p. 16).

Oceanul Vântului Dinamico-Vital împreunădu-se cu acvaticul oceanului Marii Scufundări - sub semnul migdalului cristico-resurecțional: „Migdalul dorurilor, / vântul Atlanticului / e plin de mierle” (cf. p. 26).

În această lume, totuși, Poetul-Zeu se simte exilat într-o efemeritate, stând „cu chirie”, inclusiv prin sentimente, de obicei declinal-descendente... - nefixat într-o durabilitatea ființării de Duh (dar prevăzând o schimbare a zodiilor ființiale, prin IARNĂ!): „Între nimic și nicăieri / iarna - / închirierea tristeții” (cf. p. 8), sau: „Insula - în fiecare / seară vapoarele / închiriază melancolia” (cf. p. 9).

Precum va zice în volumul ulterior, **La amurg, mai târziu, ca de obicei** (Ed. Andrew, Focăni, 2009) - Poetul simte „câii ultimei ărije la Waterloo” (cf. op. cit., p. 144). Adică, Războiul Vieții, până și împărății îl pierd... Dar, evident, cu fruntea sus și cu onoarea nepătată, verticali în fața istoriei! Aici, în Mierlele de toamnă: „Răz-

boiul - / lucrurile la un pas / de moarte” (cf. p. 5).

Da, grădinile sunt „bolnave”, și „fluieră mierlele”, fatal... (cf. p. 5) - dar Ion Panait nu ezită să continue, asumându-și toate riscurile, echilibristica, pe muchia presimțitei „osânde” - între „pelinul” amar-dionysiac și „macul” hypnotic, vehicul spre Steaua-Paradis, spre Marele Imperiu Celest - sau, măcar, spre Parnasul veșnic în lumină: „Pelin și maci, / mă umple dorul / rece al osânde” (cf. p. 6); „Arăia grânelor - / sub fala lor / imperiul macilor” (cf. p. 25). Ba, parcă macul este mai incandescent, sângele este mai aprins, de patima tainei divine a pământului, cu cât presimțirea „osânde” - judecării finale este mai apropiat-pronunțată...: „Aroma gutuiilor - / macii sângelui beau / veninul pământului” (cf. p. 33). Iar de se va împlini declinul, el va semăna cu fenomenul auroral, cu noii zori ai Nemuririi, valurile vecilor de Foc înghițind-incendiind secunda, precum sugerează ritualul funerar-acvatic al vikingilor: „Mă părăseai, amiza - / corabie de vikingi / incendiată...” (cf. p. 60). Datorită simbolisticii dezvoltate de maci, totul va semăna cu un Foc Cosmic, adus cu Trenul Timpului, din Gara Lui Dumnezeu: „Cai pe terasa-mentul / gării: se-narcă / macii-n trenuri” (cf. p. 50).

Deși melancolia (poate și anume remuocări, cu privire la „managementul” vieții... - neutilizării optime a frâului, pentru a încetini funcția psihopompă a calului: „Un han, un urcior / trist, damigeana / desfrâului” - cf. p. 27) începe să tindă, splendid și dureros, spre infinitul stepei aride de noime umane (dar burdușită de cele divine), deși dezmarginirea trezește nostalgia mărșinirii voluptuoase și atât de mistic-tihnite a „ochiului de pădure”: „Dansează stea, / tristă icoană a / ochiului de pădure” - Ion Panait, surd la cântecele sirenelor, evoluează, cu grația barbară a disperării, Mire pentru Mistică Mireasă Vândută - între „crin” și „purpură” („Între crini și purpură / dansează mireasa / vândută” - cf. p. 7), între Vulturul Imperial-Sfidător, Trandafirul Erotic Sublim, Privighetoarea Orfică, Papul Ispășitor (dar și cu semnele obstinației învârtirii „roșii” demurgico-escatologice!), Pletora Păunului îngenuncheat al Luminii și Ascultarea Vuietului Luminii-Logos Divin al Perlei: „Nisipul despărșirilor - / eroarea vulturului / ce-și leapădă petalele” (cf. p. 10); „Pap roșu, asfinșitul - / în genunchi / păunul verii” (cf. p. 11); „În ochii ciutei / suspină lemnul / de trandafir” (cf. p. 45); „Rană de vișin: / privighetoarea-nvește-n mătase / uimirile” (cf. p. 46); „Privighetoarea, lacrima / iezilor - pământu-i streapină / nedezmierdată, amăgire” (cf. p. 10); „Scoica: gura / ecoului ademenind / magia candidă a perlei” (cf. p. 31).

...Iar bufnița nocturnă a Atheinei rămâne...Crucea Renașterii Sudului întru Nordul Divin - rămâne Bufnița „de argint”: „Crucea Sudului - alcătuirea / norocului: bufnița / de argint luminează” (cf. p. 29). **Corbul** se situează, chiar dacă lunar, întru cristalul veșnic luminator (se dezvoltă cealaltă latură a simbolisticii corbului, cea piri-că! - specific românesc-traco-gaelic, din herbul ării Românești - pasărea focului!): „Aureola zăpezii: / corb rățacit pe / cristalurile lunii” (cf. p. 39).

Acesta este, esențial, Ion Panait: obstinat și sfidător Preot slujitor

la Templul Vieții/Credinței Renașterii - trăgând cu ochiul, în silă, ironic și rebel, la colegii ucenicind, caraghios de serios și non-dialectic, la templele macabre...

Tudor CICU

Portretul și destinul unui „erou al unui timp nelocuibil”

Tânărul Veronel (384 pag.), romanul profesorului **Ghe. Postelnicu**, apărut la Editura Rafet (2008) este, de fapt, o reluare a romanului-eseu **Vâsla de sare** apărut în 2006, unde memo-

ria colectivă se constituie ca punct de întâlnire și martor calificat al istoriei, cu instanța acuzatoare a semenilor care se foșgăie ca într-un efect de seră, într-o lume complexă ce ascunde trăiri incerte. Autorul continuă cu alte două capitole, ocupându-se în continuare de soarta eroului său Valentin Balotă, folosind de această dată, toată instrumentația psihologică a fenomenologiei prozei moderne care a consacrat des- tui autori contemporani.

Gheorghe Postelnicu oscilează între a scrie sub imboldul unei metafore, romanul de psihanaliză a unei conștiințe disimulate, condamnată la înșelare după tiparul unui studiu de caz (gen „Toamnă fierbinte” de I. Lăncrăjan), sau mai nou, romanul unei stări conștiente legată de moralitatea evenimentelor petrecute.

Problema confruntării destinului individual cu cel al colectivității, al societății din care face parte, într-un anumit segment al istoriei - pe care personajele romanului: Ion Badiu - Valentin Balotă - Jan Zigu - tânărul profesor Veronel, o traversează -, a fost tema generală care a frământat în literatură pe mulți scriitori. Retrăind viața (așa cum a fost) alături de personajul său, Gheorghe Postelnicu îi redă satului muntenesc Bădila, fresca firească pe ecranul istoriei, astfel încât drama individului în contextul unui grup social cu tradiție patriarhală, să nu pară ruptă de contextul mare al epocii, de preocupările și spiritul omului modern, de participarea lui la viața cotidiană.

Eroul lui Gheorghe Postelnicu, Valentin Balotă, pare un inadapdat pe coordonatele istoriei, un om neînșel, în vuetul furtunii care îl alungă din toate dezlănțuirile suferite de eroilor din generațiile anterioare ale familiei sale (Dumitru Burlacu, bunicul Anton sau Ion Badiu)

Revoluția care începuse odată cu fuga dictatorului, trebuia să aibă și un erou emblematic tip Gavroche, tânărul profesor de româno-franceză din Bădila (Veronel), care, în fruntea unui grup de tineri, descinde la porțile pușcăriei, de unde își eliberează prietenul.

Venise vremea limpezirii și pentru Valentin Balotă; a timpurilor, a vremurilor, dar și a gândurilor așternute ca o mazăgă în creierul său: „Dar nu glonșul, ci el mersese la întâmplare atâția ani, printr-un basm cu oimi, cu pioneri și uteciți prin tabere și antier” (pag. 325). Așadar ceva pare ucis pentru totdeauna în sufletul lui Valentin Balotă, al cărui drum prin viață nu fusese deloc ușor. O schimbare profundă se produce odată cu revoluția,

nu numai în poziția verticală a personajului, ci și în structura lui contestată - ră dar marcată în matricea lucrurilor concrete, exacte.

Așadar (pe scurt), o revoluție, un erou, și primul martir căzut răpus de un glonș nimerit la baza gâtului: tânărul Veronel e dus la spital dar nu mai poate fi salvat. Revoluția dădea primele victime din rândul apărătorilor acesteia. Iar eroilor revoluției li se cuvine un număr special al gazetei de perete, notează amar-ironic prozatorul. E toată recunoștința. A cui? Rămâne să stabilească generațiile ce vin. și poate, postumitatea.

Rememorarea unor clipe demult trecute, nu face decât să captiveze cititorul. E una din calitățile acestei cărți. Gheorghe Postelnicu se dovedește un romancier cu un acut simț al socialului și un portretist autentic, care își creionează personajele (vezi Ion Badiu, Valentin Balotă) cu tehnica celui care ție să aducă în centrul atenției, un „erou al unui timp nelocuibil”, pe axa unei istorii neprielnice cu oamenii și vremurile care-i apăsa: „Cobori într-o gară și-ți dai seama că aceea nu e gara ta, dar trenul a plecat și tu rămâi dezorientat între linii”.

Prin acest roman complex și modern, Gheorghe Postelnicu se înfășează ca un scriitor cu o voce distinctă în spațiul literar actual.

Un poet cu revelația cuvintelor

Cu volumul de poezie **Muzeul cu nemărginiri** apărut la Editura Ramuri din Craiova, Florea Miu poate fi decriptat de către cititori ca fiind un poet cu un evident tangaj între lumea exterioară a ființei și lumea interioară a sufletului, între realitate și oniric, cu unele accente elegiace. Poate fi perceput ca un poet care privește lumea prin ocheanul căutătorului de drumuri ascunse ochiului, pentru care visarea nu este utilizată doar ca monedă de schimb între realitate și irealitate.

Acest volum e, dacă vreți, tăr-gul poetului cu sine, în speranța de a găsi noi resurse lirice, noi valențe poetice. Pe marginea norului (iată și un nor locuibil), poetul vrea să le facă loc tuturor. Suntem „invitați” la spectacolul liric: „sunt întoarcerea într-o casă / cu ferestrele sparte” - și înșelegem că acesta va veni din transpunerea lucrurilor în cuvinte: „S-au trezit în mine cuvintele: / eu gândesc într-un fel / și ele spun altceva”.

Este interesant ce ni se poate oferi dincolo de acel zid care tot „crește din privirile sale”. Călătoria feciorului de împărat, cel neascultător a început: „De-o viață tot sap nevăzutul / cum aș săpa într-o stea...” pentru că „aici sunt toate / cele neîntâmpate: / câinele care latră în vis / și cântecul privighetorii / ucis”.

Ajuns „atât de departe”, poetul ar vrea să se întoarcă, însă este (era) „foarte târziu”. De aici, din acest muzeu cu nemărginiri, poetul va trimite celor dragi câteva gânduri-poeme: fetei sale „din întâmplări cerești” Cristina; tatălui - pentru că „din mâinile lui s-au născut / păsări de lut”; mamei (să nu-și piardă încrederea „că n-am murit de tot”); ne va trimite și nouă, gânduri-realități despre „câinele din vis”, „castelul de la marginea zilei” etc... și aflăm că, printre ele, „umbra moartea” și „nimeni nu ia aminte”

(continuare în pag. 19)

VITRINA CU CĂRȚI

(urmare din pag. 18)

Poetul are o poveste de spus din acest spațiu interior, în care se întâmplă și lucruri nemaîntâlnite; *vâslesc unii printre nisipuri ca și arborii, / să care vântul dintr-un loc în altul* și unde cad frunzele din arborii memoriei „de parcă-n mine-ar plânge Dumnezeu!”.

Florea Miu are, în acest volum, și o „dimensiune” epică. Percepția sa despre lume, este cea pe care lumina o dă prin reflex din lentila îndreptată asupra întâmplărilor trăite, iar cuvintele sunt puse să transmită doar imaginea gândurilor.

Cât de departe va străbate poetul, drumul întins pe firului Ariadnei, prin labirintul întâmplărilor? Va fi „foarte târziu” și pentru cititorul care a luat loc pe marginea norului stingher, așezat în mireasma de floare a poeziei lui Florea Miu, se va simți confortabil să călătorească prin labirint împreună, pentru că poetului acesta: „păsări” îi cântă prin oase.

Cu cel de-al doilea volum de poezie **Partea cealaltă. Somnul și cuvintele**, ediția a II-a, apărut la aceeași editură, vom pătrunde în zăritul poetic de care amintea Blaga, și vom descoperi vocație poetului de a fi avut revelația cuvintelor. Ar fi de redat în întregime, poemele **Partea cealaltă, Paznicul întrebării** etc... însă îi vom lăsa cititorului revelația lecturii.

Iată, totuși, ce spune, cu sinceritate lirică, poetul: „Numai ochiul este de vină / că vede prin întâmplări”. Și mai departe: „Nu pentru mine lumea e făcută / mă uit și eu prin gardul întâmplării / ca să văd nesfârșirea”.

Florea Miu este, în acest volum, „paznicul întrebării” ce „adună furtună”. Fluxurile și refluxurile, în limitele codificate ale limbajului poetic, surprind prin intuiția și iradierea cuvântului cheie, desfăcând de frumuseți spirituale.

În templul lui „Treisprezece”

Arthur Porumboiu mi-a dăruit cartea de poeme în ediție bilingvă româno-turcă din 1999 **Domnule copil**, cu mențiunea că îi este „cartea cea mai dragă” din toate câte le-a trimis în lumină. Prin ea, am rețut anii unei tinereți entuziaste, mult lăsate în urmă: „Ningea-n cetățile latine / și eu eram demult ninsoare, / iluminând: ca mersul peștilor pe mare”. Citind-o, nu poți să nu descifrezi în Arthur Porumboiu de atunci, pe poetul care-și „aude” sufletul căutând în singurătatea acelor ani: „voi fi odată atât de obosit, încât / stelele vor pune sămânță / pe tamplele mele”; poetul care-și invocă tinerețea la o nouă cale în poezie, o cale proprie numai a lui, până nu era prea târziu a mai putea stărni o nouă luptă: „Domnule copil, obraz de roză, / luminează altă lume! / Peste paștile luminii mele / cad nesfârșitele brume”. Criticul **Laurențiu Ulici**, îl surprindea destul de exact pe mai tânărul pe atunci Arthur Porumboiu: „Obsesia luminii cuprinde totul: privirea, auzul, sentimentele, gândul...”.

Poetul care e veșnic în căutarea luminii din cuvinte, se simte prins în vârtejul vieții. Iar viața „e farsa meni-

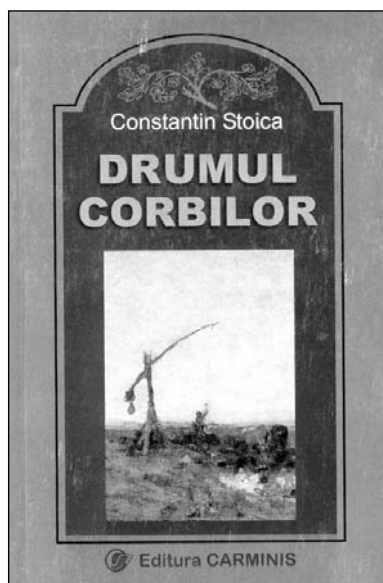
tă a fi dusă de toți”.

În volum, poemul **Sitona**, e poemul ce prevestea scrierea altui poem deosebit din volumul **Treisprezece**. Iată un citat semnificativ: „Treisprezece cai duc un copil străveziu / căldura-i acoperă albă cu sare / Treisprezece cai n-au timp pentru iarbă / nici pentru soare. / (...) / Treisprezece cai se-nnămolesc bătrâni / într-un deert care fumegă apă”.

Poezii trăiesc în afara fricii pare să spună autorul, „povestind” despre copilăria ce face din libertate un templu și din „liniile moi ale luminii (cuvintelor), dansul lor pur”.

Teodora-Maria POPA

Invitație la lectură

Prin creațiile sale literare, profesorul **Constantin Stoica** a devenit cunoscut și apreciat printre iubitorii de literatură din țară; elocvente sunt, din acest punct de vedere, aprecierile unor personalități de prestigiu din cultura românească, precum poetul **Ion Stratan**, poeta și publicista **Ileana Mălăncioiu**, istoricul **Florin Constantiniu**, scriitorul **Bucur Chiriac**, romancierul **Aerban Tomoaia** și alții.

Volumele **Tablete de nesomn** (1996), **Starea de invers** (1998), **Insomnifere** (1999), **Cuvinte demachiate** (2000), **Sub semnul fiarei** (2004) conțin pagini de atitudine moral-civică, remarcabile prin varietatea subiectelor, gândirea profundă și stilul concis, sintetic. Pagini ce amintesc de *La Bruyere*, *La Rochefoucauld*, *Cioran*, *Iorga Blaga* etc.

Menționăm, pentru caracterul lor definitiv, cuvintele regretatului poet Ion Stratan: „Constantin Stoica este un enciclopedist al temelor morale, nuanțând cu har, în balansuri terminologice măsura acestui timp, aflat, după cum își numește inspirata culegere, **Sub semnul fiarei**. Prostia, hoția, avariția, incultura, demagogia, tirania... sunt trecute sub spectrul lexical al unei vocații a echilibrului. Sunt genuri, cum e și poezia, născute din contemplarea nedreptății lumii. C. Stoica mănăiește impresionant vocabulele morale”.

Autorul însuși motivează critica acerbă făcută tarelor omenești, atât de pregnantă în tranziție: „Cu același amarnic sentiment al zădărniceii, specific celui ce vorbește în pustie, îmi strig mahnirea și revolta din colțul de pagină, către o lume robită de egoism și prea dominată de poftele primare ale sângelui și cărnii, ca să mai poată reflecta asupra propriei prăbușiri, ori cât de iminentă ar fi.” (**Starea de invers**).

În anul 2006 vede lumina tipa-

rului romanul **Drumul corbilor** (reeditat în 2008 - ediție revăzută și adăugită), prin care autorul „analizează” profilul etic al poporului român: Românii nu au numai defecte, ca acelea înfierate în lucrările anterioare; ci sunt și oameni de o mare frumusețe morală, așa cum i-a cunoscut pe unii dintre ei, din anii copilăriei, în satul natal, Grăția, județul Teleorman: „Mi-a fost dat să-mi petrec copilăria printre păranii lui Marin Preda, stăpânii și robii pământului, ce le era și așternut în nopțile de vară, când se înveleau cu cerul înstelat. Prin noianul de amintiri din satul în care anii copilăriei mele se zbeugiau cu mieii și cu mâinile, răzbate, uriaș și puternică, aspră și blândă în același timp, figura lui Ion Năbădaș, vajnicul gospodar al satului, capabil să răpună cu mâinile goale un taur fioros.” (**Tablete de nesomn**). Citatul este concludent și pentru sursa de inspirație a romanului **Drumul Corbilor**. Construit cu migală, dăruire, talent și cu o vădită conștiință de creator, romanul învie, prin magia cuvântului, lumea părănească dintr-o epocă întunecată a istoriei noastre. Este aceeași perioadă în care are loc și acțiunea volumului doi din **Moromeții**.

Eroul principal al romanului lui Constantin Stoica este păranul teleormănean Ion Năbădaș, personaj admirat de copilul Alexandru Albu, un alter-ego al scriitorului, care își croiește drumul în viață în aceeași perioadă de tristă amintire; el nu va uita niciodată pe păranii din mijlocul cărora s-a ridicat, pe cei care au plătit „cu sânge și durere” (T. Arghezi: „Bade Ioane”) libertatea și progresul țării.

Romanul, care, în a doua parte, are caracteristicile unui Bildungsroman, dezvoltă cu obiectivitate biografia sufletului autorului, ce s-a format într-o lume în care viața și moartea sunt într-o continuă înclătăre, fapt sugerat de împletirea destinului celor două personaje: Ion Năbădaș și Alexandru Albu.

Firul epic, se dezvoltă într-un mod original, fiind alcătuit din succesiunea unor episoade disparate, surprinse parcă de un regizor pe pelicula unui film.

Primele secvențe ne introduc, cu multă autenticitate, în atmosfera părănească: „Scoasă la drumu-âl mare, merge lin cărușă. Negriță și Rujan calcă alene pășăna caldă. Nori alburii stănesc în jurul copitelor. Rumeșă boii. Ion Năbădaș nu-i mai îndeamnă la drum. I-am silit toată ziua, le-ajunge. A-apoi îmbătrâniră. Trecură doi-pe ani.

Își reazemă spinarea de cositura răcoroasă, cu mâinile sub cap. Privește departe. La capătul drumului e satul. Aprins în lumina apusului”.

Tensiunea dramatică impresionează prin prezentarea graduală, cu ajutorul narațiunii, monologului interior și al descrierilor de natură, ce conțin elemente cu valoare de simbol, prevestind evenimentele tragice:

„Coama dealului de după sat se profilează pe cerul roșuatic. În stânga se vede turla cimitirului. Învăluită în purpura serii. În dreapta - pădurea. Departe de sat. Mărie, Mărie, să duce soarile la culcare. Dă zece ani trece până asupra ta și tu nu-l mai vezi. Uite, acum să duce la vizunia lui. Măine răsare iar, tot tânăr și frumos”.

Natura devine „cutia de rezonanță a sufletului omenesc” (Tudor Vianu, evidențiind o caracteristică a li-

teraturii sadoveniene): „Cobora în pădure soarele. Lăsa deasupra o vâlătaie roșie. Ion Năbădaș privește printre coarțele boilor orizontul însângerat. Are inima potopită de dor. Oștează prelung cavatul. Odată cu sufletul lui oștează”.

Trecut și prezent, viață și moarte, frumusețe și bucurie, alături de suferință, toate sunt învăluite de un lirism impresionant. Sunt tehnici originale, care vădesc măiestrie literară; prin intermediul cărora ni se dezvoltă tragedia existențiale.

Moartea Mariei, mândreșea de fată a lui Ion Năbădaș, nu-l doboară. „Stă dreaptă și neclintită cumpăna. Proptea între pământ și cer”. Sugestivă imagine pentru Ion Năbădaș, un pilon al satului, în jurul căruia gravitează o lume!

Acest om priceput în munca ogorului, puternic, cinstit și demn, va fi, până la urmă, învins de ororile regimului comunist. Moartea lui e simbolizată pentru dispariția satului românesc, depozitarul bogăției sufletești, al moralității și al geniului creator al poporului nostru.

După anii grei de pușcărie, condamnat într-un proces înscenat pe baza unor delapțiuni, se întoarce în sat: „Se uită să vadă cumpăna. Ar trebui să se vadă d-aceia, își spuse. Mai merse o bucată de drum. Dar cumpăna tot nu apărură [...]. Dispăruse și ciutura cea mare, din lemn de stejar, făcută de el. Atârnau de butucul roșii două găleți de tinichea uzate”.

Sugestive rânduri pentru decăderea în care fusese adus satul românesc!

Ion Năbădaș nu-și mai regăsește locul în sat, unde nu mai are nici pământ, nici casă: „Îl găsiră adormit. Murise liniștit Ion Năbădaș. Împăcat cu pământul. Și cu cerul”.

Consider că orice comentariu asupra conținutului împietăzită frumusețea textului.

Romanul este scris într-o limbă literară fluentă, clară, îmbogățită cu multe metafore, fără a eluda graiul păranilor din zona teleormăneană.

Paginile pline de viață sunt o adevărată „monografie” a satului românesc, dispărut pentru totdeauna: treieratul grâului, săpatul unei fântăni în memoria celor morți, organizarea nunților și înmormântărilor, cântecul lăutarilor (și la bucurie și la durere), paparuda, care invocă divinitatea să dea ploaie, descântecurile, hora și câte altele!

Citind, vom medita împreună cu personajele asupra existenței umane, la ororile războiului, căruia „nu-i ajung viețile secerate” și face victime și în familiile celor dispăruți, vom medita la tinerețe și dragoste etc, etc.

Paginile lui Constantin Stoica sunt, indiscutabil, pagini de literatură adevărată, aparținând unui scriitor talentat, literatură care nu se găsește neapărat în operele unor scriitori la modă, atât de mediatizați pe toate meridianele, după cum, pe drept remarcă cunoscutul critic Mircea Mihăieș: „Categorii Coelho, Dan Brown, Danielle Steele și alții, nu au în comun nimic cu literatura, decât faptul că produsele lor industriale sunt ambalate sub formă de cărți.” (România literară, nr. 6 / 2009)

Remember

Născut în 1937 la Pesti^oani, județul Gorj, Vasile Blendea a urmat cursurile liceului la Târgu Jiu, după care, la Bucure^oti, a absolvit, în 1967, Facultatea de Limbă și Literatură Română a Universității Bucure^oti.

De-a lungul carierei sale a avut expoziții personale de fotografie, apărându-i albume foto, cel dedicat lui Eminescu, în care Blendea refăcea itinerariile europene ale poetului, fiind de referință.

Înainte de deces (17 noiembrie 2005), urma să lanseze un nou album, de aceasta dată dedicat marelui Constantin Brâncu^oi.

Interviu realizat de Gabriel Arge^oeanu în 2002, la Alexandria, după vernisajul expoziției lui Andrei Sorin „Călu^oarii”

- Fără a exagera, domnule Vasile Blendea, fotografiile dumneavoastră poartă o semnătură distinctă în peisajul acestei arte, iar recuperarea d-voastră într-un spațiu geografic cum este cel teleormănean, care vă este drag, este cât se poate de firească.

- Oricare ar fi percepția asupra persoanei mele artistice eu mă declar fiu adoptiv al județului Teleorman. Spun acest lucru deoarece, spiritualitatea mea are un puternic corespondent în această zonă mirifică, în acest ocean al culturii în care s-a născut Zaharia Stancu, primul și, cred, cel mai bun predecesor pe care l-am avut Uniunea Scriitorilor. Avea „coloană vertebrală”. Reușea să intre direct la Gheorghe Gheorghiu-Dej și Nicolae Ceaușescu, fără să facă anticameră. Tot aici, în Teleorman, s-au născut și Marin Preda, Constantin Noica sau Mircea Scarlat.

- Putem vorbi de „mâna sorbii”, dacă urmărim cum ați ajuns să faceți fotografie.

- Da, acele momente sunt un amestec de tristețe și veselie. Eu, până la 14 ani, nu am avut nici o fotografie. Tot pe la acea vârstă m-am îmbolnăvit de plămâni și am fost internat într-un sanatoriu din Gorj. Acolo exista un fotograf ambulant care fotografia bolnavii, convinși fiind că toți plecau în coșciug și, credea el, că așa rudele nu-i vor uita. La mine nu s-a nimerit socoteala și m-am întors acasă cu prima fotografie și cu gândul să învâp această artă, pentru a face fotografii tuturor gorjenilor din Pești^oani. În sat erau puțini cei care aveau o fotografie făcută de vreun fotograf ambulant, și acestea fiind făcute la bălciul de Sf. Petru. Pentru mine și ceilalți trei frați părinții nu au avut posibilitatea să comande o fotografie pe care s-o agățe în perete.

Află că, până la acest interviu, nimeni nu a știut că eu am fost poetul satului. De mic, îmi plăcea să scriu poezii, spun unii, chiar cu talent. Am terminat liceul la seral în Târgu Jiu. Deoarece părinții nu aveau posibilități materiale, pentru a mă întreține vindeam pepeni în piața orașului, unde devenisem specialist în pârâitul măselelor sau al lubenijelor, după cum le ziceau localnicii.

Greutățile m-au urmărit și în anii de studenție la Facultatea de Filologie și atunci am „blestemat” pe toți părinții să aibă parte de cheltuielile de școlarizare pentru copiii lor, precum au avut părinții mei. Eram student și trimiteam acasă bani după urma unui aparat de fotografiat românesc, „Optior”, pe care îl cumpărasem cu 75 de lei de la un prieten, Mitică Tamaș, care mi-o luase înainte cu fotografia. Primul

client al acestuia fusese un mort, iar la fotografie el le spunea: „Ridicați coșciugul mai sus... mai sus... mai sus”, până era să cadă mortul. La câteva zile fiul mortului îl întâlnește pe Mitică și-i cere fotografia, însă hilarul situației era că el nu avusese film în aparat și, pentru a se salva, i-a spus: „Domne, n-ai ieșit că a mișcat mortul”. S-a ales cu o palmă, fapt pentru care s-a hotărât să renunțe la fotografie, și mi-a vândut aparatul în rate. Am povestit această întâmplare doamnei Tita Chiper, soția regretatului Alexandru Ivasiuc, iar la câteva zile primesc de la domnul Andrei Pleșu un telefon felicitându-mă pentru interviul din „Dilema”. La început am crezut că este o glumă, dar dumneaei transformase dialogul nostru amical într-un interviu reușit. Urmare celor destăinuite acolo am fost abordat de studenți din anul V de la Facultatea de Teatru și Cinematografie, printre care și fiul actorului Mihai Mălaimare, care m-au filmat aproape unsprezece ore. Filmarea s-a realizat în laboratorul meu, care era pe atunci la Radiodifuziunea Română. A ieșit un scenariu de film, reușit din punctul lor de vedere, dar nu mi-au mai dat nici un semn de viață dacă a fost montat pentru proiecție sau nu.

- Considerați fotografiile ca fiind niște copii, care s-au împlinit în viață. Cum ați ajuns să fotografiați marii noștri oameni de cultură, dat fiind că în București existau fotografi profesioniști ce ar fi putut accede la o astfel de galonare?

- Mărturisesc sincer că **Eugen Jebeleanu** a fost cel care m-a introdus în lumea scriitorilor, în anul 1972, la Conferința Națională a Scriitorilor ce s-a ținut la Palatul Republicii. Pe atunci împlinisem un an de când lucram ca fotoreporter la televiziunea națională. În general am fost febleșea unor oameni dificili. Printre cei mai dificili au fost:

Marin Preda, Zaharia Stancu, Nichita Stănescu, Eugen Jebeleanu și mai sunt și alții pe care din motive de spațiu nu-i voi numi. Dar cele mai dificile din fotografie le-am avut cu Preda, Jebeleanu și Nichita.

Eu mi-am cucerit prietenii și prin arta imitației, care, să fiu sincer, îmi iese perfect. Imit 20 de voci ale unor mari personalități, cum ar fi: Tudor Arghezi, Dem Rădulescu, Tomazian, Toma Caragiu, Adrian Păunescu ș.a.m.d. Acum regret, că după Revoluție, nu am exploatat și această calitate, pentru că aș fi putut ajunge, după cum spuneau unii, mai în glumă, mai în serios, „omul orchestră”. Revenind la fotografie, trebuie să-și spun că printre cei care i-am fotografiat se mai numără Arghezi, Tudor Vianu, G. Călinescu, Mihail Sadoveanu, Gheorghe Pituș, Grigore Hagiu, iar lista poate continua. Și, poate nu știți, dar eu am excelat și în interpretarea muzicii populare. Pe Tudor Gheorghe eu l-am dus la Petre Cătarășgeagu din Tismana, lăutarul care o cunoscuse pe Maria Tănase, și roadele acestei întâlniri s-au văzut în timp

- Am reținut un amănunt pe care nu-l știu, și anume că sunteți nepotul lui Constantin Brâncuși.

- Așa este și să știți că nu m-am folosit de acest grad de rudenie pentru a mă face cunoscut în diverse cercuri, ci mai degrabă pentru a apăra numele unuia dintre cei mai mari artiști ai lumii pe care din păcate mulți români îl trec la lada uitării, printre și alții. În anul 2002, declarat Anul Brâncuși, am călătorit cu opera sa la Veneția și am remarcat că așa frumos vorbesc străinii despre noi și tare urât vorbim noi despre noi. Cumplit de trist să constăți că această țară, care a fost mântuită de Dumnezeu, pentru că a fost numită Grădina Maicii Domnului, să fie otrăvită de tot felul de spirite rele. Atunci mi-am zis: „Doamne, de la străbunii noștri am învățat îndemnul care pentru care, iar de la contemporani care pe care”. Vedeați dumneavoastră, economia de piață a devenit un mastodont hămesit care înghite totul. Cultura a fost așezată pe ultimul loc într-un Țurub; măcar dacă acest Țurub ar fi spirală ca să se poată elibera. La Veneția, în timpul expoziției, a venit o tânără, născută în București, care aproape că-mi plângea pe umăr și mi-a zis: „Domnule Blendea atât de frumos ați vorbit despre Brâncuși încât m-am hotărât să fac nunta în România, în Anul Brâncuși, eu fiind logodită cu un avocat din Padova”. Ceea ce a și făcut.

- În aceste condiții nu mai este curios că vă luptați pentru a men-

ține mitul artistic al unui român, pe care majoritatea celor din afara granițelor îl cred francez sau american, în timp ce confrății din țară se fac că nu observă că este asimilat de patrimoniul cultural al altor țări. Cu atât mai mult cu cât opera lui Brâncuși este cea mai scumpă dintre toate lucrările de gen ale lumii.

- Percepția este cât se poate de corectă și v-o întăresc cu ceea ce voi relata în continuare. La Veneția, spre stupoarea mea, am aflat că doar o cincime din cei prezenți știau că Brâncuși era român. Și atunci am vrut să le demonstrez de ce un astfel de artist putea fi numai român. Le-am spus: „V-am adus numai trei mostre care să identifice pe Brâncuși cu nașia sa. Primul este certificatul de naștere și pașaportul de Hobița, județul Gorj, al subsemnatului care este nepotul lui Brâncuși, deci dovadă că el este român. A doua mostră este subsemnatul, care are trăsăturile fizice ale omului născut la Hobița, eu având aceeași înălțime cu artistul, adică 1,63 metri. Și a treia - unde am văzut lacrimile românilor din sală vărsându-se peste aparatul meu - constă în descrierea întâlnirii dintre doi mari artiști ai acestei țări, Constantin Brâncuși și Maria Tănase. Brâncuși se afla la o expoziție de artă modernă la New York, Maria în turneu acolo, ei cunoscându-se de multă vreme. Și când a dat cu ochii de ea i-a venit un dor așa de mare de țară încât pe nerăsuflăte și în loc de binețe i-a zis: „Cântă-mi Mărie un cântec de pe la noi, că mi-e friptă inima”. Iar ea că să pună și mai mult foc la rană i-a cântat „Mărioară de la Gorj”. El a stat în tot acest timp cu fața la perete, udându-l cu lacrimi. Când s-a sfârșit cântecul s-a întors către ea și i-a zis: „Când te aud cum cântă Mărie, îmi vine să las totul baltă și să mă întorc la oltenii mei. Toată viața, auzi fată, am făcut și eu ce m-am priceput, dar când aud cântecele noastre îmi vine un dor...”. Și atunci ea la muștră așa: „Bă, nenea Costache, ce dracului te-a îndemnat de ai rămas răzleț atâta amar de vreme printre străini, când țara noastră parcă e pictată de Dumnezeu?”.

Acest citat este din cartea lui Sachelerie, dar eu l-am mai modificat.

O întrebare cu multe răspunsuri, atâta vreme cât mari personalități: Brâncuși, Cioran, Eliade, Eugen Ionescu și multe altele, care au evadat din spațiul mioritic, acolo unde s-au stabilit au dat de înțeles că România și-a trimis o parte din mesageri să vestească despre măreția ei. Trebuie să recunoaștem că măreția unei țări este dată de cultura ei

Moromete și moromețianismul

„Roman polemic” s-a spus, **Moromeții** aduce în proza românească o nouă realitate umană. „Ocul Moromeților constă în intelectualitatea pe care Marin Preda o descoperă „într-o lume considerată acefală” (**Adrian Dinu Rachieru. Marin Preda. Omul u-**

topic. Ed. Eminescu, București, 1996). Singularitatea lui Marin Preda este a unui băran trecut prin păpăniile (verb esențialmente predist, cum observa Eugen Simion) vieții, care crede în valorile spirituale și legea moralei, privește cu ironie în jur și se uită în sine, coborând spre adâncurile ființei. El trăiește o utopie: „Trebuie să ai o credință ca să poți trăi, însă, a crede în ceva înseamnă a învinge insuportabilul pentru că omul este o divinitate înlănbuită de puterea condițiilor”.

Una din constantele prozei lui Marin Preda este antiidealismul (**Mihai Ungheanu, Marin Preda, Vocabie și aspirație**, Editura Amacord, Timișoara, 2002). Scriitorul este ocupat mai mult de reacția sufletească a personajelor și mai puțin de o monografie a lumii bărănești. El este interesat, mai ales, de ceea ce tulbură și dezechilibrează un om și, din acest punct de vedere abordează un singur tip de desfășurare epică. Un unic subiect aproape și anume drama lui Ilie Moromete - multiplucată în toate scrierile prediste - paradigmă a moromețianismului.

Drama constă în aceea că eroul, de obicei nepăsător, iluzionat, traversează deodată, de mai multe ori, tocmai datorită inconsistenței cu care acționează o experiență gravă, constrângătoare, atât de puternică încât întreaga lui existență de până atunci se modifică și devine obiectul unui sever bilanș, moment de reexaminare a valorilor și criteriilor.

De obicei, scriitorul nu poate spune ce se întâmplă mai departe cu eroul său. Momentul de predilecție este cel al crizei prin care se subliniază și eroarea inconstanței etapelor anterioare, cele ce pregătesc „imposibila întoarcere”.

și în romanele „trăite” ale „comediei bărănești” (**Moromete**, I, II, **Delirul și Marele Singuratic**) dar și în romanele aspirației (**Risipitorii, Intrusul** și mai ales **Cel mai iubit dintre pământeni**) „scriitorul reia în versiuni noi aceeași temă” (M. Ungheanu, op. cit. p.145).

Nu decorul (rural sau citadin) dă seamă de gravitatea problemelor

proapse de scriitor. Eroul său nu e băranul sau orăneanul, ci omul în genere. „Bărarii nu se deosebesc de bucurătenii decât prin haine” afirmă **Călin Surupăceanu** (Intrusul).

Indiferent unde se află, omul este pus în fața unor probleme izbitor de identice și Marin Preda nu face altceva decât să mediteze asupra momentelor de criză ale umanității prin câteva exemplare puse în condiții, (M. Ungheanu, op. cit. p.146).

Personaj ordonator al operei prediste, Ilie Moromete este un inadptat, în primă instanță, care refuză să ia realitatea drept realitate, refugiindu-se într-o stare de spirit care se va dovedi falimentară, în final.

Eroul superior, care se apropie senin de momentul dezastrului, urmează o lungă și grea redresare. Se întoarce la viață cu o dimensiune nouă a ei, fără a-și pierde în întregime vechile credințe. Își pierde însă în bună măsură iluziile. Semnul tăriei sale rezida, totuși în faptul că poate amâna atât de târziu înfruntarea cu realitatea potrivnică. Este un caracter - forța izbânzii va fi cu atât mai mare și drama cu atât mai acută.

Pentru Ilie Moromete, termenii conflictului nu sunt ficțiunea sa despre sine și reala imagine a personajului, ci în primul rând, ficțiunea despre lume pe care și-o clădește și realitatea acestei lumi, care-i afectează și reprezentare despre sine. „Drama ficțiunii contrapuse”, cum fericit o numește M. Ungheanu reprezintă adevărata dramă a lui Ilie Moromete.

Trăsăturile distinctive care asigură „singularitatea” lui Ilie Moromete în proza românească sunt „olimpianismul”, „Bovarismul” și „anacronismul” (M. Ungheanu, op. cit.) care prezintă totodată repere ale paradigmei moromețiene.

Marin Preda semnalează drama eroului său încă din primele rânduri ale **Moromeților**, când sub aparența normalului se ascunde anormalul.

Deși pușini scriitori și-au iubit personajul așa cum l-a iubit Marin Preda pe Ilie Moromete el îl aduce la adevărata sa condiție - deoarece și-a trădat condiția - pedepsindu-l sever, încădrându-l în limitele reale pentru a-i sublinia retroactiv erorile și a-l feri de cele viitoare, dezvăluind modul clar al frumoasei amăgiri.

În **Moromeții** eroarea de logică este o eroare de optică; Ilie Moromete greșete pentru că nu vede orizontul său social, nu intelectual, fiind inevitabil mărginit. El nu dispune de informație, nu este, cu alte cuvinte, cultivat, pentru a-și permite adevărata concluzie. Dar la fel pășesc și eroii „intelectuali”, precum Victor Petrini, la care eroarea de optică este o eroare logică ce vizează o neînțelegere a socialului (o cecitate socială).

Ilie Moromete, un erou superior dotat e amenințat cu prăbușirea datorită ignoranței. El devin astfel tragic, „un om fără viitor” ca dimensiune istorică. **Moromeții** sunt și din acest punct de vedere „romanul unei structuri sufletești”. (M. Ungheanu, op. cit,

p.152).

Ceea ce-l face însă pe Ilie Moromete să fie egal cu sine, să nu se dezmință, să fie un caracter, e structura sa sufletească finisată de timp. El are oțința reducerii la absurd și plăcerea semnalizării și ironizării oricărei anomalii.

Colocvairile lui Ilie Moromete cu fiul său Nicolae Moromete iau o turnură intelectuală, ei nu se discută pe sine, este impersonal, ci discută „probleme” cu încăpățănarea unui raționament care vrea să înghesuie viața în tiparele logicii. Nicolae Moromete se dovedește în raport cu tatăl său un moromețian fără luciditatea propriei structuri sufletești.

Ilie Moromete concepe umanitatea într-un sens superior, moral și îi repugnă atmosfera gregară ignorându-i pe bermetici (bezmecei). De aceea cel mai bun prieten al său este Cocoșilă, cu care se dedă la o adevărată beție a minții.

Într-un perpetuum spectacol al inteligenței Ilie Moromete nu face nicăieri mărturisiri, deoarece are oțința valorii sale și a nevoii de detașare, apropiindu-se în acest mod de Titi Maiorescu, constată M. Ungheanu. La fel ca și acesta, Ilie Moromete este un olimpiu. Olimpiismul lui, deși real, este tulburat de mizeria conștiinței sociale, de aceea **Moromeții** este și „romanul unei injustiții”.

În **Moromeții** - ca roman polemic - Marin Preda soluționează o vechi polemică despre modalitățile și aria de cuprindere a romanului românesc. Pe de o parte **G. Ibrăileanu, M. Ralea, Camil Petrescu** și **E. Lovinescu** preferă „citadinismul” eroilor de extracție rurală al căror nivel intelectual se pare problematic, iar de cealaltă parte, **G. Călinescu**, care, în replică afirmă că „băranul și Kant își pun aceleași probleme, cu deosebire că cel din urmă le rezolvă cu altă tehnică (...).

Vina scriitorului român este aceea de a nu fi ales decât aspectele automatice ale adaptării băranului”. (**G. Călinescu, Ulysse**, E.P.L., 1967, p. 448). **Moromeții** este o demonstrație fără drept de apel a acestui adevăr.

Deși este romanul unei injustiții, **Moromeții** nu reprezintă o pledoarie sentimentală a prozatorului. Asistăm la un comentariu strălucit al unui exeget al operei prediste, „la o triplă dramă”, aceea a personajului care prin eroare de optică intră într-o gravă criză: a autorului care își admiră eroul și trebuie să-i trăiască decăderea și a treia, aceea a unui scriitor necrupător cu personajul său. (M. Ungheanu, op. cit. p. 154).

Marin Preda nu-i poate ierta lui Ilie Moromete intrarea în automatism, și trădarea structurii sale sufletești care, superioară fiind, trebuie și poate să se adapteze, însă, eroul său nu face acest „salt”, prozatorul reiterându-i un proces istoric prin care îi sem-

nalează erorile și necesitatea de a accepta metamorfoza. Antimoromețianismul lui Marin Preda are un singur scop: de a-și face eroul să supraviețuiască. și pentru că socialmente este imposibil, i-a dat cea mai durabilă longevitate, aceea a artei.

După război (Adică după **Delirul**), Ilie Moromete nu-și dezmințe structura, - însă uimirile sale au devenit, în urma ocului, mai precise și mai penetrante. El fixează cu același ochi distant evenimentele, cu aceeași privire de sus, așteptând deznodăminte care nu mai vin.

Dialogurile dintre Ilie Moromete și Nicolae Moromete - Constituie axa romanului **Moromeții II** (aceasta este mai puțin o carere a lui Ilie Moromete, cât a lui Nicolae maromete - („**Moromete al doilea**”).

Moromeții rămân și cu vltorul al doilea o carte deschisă, deoarece detinul **Moromeților** este în plină desfășurare, o Odissee neterminată, care de-abia începe.

Dintr-o altă perspectivă exegetică în analiza **Moromeților** s-a pus adesea mai presus de drama omului aspectul economic al problemei. Ilie Moromete este constrâns să ia cunoștință de adevărata sa condiție prin ruinarea rapidă a micii gospodării bărănești, aflată până atunci într-un precar echilibru.

Trebuie spus că interesul **Moromeților** nu stă în monografia satului dunărean și nici în monografia lui Ilie Moromete ci în talentul lui Marin Preda de a vorbi despre oameni și despre extraordinarele metamorfoze ale sufletului omenesc. Cei mai mulți comentatori analizează „realitatea exterioară” a operei. Vorbind despre Liviu Rebreanu Marin Preda se întreba, „este doar scriitorul preocupat de problemele sociale ale bărănimii” (**Actualitatea marelui romancier, Gazeta literară**, 2. XII, 1968, apud M. Ungheanu, op. citată). Opera are un mesaj mai subtil - aceea „realitate interioară” - care nu ține nici de mediul social descriptiv și nici de epică, mai important este zbaterea conștiinței surprinsă de autor (în **Pădurea Spânzuraților - Apostol Bologa**).

În ceea ce-l privește pe Ilie Moromete este importantă personalitatea sa surprinsă într-o puternică criză, condiția lui devenind tragică. Este vinovat, într-adevăr, Ilie Moromete,

(continuare în pag. 22)

Moromete și moromețianismul

pentru condiia lui tragică?

Depinde. De partea cui ne situăm - de partea lui sau a personajelor implicate în cădere sa (copiii fugari, Catrina Moromete ori fetele, Tita și Ilinca).

S. Damian, unul dintre primii comentatori ai operei, numea personajul lui Ilie Moromete „*un complicat*” găsindu-i trăsături neverosimile, la prima vedere pentru un băran. El acționează condus de o idee despre sine și despre lume, care este cauza depresiei sale suferite.

Romanul începe semnificativ! „*În Câmpia Dunării, cu câțiva ani înainte de cel de al doilea război mondial, se pare că timpul era foarte răbdător cu oamenii, viața se scurgea aici fără conflicte mari*”. Sfârșitul romanului, (Moromeții I) reia motivul timpului: „*trei ani mai târziu izbucnea cel de-al doilea război mondial. Timpul nu mai avea răbdare*”. O demonstrație că timpul, departe de a fi răbdător și tolerant, era implacabil. Dar, timpul răbdător cu oamenii, era chiar iluzia lui Ilie Moromete și avea să aflu adevărul prin intermediul unor dureroase experiențe (fuga la București a celor trei fii, Ni-lă, Achim și Paraschiv, marcând un punct culminant. Totuși Ilie Moromete se mișcă inteligent și ironic printre forțe oarbe, care-i vor modifica existența.

Ilie Moromete repudiază tot ce preferase până atunci, inclusiv Poiana lui Iocan, pe care o privea cu ochi străini și dușmănoși și asemenea lui Bugurlan, mai demult, li se adresează celor de acolo cu cuvinte aspre: „*Voi nu puteți, mă, să vă vedeți de treabă? Altă treabă nu mai aveți?*”

Schimbarea ce se petrece în el era profundă. „Bovaricul” Ilie Moromete (M. Ungheanu) descoperă că n-a fost nici un moment ceea ce crezuse că este. De aici „anacronismul” său: el conservă o lume de valori morale ce nu corespund celei prezente și pe care o privește cu superioritate. O eroare de optică! Cu cât credința lui în superioritatea acelei lumi este mai mare, cu atât dezastrul va fi mai zguduitoare.

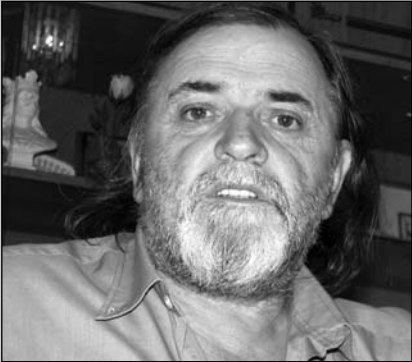
Ca și Vitoria Lipan, personajul sadovenian din Baltașul, Ilie Moromete este, poate, „ultimul mohican” al „civilizației bătrânești”, o victimă, dar și o conștientă, care gândește în „eterna lumină de vară”. „*Sfârșitul lui Ilie Moromete este sfârșitul unei mentalități de origine arhaică. El conservă o lume și imaginează una în care să poată trăi*” (M. Ungheanu, op. citată, p. 160).

Eroul își înțelege finalmente drama, ceea ce face din el un personaj „unicat” în literatura română. Pe o simbolică piatră de hotar, graniță dintre lumea fostei sale fișii și brutală realitate care l-a luat în posesie, Ilie Moromete își pune problema adaptării la noua lume. Va fi ea cu puțință? Adaptându-se, va supraviețui, dar va fi un om mediu. Personajul mitic și simbolic - arhetipul - va muri înainte de moartea fizică, aici, la piatra de hotar. Cu el sfârșete pentru totdeauna o lume cu toate valorile ei morale.

Bibliografie selectivă:

◆ **Marin Preda, Moromeții**, vol I și II, E.P.L. Buc.1967; ◆ **Marin Preda, Imposibila întoarcere**, Ed. C.R.Buc, 1971; ◆ **Marin Preda, Cel mai iubit dintre pământeni**, I, II, III, Ed. C.R. Buc. 1980; ◆ **Marin Preda, Intrusul**, E.P.L. Buc. 1968; ◆ **Mihai Ungheanu, Marin Preda, Vocabie și aspirație**. Ed. Amacord, Timișoara, 2002; ◆ **Adrian Dinu Rachieru, Marin Preda, Omul uto-pic**, Ed. Eminescu, Buc. 1968; ◆ **Marin Iancu, Andreea Vlădescu, Marin Preda. Dicționar de personaje**, Ed. Festina, Buc.1995; ◆ **Aurel Goci, Războiul lui Moromete sau Marin Preda și onoarea de a fi contrazis de istorie**, Casa Editorială Curierul Dunării; ◆ **Eugen Simion, Scriitori români de azi**, Ed. C.R. Buc. 1974.

In memoriam Andrei Vartic

Rar mi-a mai fost dat, în viață, să văd (din depărtare, pentru că nu am avut bucuria de să-l cunosc direct... „față către față”) un spirit mai neastâmpărat, mai încăpățânat scormonitor și mai uluitor de divers (și profund!) creator, decât acela al româno-basarabeanului **Andrei Vartic**! Sărea, cu o naturalețe uluitoare, de la un studiu bizantin ori renescentist, la problemele informaticii ori fizicii / spectroscopiei, de la poezie la proză ori eseistică / jurnalistică arător militantă, de la economie locală la politică mondială, de la tragedia basarabeană multi-seculară, de la politica machiavelică a Rusiei la scrierea ori punerea în scenă a unor piese de teatru adânc mușcatore... și, în toată această febrilitate de acțiune, Andrei Vartic a fost un vizionar - nu și-a pierdut o singură clipă, măcar, aspra luciditate, nu s-a lăsat înșelat de prejudecăți ori de aparențe... Se lămurise, pe pielea lui și a Neamului lui, și cu Moscova, și cu Washingtonul... pentru că a mers, viața lui toată, cu verbul eminescian, săpat pe frunte: „*O, nașie iubită! / Vei înșe-*

lege doru-mi, vei și să-l preșiești? / Voi să te văd, iubito! nu fericită - mare! / Decât o viață moartă, un negru vis de jale / Mai bine stinge, Doamne, viața ginșii mele (...)” - cf. **Mihai Eminescu - Andrei Mureșanu** - Tablou dramatic într-un act).

...Dar, ceea ce este încă și mai important și mai rar, în lumea noastră de azi - rar mi-a fost dat să văd un „furtunatic” Ariel, altoit peste un Duh de-o gravitate și acuitate hamletian-shakespeareiană...! ...un Duh de-o credință mai fierbinte și mai neclintită, în valorile și viitorul Neamului din care a purces spre Ființă și Lumină!

...și, iată, Dumnezeu ni l-a luat (pe 2 iunie 2009...zi însemnată, în sufletul său, de orice român adevărat, cu piatră neagră...) și pe fratele Vartic... Ne-a mai răpit un Luptător cruciat al Neamului Românesc ...

...Doamne, văd, privesc cu spaimă, cum ni-i răpești, într-un ritm atât de grăbit, pe „stâlpii Neamului” ...oare avea-vei îndurarea și grija de a ni-i și naște/re-naște, într-același ritm uluitor de grăbit...? Pe acești vajnici și vrednici luptători pentru Neam și Cruce avea-vei mila să ni-i redai, sub alte chipuri, firește, dar cu același foc mistuitor în piept?

...Dumnezeu ne lovește, pentru multele și marile noastre păcate... Dumnezeu ni-i răpește pe luptătorii cei mai mari, generoși, mai plini de Duhul curajului și de Puterea Dumnezeiască a Luminii! De unde se vor mai naște astfel de

Oameni, precum a fost Andrei Vartic?! Eu, un biet om, scrutez zările românești, și nu văd... Nădejdea mea, Doamne, este că nu ai spart tiparul, după care plăsmuitul-ai pe Andrei Vartic, și privirea Ta atotvăzătoare nu se va întoarce de la noi, și tot nouă ne vei rândui noi „vartici”, noi patrioți sublimi, cu zâmbetul Izbânzii Luminii pe fețe, precum a fost el...!!!

Dumnezeu să-l ierte pentru păcatele lui de om muritor - și să-i odihnească sufletul „acolo unde este lumina cea fără de amurg, și unde sunt patru răsărituri”...! Fie ca Dumnezeu să nu scape din poalele Lui pe acest năcăjit Neam al lui Eminescu... - al formidabil de smeritului „biet român, săracul”...

Dumnezeu Cel Preaînalt, mult prea înalt pentru mințile și sufletele noastre storcite, să apere acest neam, să ne apere și pe noi, nemernicii, cei cu grabe năuce și cu dureri și griji tot mai meschine...!!!

...Să se îndure Dumnezeu și să ne strângă tot mai mult, inimă lângă inimă, „vartic” lângă „vartic” (nota mea: „varticul” este unitatea de măsură, din contemporaneitate, a patriotismului, a arderii Duhului, pentru Dumnezeu, Neam și Patrie...!) - pe toți pe câpi diavolul încă nu ne-a orbit cu uitarea celor sfinte, pe toți cei ce nu am uitat, încă, ce-i acela Dumnezeu al Ortodoxiei, ce-i aceea Patrie Veșnică și ce-i acela Neam Metafizic, de deasupra de băntuiri-vântuiri ale istoriei nebune!

prof. dr. **Adrian Botez**

Mihai M Macovei

Scuzați-mă

Mă uit așă la domniile voastre și mă întreb: oare n-ați visat niciodată un vis despre întoarcerea în voi? Tu, uitucule, nu mai da din umeri și mâini ai cuvintele în tine poți scrie ai dreptul și datoria...

Eu

Eu muncitorul de poezie alerg prin lume copertat cu „mai am un singur dor”. Dar nu în mahalaua librăriei cu texte pe raftul întâi unde ploaia albă din limba română spală statui de poezi pregătiți la universitate pentru o masă festivă...

Viața poetului

Cu viața Poetului să nu te joci niciodată. EL este și turnul și floarea și piatră și semnul nemuririi. Pe lângă EL când va voi să doarmă, să treacă un prizonier de război, cu mâinile ridicate și cu rugăciunea pe buze. Să-i lași cel puțin bucuria de a-și vedea trupul înflorind în frumusețea ochilor... Numai lui să-i lași frumusețea ochilor de om viu în ochi de om murind... Ochii poetului nu mor singuri. EL însuși este mâna care-l încheie.

DEBUT

Fereastra elevilor de gimnaziu

I
C
Ă
L
I
N
S
C
U

Inspirația

Veioza dădea o lumină palidă, mocnită, becul ei scoțând un bâzâit de parcă ar fi vrut să se ardă. Stiloul aluneca repede pe hârtie, iar afară începuse ploaia. Brusc, am rămas fără inspirație. Am lăsat stiloul pe caiet și m-am uitat pe fereastra pe care se strângeau, ca niște lacrimi, picăturile de apă.

Din când în când apărea, printre nori, o lună mohorâtă, ca-n filmele de groază. M-am rezemat cu spatele de spătarul scaunului, privind cărarea dezvoltată din întuneric de sporadicele sclipiri lunare. Nimic nu se mișca...

Ba nu, pe cârare era un om. Avea merul lent și mâinile i se bălăngăneau pe lângă corp. Mergea puțin cocoșat. Câteva părți ale hainelor se zbăteau ca niște atipi zdrenșuite în bătaia vântului. Era numai piele și os, cu mâinile și picioarele aproape scheletice. Își opri pasul privind în jur, de parcă ar fi căutat pe cineva sau ceva anume. O rază de lună ilumină, pentru o clipă, chipul străinului. Am simțit cum un fior rece îmi trece pe șa spinării, pentru că arătarea privea spre fereastra mea.

Arăta groaznic... Eram sigur acum, era un mort, un mort care a înviat. Oricât de grave ar fi bolile unui om tot nu ar ajunge să arate astfel. Rămășițele buzelor acoperau niște dinți galbeni și stricăți. Nasu-i căzuse și mai avea o singură ureche. În locul ochilor două goluri învâluiau albul mat al oaselor. În mijlocul frunții avea câteva găuri, de parcă ar fi fost făcute de gloanțe și o tăietură adâncă din care se scurgea un lichid de culoare gălbuie, în mocirla căruia colcăiau viermii.

Bătu de câteva ori în geamul care începuse să se clatine. Nu era un vis, nu adormisem în timp ce scriam, de asta eram sigur. În acel moment îi căzură două degete de la mână și căpiva dinți din gură. Am început să râd, gândindu-mă că dacă mai bate-n geam se dezmembrează de tot.

Ce sau cine ar putea aduce la viață așa ceva? m-am întrebat, dar n-am găsit niciun răspuns care să se lege de realitate. Mă gândeam că o fi un fel de Frankenstein dar asta era imposibil. Acel monstru se afla-n paginile scrise de Mary Shelley.

Simțeam cum fiecare nerv din corpul meu este întins la maxim. Degetele mi se încordaseră pe mânerul cupitului, pe care îl luasem la

repezeală din sertar. Mă gândeam la faptul că, dacă e mort, cum dracu' îl mai omor încă o dată? Era invulnerabil, cum ar veni. Poate, mi-am zis, dacă nu mă mai mișc deloc o să plece, ca urșii care, atunci când faci pe mortu', te miros nișel și apoi fug.

Mi-am pus repede în aplicare planul uitându-mă la privirea tâmpă a mortului viu. Nu a durat mai mult de cinci minute și cadavrul și-a luat tălpășița.

Am respirat ușurat că am scăpat... Am luat stiloul și am reînceput să scriu; ce frumos aluneca pe hârtie! Ai fi zis că-i stiloul unui mare scriitor, dar poate era doar impresia mea.

S
T
U
C
I
L
E
A

Domnița eternitate

Amurgul ștege linia orizontului, până ce acesta piere ușor în pustiul nopții. Marea tainică dedică serenade ființelor din adâncuri. Păsări de un alb revoltător pătează întunericul, asemenea unor îngeri învâluși de o aură de inocență divină. Curând însă și pescărușii se cufundă într-un somn amenințător.

Sudoarea rece se ridică de pe pieptul mării. Mă apropiu, iar valurile diafane îmi mângâie ritmic picioarele. Din liniștea ce învâluie ne cuprinsul se pornește o rafală de vânt, mă cuprinde și mă poartă pe aripile sale.

O muzică desăvârșită îmi încântă auzul, uluindu-mă... O ființă diafană se apropie de țărm și glasul ei acompaniază șa de sunete armonioase. Da, cântecul ei se află într-o strânsă legătură cu cel al mării. E o lebedă!... Cântecul ei seamănă cu un murmur stins, cu somnul și cu visele...

Intuesc cum închide ochii, intrând în veșnicia somnului. Cântecul se aude totuși, în continuare, venind de nicăieri. Parcă povestește: „Sunt doar un martor. Un martor tăcut al lucrurilor, gesturilor și vorbelor, dar în special sunt un observator al sufletului tău, un martor al vieții tale! Sunt... ceea ce ești!”

Involuntar mă aud cântând și eu... cuvintele respiră fisuri ale memoriei. Ochii umezi ai copilăriei sfințesc marea. Plânsul n-are rost, iar cuvintele par fără rost. În carapace de broască pesteasă realul se întrepătrunde cu fictivul.

Același vânt amăgitor mă readuce la realitate... Marea nu mai cântă! Eu sunt unica ființă de pe plajă. Sau poate că nu... Martorul meu tăcut, domnița Eternitate! și ea trăiește încă...

Georgeta STANCIU

Lumina atinselor destine

Într-un timp îndărătnic, pândind câinos, gata să înghită tot, am pornit să înfrunt, pe jos, pustiul. Cu frigul pătruns în sufletul înspăimântat am pășit într-o „poveste” existențială, vidată de orice sens. Într-o tăcere înaltă am trecut prin „toamna” sinelui disperat de incertitudini, am trecut prin „iarna” apropiatului îngheț sufletească. În lumea adverbelor de timp - acum, îndată, imediat și a enunțurilor substantivale - joc de ore, joc de zile, joc de ani, primejdia se așază spre tăcută odihnă.

Interogații și invocații, răspunsuri încurcate, ori, dimpotrivă categorice caută drumul. Omul se întâlnește cu imaginea lui adevărată și nu-și poate alege înfrângerea. Cumpăna nopții pe fruntea tristeții privește lumea gândului pentru ceea ce va să vină. „Marele rău” neînșelă pătrunde printr-o înșelăgere profană în viața timpului în care temelile își fac seama. O tensiune aproape tragică vibrează interior. Adevărurile mari sunt scrise în priviri. Lângă sufletele aride și strivite se așază lumina minții și mâinii înălțătoare spre zenit a omului-medic **Alexandru Blidaru**. Cu aspirație la izbândă, anihilează perspectiva sfârșitului, acolo, unde puncte de sprijin nu sunt.

Într-o luptă imuabilă topește deznădejdea atinselor destine. Lacrima emoției nevăzute respinge îndărjit lumea întunecată închizând-o printr-o legătură neștersă. Sub exigențele adâncului profesionalism definește indefinibilul. Lăuntric înzestrat cu harul de a corecta „trasee umane” dăruiește sticliri de speranță pe drumul de întoarcere. Un învățat admirabil de profund, om al excepției, fără valoare categorială, atinge „partea umbrei” cu „mâna-i care vede”, luptând ceasuri, zile, ani, pentru ca sfârșitul să nu fie o împlinire. Această expresie a unei individualități excepționale străbate permanent un traseu al amarei suferințe. Vocea cu structură reflexivă îndeamnă: „Să nu te clatini!”

Cuvântul elogiativ e mărunț pentru omul-medic ce cumulează calități însușind amenințătorul întuneric în ființa care abia mai licărește.

Prin rostul său pe lume respinge sau certifică îndoiele alăturându-se pieritoarei deznădejdi. În timpul care curge comunică inaudibil cu mama-stea care a dat lumii miracolul pentru oamenii ce au nenorocul deasupra lor.

În lumea oamenilor „însingurați” tămăduitorul primește exigențe venic neadormite. Vieți pline de asimetrii, vieți ce se joacă de-a dezastrul, vieți asprite ce privesc fără privire înainte, vieți în care răspunsurile se rostogolesc neputincioase, iar „poverile” se ascund în mistuire, alcătuiesc universul în care profesorul-medic Alexandru Blidaru - lumină în formă de suflet, prin uriașele-i capacități profesionale, se ridică deasupra deznădejdi. Sufletele așezate unul lângă altul, răni adânci, topite în contururi esențiale, lacrimi mari au făcut din această profunzime a medicinei, condiția umană aplecată asupra unui destin în formă de suferință, un mare chirurg în care dăruirea a fost așezată de la început.

Nopțile adânci și frământate, zilele absorbite de calitate au plămădit omul care adaugă viață vieții.

Stăpânirea sensurilor neștiute vine ca dar de la Dumnezeu. Posibila alunecare în stingere, o rece nedeterminare, pustiul umbrei, gânduri neodihnite, suspin în mijlocul răului sălăluiesc în ascunsul ființelor în care și-au găsit adăpost desfășurări de neliniște. Când gândurile pământii se apropie, când tristețea sfâșie cerul, cu energii nestinse medicul Alexandru Blidaru dă strălucire chirurgiei în lumea lacrimilor mari și a zâmbetelor nădejdi. Expresiv în cele esențiale, miraculos în nevoia de a ajuta cu viață, spirit de excepție, înzestrat și exersat, cel ce are puterea de a fi om clipă de clipă mântuiește nemăntuirea.

Revista „Fereastra“

Publicație editată de:

Asociația Culturală „Agatha Grigorescu Bacovia;

Cod fiscal: **23032460;**

Cod IBAN: **RO60RZBR0000060010080523,**

deschis la „Raiffeizen Bank“ - filiala Mizil

Str. Agatha Grigorescu Bacovia, nr. 13 A

Telefoane: 0244251144; 0722653808 (director); 0732731196, 0769210763 (redactor șef)

E-mail: lucian_manailescu@yahoo.com sau fereastraluc@gmail.com

REDACȚIA:

Director: **Emil PROȘCAN;** Redactor șef: **Lucian MĂNĂILESCU**

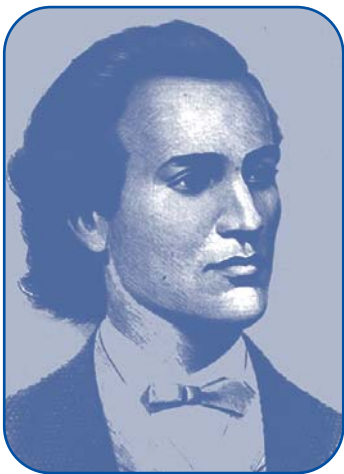
Redactori: **Sorin MATEI, Florin URSULEANU, Ecaterina BARGAN**

Rehnoredactare: **Lucian Mănăilescu**

I.S.S.N. 1844 - 2749

În numele libertății de exprimare, autorii materialelor publicate răspund în mod direct de conținutul acestora. Manuscrisele nepublicare nu se înapoiază.

Glossă

Vreme trece, vreme vine,
Toate-s vechi și nouă toate;
Ce e rău și ce e bine
Tu te-ntreabă și socoate;
Nu spera și nu ai teamă,
Ce e val ca valul trece;
De te-ndeamnă, de te cheamă,
Tu rămâi la toate rece.

Multe trec pe dinainte,
În auz ne sună multe,
Cine ține toate minte
Și ar sta să le asculte?...
Tu așază-te deoparte,
Regăsindu-te pe tine,
Când cu zgomote desarte
Vreme trece, vreme vine.

Nici incline a ei limbă
Recea cumpăn-a gândirii
Înspre clipa ce se schimbă
Pentru masca fericirii,
Ce din moartea ei se naște
Și o clipă ține poate;
Pentru cine o cunoaște
Toate-s vechi și nouă toate.

Privitor precum la teatru
Tu în lume să te-nchipui:
Joace unul și pe patru,
Totuși tu ghici-vei chipu-i,
Și de plânge, de se ceartă,
Tu în colț petreci în tine
Și-nțelegi din a lor artă
Ce e rău și ce e bine.

Viitorul și trecutul
Sunt a filei două fețe,
Vede-n capăt începutul
Cine știe să le-nvețe;
Tot ce-a fost ori o să fie
În prezent le-avem pe toate,
Dar de-a lor zădărnice
Te întreabă și socoate.
Căci acelorași mijloace
Se supun câte există,

Și de mii de ani încoace
Lumea-i veselă și tristă;
Alte măști, aceeași piesă,
Alte guri, aceeași gamă,
Amăgit atât de-adese
Nu spera și nu ai teamă.

Nu spera când vezi mișei
La izbândă făcând punte,
Te-or întrece nătărăii,
De ai fi cu stea în frunte;
Teamă n-ai, căta-vor iarăși
Între dânsii să se plece,
Nu te prinde lor tovarăș;
Ce e val ca valul trece.

Ca un cântec de sirenă,
Lumea-ntinde lucii mreje;
Ca să schimbe-actorii-n scenă,
Te momeste în vârtej;
Tu pe-alături te strecoară,
Nu băga nici chiar de seamă,
Din cărarea ta afară
De te-ndeamnă, de te cheamă.

De te-ating, să feri în lături,
De hulesc, să taci din gură;
Ce mai vrei cu-a tale sfaturi,
Dacă știi a lor măsură;
Zică toți ce vor să zică,
Treacă-n lume cine-o trece;
Ca să nu-ndrăgești nimică,
Tu rămâi la toate rece.

Tu rămâi la toate rece,
De te-ndeamnă, de te cheamă:
Ce e val, ca valul trece,
Nu spera și nu ai teamă;
Te întreabă și socoate
Ce e rău și ce e bine;
Toate-s vechi și nouă toate:
Vreme trece, vreme vine.

M. Eminescu

Gânduri despre Eminescu

Ceea ce caracterizează mai întâi de toate personalitatea lui Eminescu este o a^a covârșitoare inteligență, ajutată de o memorie căreia nimic din cele ce-și întâmpărise vreodată nu-i mai scăpa (nici chiar în epoca alienației declarate), încât lumea în care trăia el după firea lui și fără nici o silă era aproape exclusiv lumea ideilor generale ce și le însușise și le avea pururea la îndemână. În aceeași proporție tot ce era caz individual, întâmplare externă, convenție socială, avere sau neavere, rang sau nivelare obștească și chiar soarta externă a persoanei sale ca persoană îi era indiferentă.

(Titu Maiorescu)

Era o frumusețe! O figură clasică încadrată de niște plete mari negre; o frunte înaltă și senină; niște ochi mari - la aceste ferestre ale sufletului se vedea că cineva este înăuntrul; un zămbet blând și adânc melancolic. Avea aerul unui sfânt tânăr coborât dintr-o veche icoană, un copil predestinat durerii, pe chipul căruia se vedea scrisul unor chinuri viitoare.

(I. L. Caragiale)

Adevărul e că el era un om care trăiește mai mult pentru alții decât pentru sine, vede toate cele ce se petrec în jurul lui, judecă drept, se bucură de cele bune și stăruie cu îndărătnicie pentru înlăturarea celor rele, deci nu numai poet și cugetător cu vederi bine lămurite, ci totodată și om de acțiune înzestrat cu simț practic, care știe să-și aleagă mijloacele și e totdeauna gata să înfrunte greutățile de orice fel.

(Ioan Slavici)

Eminescu se deosebește de toți scriitorii vremii sale și prin aceea că opera lui întreagă n-are nici cea mai slabă măsură și supt nici un raport caracterul local, provincial, ci numai caracterul general românesc. (...) Eminescu e întruparea literară a conștiinței românești, una și nedesprinsă.

(Nicolae Iorga)

De multe ori am căutat să construiesc în închipuirea mea de copil, figura necunoscută a acestui zeu, care mi se părea că trebuie să trăiască o viață cu totul deosebită de a noastră, într-o lume supraumană în basme. Credeam că odată că-l zăresc în unele tablouri din „Sărmanul Dionis”, o vagă siluetă care se depărta mereu și parcă se topea într-o lumină intensă amănitoare.

(Alexandru Vlahuță)

Astfel se stinse în al optulea lustru de viața cel mai mare poet pe care l-a ivit și-l va ivi vreodată, poate, pamântul românesc. Ape vor seca în albie, și peste locul îngropării sale va rasari padure sau cetate, și câte o stea va vesteji pe cer în departări, până când acest pamânt sa-si strângă toate sevele și sa le ridice în teava subțire a altui crin de taria parfumurilor sale.

(George Călinescu)

Sara pe deal buciul sună cu jale... atâta doar spun, aceste simple cuvinte, iar numele celui ce le-a rânduit astfel mă cuprinde ca o catedrală, ale cărei lespezi fierbinți le lustruiesc cu fruntea și le tocesc cu buzele sub lungi, fierbinți sărutări de dragoste și recunoștință.

(Geo Bogza)

În România, mirosul teiului este eminescian, lacurile strălucesc albastre, luna pare stăpâna mării, iar Luceferii răsar din umbră de cetini. Este posibilă oare o hartă, fluturătoare, a mirosurilor și foșnetelor de tei?

(Nichita Stănescu)

Odată cu el și definitiv, pentru un întreg popor, nobiunea de poet a rămas legată de aceea de imaculare. Această necrupătoare lege, mai blândă poate la alte popoare, ne dictează fără milă admirabile și ne stabilește implacabilă idolii, neîngăduindu-ne nici o clipă să nu fim demni de a privi statura lui fără egal și ochiul lui mare, deschis, fără somn asupra eternității.

(Ana Blandiana)

Asociația Culturală "Agatha Grigorescu Bacovia" și Primăria orașului Mizil

Organizează ediția a treia a Festivalului Național de Literatură „Agatha Grigorescu Bacovia” (poezie) de la Mizil, care se va desfășura la începutul lunii octombrie 2008.

Participanții (nu există condiții de vârstă sau de apartenență la UER), vor trimite, până la 15 septembrie a.c., cel mult 15 poezii, semnate cu moto, pe adresa: Asociația Culturală „Agatha Grigorescu Bacovia”, str. Aghatha Bacovia, nr. 13 A - Mizil, jud. Prahova. Același moto trebuie să se regăsească într-un plic sigilat, în care vor fi menționate: numele, adresa, nr. de telefon și un scurt C.V. al autorului (nerespectarea acestei condiții atrage după sine excluderea din concurs). Dacă este posibil (în vederea publicării ulterioare în revista „Fereastră”) manuscrisele și o poză vor fi inserate, în format electronic, pe o dischetă.

Juriul (format din membri ai Uniunii Scriitorilor) va acorda Marele Premiu "Agatha Grigorescu Bacovia", trei premii și mai multe mențiuni. Câștigătorii vor fi anunțați din timp pentru a se putea prezenta la festivitatea de premiere.

Informații suplimentare la telefoanele: 0244251144; 0732731196, 0769210763 sau
E-mail: lucian_manailescu@yahoo.com sau fereastraluc@gmail.com